

Қонунчилек ва ҳуқуқ-тартибот учун!

ДОСТДА

ГАЗЕТА 1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН ЧИКА БОШЛАГАН

• Ўзбекистон Республикаси ИИВ нашри •

2005 йил 7 апрель, пайшанба

• 14 (3595)-сон

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИДАГИ ФАЛАБАНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ НИШОНЛАНИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН 1941-1945 ЙИЛЛАРДАГИ УРУШ ҚАТНАШЧИЛАРИ ВА НОГИРОНЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТҮГРИСИДА

Иккинчи жаҳон урушидаги Фалабанинг 60 йиллиги муносабати билан уруш қатнашчилари ва ногиронларининг жасорати ва фидойилигига чукур хурмат ва эҳтиром кўрсатиб:

1. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва ногиронлари "1941-1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушидаги Фалабанинг 60 йиллиги" юбилей медали билан мукофотлансан.

2. Мазкур Фармоннинг 1-бандида кўрсатилган шахсларга 20000 (йигирма минг) сўм миқдорида бир марталик пул мукофоти белгилансин.

3. "1941-1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушидаги Фалабанинг 60 йиллиги" юбилей медали ва пул мукофотини топшириш маросимини Ўзбекистон Республикаси Президентиномидан Мудофаа вазири, Миллий хавфсизлик хизмати раиси, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири, Қорақалпогис-

тон Республикаси Жўқорги Кенгеси Раиси, вилоятлар, шаҳрлар ва туманлар ҳокимлари маҳаллий ҳарбий бошқарув органлари, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашлари вакиллари иштирокида тантанали равишда ўтказсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси иккита ҳафта мuddатда юбилей медалларини топшириш ва пул мукофотларини тўлаш тартибини белгиласин, юбилей медаллари ва уларнинг гувоҳномаларини белгиланган тартибда тайёрлашни таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И.КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
2005 йил 6 апрель

ҶУЛИНГИЗ РАВОН, УМРИНГИЗ УЗУН БЎЛСИН!

Республика Вазирлар Маҳкамасининг Фармойишига асосан жорий йилнинг 1 апридан 1 майига қадар мамлакатимизда "Харакат хавфсизлиги ойлиги" ўтказилмоқда. Бу тадбирни ўтказишидан мақсад автотранспорт воситалари ва пиёдаларнинг йўлларда ҳаракатланиш қоидаларига қатъий амал қилишга чорлаш, шу билан бирга йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олишдир. Умид қиласизки, "Харакатланиш хавфсизлиги ойлиги"да барча фуқаролар фаол иштирок этиб, йўлларда бахтсиз ҳодисаларнинг камайишига эришилишига хисса қўшадилар.

Суратларда: ойлик тадбиридан лавҳалар.

Суратлар муаллифи Абу КЕНЖАЕВ.

Ҳикмат излаганга ҳикматидир дунё

**Алдов бир кун
келиб алдаганни
ҳам алдайди.**

«Достда» давлатининг ҳуқуқи
УЗЧИНЧИ
OLAM

HAYRATOMUZ VOQEALAR,
BOLAJONLAR SAHIFASI,
MUNAJJIMLAR BASHORATI,
SKANVORD VA KROSSVORDLAR,
HAJVIYA, XANDALAR,
SPORT YANGILIKLARI,
INTERNET XABARLARI.

УШБУ СОНДА:

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

Жизон

18

КЕЧИРИМАЙ БЎЛАЙЛИК

20

ФАРЗАНДЛАРИ СОҒАД
ЮРТ БАХТИДИР

23

СИР ВА
СИРДОШ

24

СЕМИНАР БЎЛИБ ҮТДИ

БМТнинг гиёхвандлик ва жиноятчиликка қарши курашишда бошқармасининг ташаббуси билан пойтахтимиздаги "Dedeman Silk Road Tashkent" мөхончонасининг конференциялар залида қонунчиликда терроризмга қарши курашишда ўн иккита универсал воситанинг кўлланилиши бўйича уч кунлик семинар бўлиб үтди. Семинарда Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо мамлакатлар, Афғонистон, Мўгулистон ва Швейцария давлатлари вакиллари иштирок этдилар.

Семинарни ўқазицдан асосий мақсад миллий қонунчилик ва терроризмга қарши курашишда халқаро хукуқий ҳамкорликни янада тақомиллаштириш эди. Семинар қатнашчилари ратификация ва ўз мамлакатларида терроризмга қарши курашишда универсал хукуқий воситаларни кўллаш бўйича маълумотлар алмашиш, хукуқий масалалар бўйича халқаро ҳамкорликнинг тақомиллаштириш имкониятларини муҳокама қилиш, халқаро ташкилотларнинг бу борадаги фаолияти ҳамда терроризмга қарши курашдаги ташаббуслари билан танишиш имконига эга бўлдилар.

М. АХМЕДОВ,
подполковник

Ўзбекистон Республикаси ИИВга ХХР Жамоат хавфсизлиги вазирининг ўринbosари Мэн Хунвэй бошчилигидаги делегация ташриф буюрди. Юксак мартабали меҳмонга Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Гао Юйшен ҳамроҳлик қилди. Делегация таркибида ХХР Жамоат хавфсизлиги вазирлигининг раҳбар ходимлари, шунингдек, ХХРнинг Шанхай ҳамкорлиги ташкилотининг Минтақавий аксилтерор тузилмасидаги доимий вакили Чань Шаосинь бор эдилар.

ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

Мөхонларни Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг ўринbosари, полковник X. Ибрагимов қабул қилди. У ўзаро сұхбат чогида иккиси давлат хукуқни муҳофаза қилиш идоралари ўртасида ҳамкорликнинг хукуқий асосини халқаро терроризм, гиёхвандлик воситалари ва психотроп моддаларнинг ноконуний айланиши, иқтисод соҳасидаги жиноятларга қарши кураш, шунингдек томонларни қизиқтирган йўналишлар бўйича ўзаро аҳборот алмашинида қатор битим ва шартномалар ташкил этишини таъкидлади.

Ўз навбатида ХХР Жамоат хавфсизлиги вазирининг ўринbosари Мэн Хунвэй самимий қабул учун миннатдорчилек билдириб, халқаро алоқаларга эга бўлган жиноятчиларнинг шахсини аниқлашнинг замонавий усуслари билан танишилди.

Ўзаро ҳамкорлик янада кенгайшига, чукурлашувига тарафдор эканини айтди.

Делегация аъзолари республика ИИВ Эксперт-криминалистика бўлимида бўлишиб, бармоқ излари ва портрет (сурат)лари бўйича жиноятчиларнинг шахсини аниқлашнинг замонавий усуслари билан танишилди.

Томонлар ҳар иккимамлакат хукуқни муҳофаза қилиш идораларининг ўзаро ҳамкорлигининг ҳозирги аҳволидан мамнун эканликларини изҳор этишиб, бу ҳамкорликнинг истиқболига ишонч билдирилар.

**Ўз мухбиримиз.
Суратда: қабул пайти.**

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

ЮКСАК ҲУРМАТ-ЭҲТИРОМ ИЗҲОРИ

Молдова Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Ефим Киларь Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазари, генерал-полковник З. Алматов номига Наврӯз муносабати билан табрик мактуби юборди.

Элчи республика ИИВ ходимларини байрам билан табриклар экан, фурсадан фойдаланиб, Тошкент шаҳри Мирзо Улугбек туманинг Молдова Республикаси дипломатик миссияси жойлашган худудида жамоат тартибини таъминлаш бўйича ўз хизмат вазифасини намунали бажараётган майор А. Насимовга Элчихона ходимларининг хавфсизлигини таъминлаш борасида ғамхўрлик килаётгани учун миннатдорчилек изҳор этди.

Элчи ўз мактубида иккимонлама муносабатларнинг бундан буён янада равнақ топшигла ишонч билдиран.

Ўз мухбиримиз.

АМАЛИЙ МАШГУЛОТ ҮТКАЗИЛДИ

Ички ишлар вазирлигининг ҳарбий дала майдонида 2004-2005 ўкув йили мавсуми якуни бўйича ўқотиш тайёргарлиги машгулоти ўтказилди. Унда вазирлик Бош бошқарма, бошқарма ва мустақил бўйламири барча шахсий таркиби ўюшқоқлик билан иштирок этди. Машгулотда ходимлар "Макаров" пистолетидан 25 метр масоғадаги ҳамда "АК-74" автоматидан эса 100 метр узоклидаги нишонга теккизиш каби ўқотиш курсида белгиланган меъёрларни бажариши. Нишонларни бехато уришда ИИВ ЖҚ ТККБ катта тезкор вакили, подполковник У. Атабоев, Тиббиёт бошқармаси ходимлари, лейтенант С. Ҳамидова, сержант А. Тўлаганова, Алоқа бўйими ходими, лейтенант Ф. Ариповлар юқори натижага эришдилар.

**Камол МАНСУРОВ,
ИИВ ШТБИХ катта инспектори,
майор.**

ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

2005 йил март ойи охирида мамлакатимизнинг энг янги тарихида илк бор Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг кенгайтирилган мажлисида

Омбудсманнинг ўтган йилдаги фаолияти бўйича ҳисоботи тингланди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисинга инсон хукуқлари бўйича вакили (Омбудсман) ҳисобот даврида мамлакатда демократлашиш ва либераллаштириш жараёнлари чуқулашашётган, миллий давлатчилик институтлари ислоҳ қилинаётган, қонунчилик янада тақомиллашашётган, демократик тузилмалар ривожланаётган, ижтимоий сектор ва оммавий аҳборот воситалари фуқаролик жамияти курилиши жараёнинг тобора фаолроқ жалб қилинаётган, Ўзбекистон Республикасининг бошқа мамлакатлар, халқаро институтлар ва ташкилотлар билан ҳамкорлиги кенгаяётган бир шароитда фаолият кўрсатди.

Ўтган йил давомида Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакилига олти мингдан ортиқ мурожаатлар килинди, 1253 нафар фуқарога хукуқий маслаҳатлар ва тушунишилар берилди, бундан ташқари "ишонч телефонлари" орқали ҳам 1500 бор маслаҳат берилди.

Инсон хукуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари бузилганлиги ҳақидаги фуқаролар мурожаатларининг иккимингга яқини назорат остига олинди. Шулардан 470 таси ҳисобот даврида ижобий ҳал қилинди, қолганлари ҳали ижро босқичида.

Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг таркибий бўлинмалари ҳамкор ташкилотлар

вакиллари билан бирга жойларда, жумладан, жазони ижро этиш муассасаларида 110 дан зиёд учрашувлар ўтказди, 55 та жиноят ва фуқаролик иши бўйича суд жараёнининг бориши мониторинг қилинди.

Шу даврда Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакилига фуқароларнинг мурожаатларини таҳлил қилиш жараёни фуқароларнинг хукуқ ва эркинликлари кўпол равиша бузилишига олиб келувчи қуидаги бир қатор сабабларни аниқлаш имконини берди:

- кўйи идоралар томонидан инсон хукуқларини таъминлаш масалалари бўйича вазифалар қандай бажараётганини юқори идоралар етарли даражада назорат қилимаётгандиги;

- фуқаролик жамияти институтларининг давлат идоралари, жумладан, хукуқни муҳофаза қилиш идоралари фаолиятини назорат қилишда етарлика иштирок этмаётгандиги;

- давлат ва жамият тузилмаларининг фуқароларни хукуқий маърифатли қилиш, аҳолининг турли қатламлари га хукуқий таълим бериш тизимини яратиш соҳасидаги фаолиятларни мувофиқлаштиришнинг бўшлиги.

Парламент Омбудсмани Коғибиятига келиб тушаётган шикоятлар тобора аниқ ва асосли бўлиб бораётгани, уларда фуқаролар шахсий муаммоларидан ташқари давлат ва жами-

ятга тегишили у ёки бу масалалар ечими борасида ўз нуқтаи назарини баён этаётгани, амалдаги қонунчиликни, хукуқни муҳофаза қилиш идоралари ва жойлардаги ҳокимлик идоралари фаолиятини янада тақомиллаштириш йўлларини таклиф қилаётгани каби ижобий тенденциялар кузатилаётганини кайд этиш керак.

Инсон хукуқлари тўғрисидаги миллий қонунчилигимизни тақомиллаштириш ва уни халқаро меъёрларга мувофиқлаштиришга кўмаклашиш бўйича ўз ваколатларини амалга ошириш жараёнидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакили ҳисобот даврида қонун лойиҳаларининг инсон хукуқлари ва эркинликларини таъминлаштириш тўғрисидаги Битим имзоланди. Бу Омбудсманга хукуқ-тартибот идоралари ўтказидиган тезкор-тергов тадбирларининг турли босқичларида инсон хукуқларини таъминлаш шакллари ва усусларини сезиларли даражада кенгайтириш имконини беради. Ҳисобот даврида Омбудсман Коғибияти вакиллари хукуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан инсон хукуқлари, жумладан "Кийноқ ҳамда муомала ва жазолашнинг қаттиқ шафқатсиз, инсонийлик зид ёки қадр-қимматни камситувчи турларига қарши конвенция" қоидаларига риоя қилиниши аҳволини ўрганиш бўйича идоралараро ишчи гурухининг ишида фаол катнишиди.

Қонунчиликни мукаммалаштиришга қаратилган таклифлар ишлаб чиқиб мақсадида, парламент Омбудсмани фуқароларнинг хукуқ ва эркинликларини таъминлаш борасида мунтазам равиша мониторинглар ўтказди. Назорат фаолияти Омбудсманинг минтақавий вакил-

лари, инсон хукуқлари бўйича миллий муассасалар, ноҳуқмат ташкилотлари вакиллари, хукуқшунос-олимлар, социологлар, журналистлар, барча даржалардаги мансабдор шахслар иштирокида ўтказилди. Бутун ҳисобот даври мобайнида мамлакатимизнинг барча ҳудудларида жазони ижро этиш жойларида ушлаб турилганлар ва маҳкумларнинг хукуқларини таъминлаш бўйича мониторинглар ўтказилиб турилди.

2004 йилда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги билан инсоннинг конституцион хукуқ ва эркинликларини таъминлаш бўйича ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги Битим имзоланди. Бу Омбудсманга хукуқ-тартибот идоралари ўтказидиган тезкор-тергов тадбирларининг турли босқичларида инсон хукуқларини таъминлаш шакллари ва усусларини сезиларли даражада кенгайтириш имконини беради. Ҳисобот даврида Омбудсман Коғибияти вакиллари хукуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан инсон хукуқлари, жумладан "Кийноқ ҳамда муомала ва жазолашнинг қаттиқ шафқатсиз, инсонийлик зид ёки қадр-қимматни камситувчи турларига қарши конвенция" қоидаларига риоя қилиниши аҳволини ўрганиш бўйича идоралараро ишчи гурухининг ишида фаол катнишиди.

Оммавий аҳборот воситалари билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш борасидаги ишлар давом эттирилди. Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакили томонидан ташкил этиладиган тадбирлар матбуот ва электрон ОАВ вакиллари иштирокида ўтказилди. Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакилининг фаолияти тўғрисида аҳборот матбуот нашрлари ("Постда", "Вакт", "Хукуқ-Law-Право", "Қонун ҳимоясида", "Ишонч-Доверие")да, шунингдек, хорижий нашрлар ("Франкфурт Альгеймане Цайтунг", "Корея Пост", Халқаро ва Европа Омбудсман институтлари хабарномалари)да ҳам чоп этилди.

Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакили томонидан хорижий ҳамкаслари бўйича ҳамкорликни таъминлаш борасида кўмаклашишни сўраб қилган мурожаатларини кўриб чиқиши анча фаоллашиди.

Маъзуза муҳокамаси чоғида сўзга чиқкан депутатлар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиснинг инсон хукуқлари бўйича вакили (Омбудсман) инститuti фаолиятини янада ривожлантириш ва тақомиллаштириш мамлакатдаги демократлаштириш жараёнлари, конституцион хукуқ ва эркинликларга риоя этилиши масалаларининг ҳал этилиши, Ўзбекистонда инсон манфаатлари йўлида қонун устуворлигини таъминлашнинг самарали механизmlарини кўллашга боғлиқлигини таъкидладилар.

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

ВАҚТ КҮРСАТАДИ

Рим папаси Иоанн Павел II 2005 йил 2 апрелда вафот этди. Янги Рим Папаси Кардиналлар ҳайъати йигилиши (конклав)да сайланади. Йигилишда қатнашадиганларнинг ёши 80 дан, сони 120 дан ошмаслиги керак. Конклав Ватиканнинг Сикстин капелласида йигилади. Ҳозирча белгиланган қоида талабларига мос келувчи кардиналлар 117 нафар. Улардан 114 нафари кардиналлик бош кийимларини шахсан Иоанн Павел ІІнинг қўлидан олишган эди. Кардиналларнинг ярмидан ошиғи европалик, улардан 20 нафари италиялик.

Экспертлар Рим Папаси бўлишга даъвогарлардан айниқса ўн нафарининг имкони кўплигини таъкидлашмокда. Улардан бири немис кардинали Йозеф Ратцингерdir. У апрель ойида 78 ёшга тўлади. Йозеф Ратцингер диний таълимотлар бўйича Конгрецияга раҳбарлик қилади. У катта нуфузга эга. Ватиканнинг давлат котиби (Хукумат бошлиғи), италиялик кардинал Анджело Содаконинг имкониятлари ҳам ёмон эмас. У ҳам шу йил ноябрь ойида 78 ёшга тўлади, черковнинг кўплаб институтлар ва тузилмалар орасида катта обрўга эга.

Италия епископлари конференцияси раиси Камилло Руни ҳам энг кучли даъвогарлардан саналади. Италиялик кардиналларнинг кўпчилиги унинг номзодини кўллашса керак. Аксар европалик кардиналлар ҳам уни кўллаб-куватлаши эҳтимолдан йироқ эмас.

Балки, бу юксак мартабага Лотин Америкаси вакили лойик кўрилар. Масалан, Сан-Пуалу архиепископи Клаудио Хуммес. Бразилияни бу руҳоний ўз минтақасида долзарб бўлган ижтимоий аддолат масаласига бир неча бор эътибор қаратган, шунингдек чerkовни жиддий янгилаш таклифлари билан чиқсан эди.

Эҳтимол, энди қора танил кардинал Рим Папаси этиб сайланар. Нигериялик Франсис Аринца 1994 йил май ойида – Иоанн Павел II касалхонадалик чоғида епископлар Синдонинг Африка масалаларига бағишланган йигилишининг тантанали ёпишиш маросимини бошқарган ва қисқа муддат Рим Папаси таҳтида ўтирган эди. У ҳозир динлараро музокаралар бўйича Папа қошидаги Кенгашга раислик қилади.

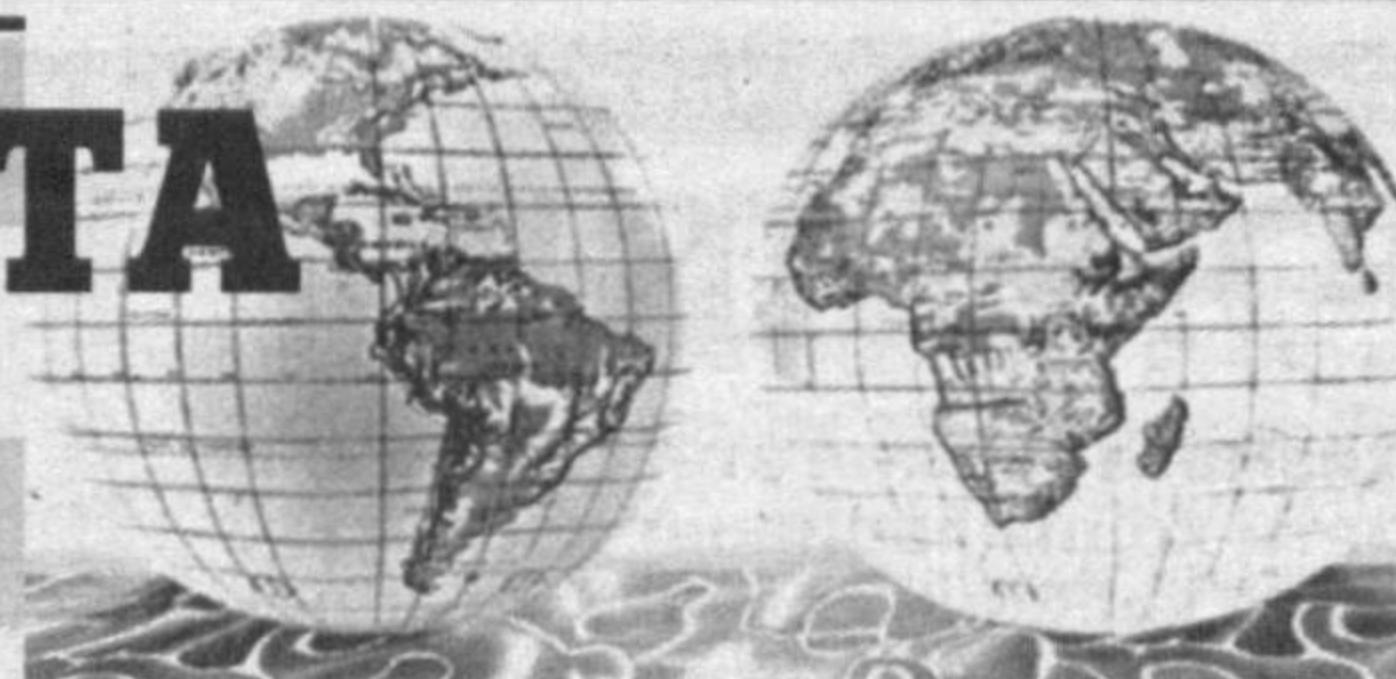
Хуллас, миллиард нафардан зиёд католикларнинг янги етакчиси ким бўлишини конклав аниқлади. Бу саволга Апостол саройи тепасидаги мўридан навбатдаги понтифик сайланганини англатувчи оқ тутун чиқканда жавоб топилади.

КУРЬЕРЛИК ҲАМ ОСОН ИШ ЭМАС

Бир қарашда курьерлик, яъни турли нарсаларни буюртмачиларга етказиши осон, хавфсиз ишга ўхшайди. Фақат кўп югар-югар қилишга тўғри келади, деб ўйларсиз. Аммо АҚШнинг Бронкс шаҳридаги ресторонлардан бирининг хонадонларга овқат етказиб берувчи ходим Мин Куан Чен энди бундай ўламайди.

Жума куни 35 ёшли бу киши бир буюртмани бажариш учун ўйл олди. Ресторан хўжайини суриштирмаси, бечора курьернинг йўқолиб қолганлигини хеч ким пайқамасди. Хўжайнин суриштрганининг сабаби – Мин цехдан олган овқати учун 200 доллар топшириши керак эди.

Охири полицияга мурожаат қилишга тўғри келди. Орадан анча вақт ўтиб унинг велосипеди топилди. Кейинрок аниқланишича, Чен уч кун давомида носоз лифт ичидаги қамалиб қолиб кетган экан. Бу кўп қаватли уйда яшовчилар усталарни чақиришга шошилишмаган. Сабаби, бошқа лифт ишлаб турган. Бечора инглиз тилида деярли гапира олмаган. Шунинг учун ўтган-кайтганлар уни бирор мастир-да, деб ўйлашган, эътибор беришмаган. Ниҳоят Куан Ченниң бақириб-чақириши кимнинг дир жонига теккан. Чақириуга кўра этиб келган кутқарувчilar уни оғир ахволда кутқариб, зудлик билан касалхонага ётқизишди. Хўжайнин Чендан буюртма пулини олдими ёки йўқми – хали номаълум. Балки, шўрлик курьер очликдан пицани ўзиеб қўйгандир...

ПОЛИЦИЯ ҚИЁФАСИДАГИ ҚОТИЛЛАР

Бразилияда уч нафар полициячи ҳисбга олинди. Улар яқинда Рио-де-Жанейро шаҳри чеккасида тинч аҳолини ўқса тутишда гумон қилинишлати. Учаласи ҳам ҳарбий полиция ходимлари, Нова-Игуасу бўлинмасида хизмат қилишади.

Жума оқшомида полициячилар кўлида 30 нафар киши ҳалок бўлган эди. Аввал қуролланган полициячилар енгил машинада Нова-Игуасудаги очиқ осмон остида жойлашган барга келишиб хўрданаларга қарата ўт очишиади. Сўнг Кеймадос шаҳарчасига йўл олишади. Йўля-йўлакай ўқ узиб кетаверишиди. Нова-Игуасуда 18 киши, Кеймадосда эса 12 одам уларнинг курбонига айланишиди. Ўлганлар орасида аёллар ва боалар ҳам бор.

Мамлакат Президенти ушбу воқеадан сўнг тезда баёнот бераб, қотиллар албатта жазоланишини билдириди. "Федерал хукумат ушбу жиноят ижочилари ва ташкилотиларини топиб жазолаш йўлида барча чораларни кўради", – дейилган эди баёнотда.

УЯТСИЗ ХОДИМ

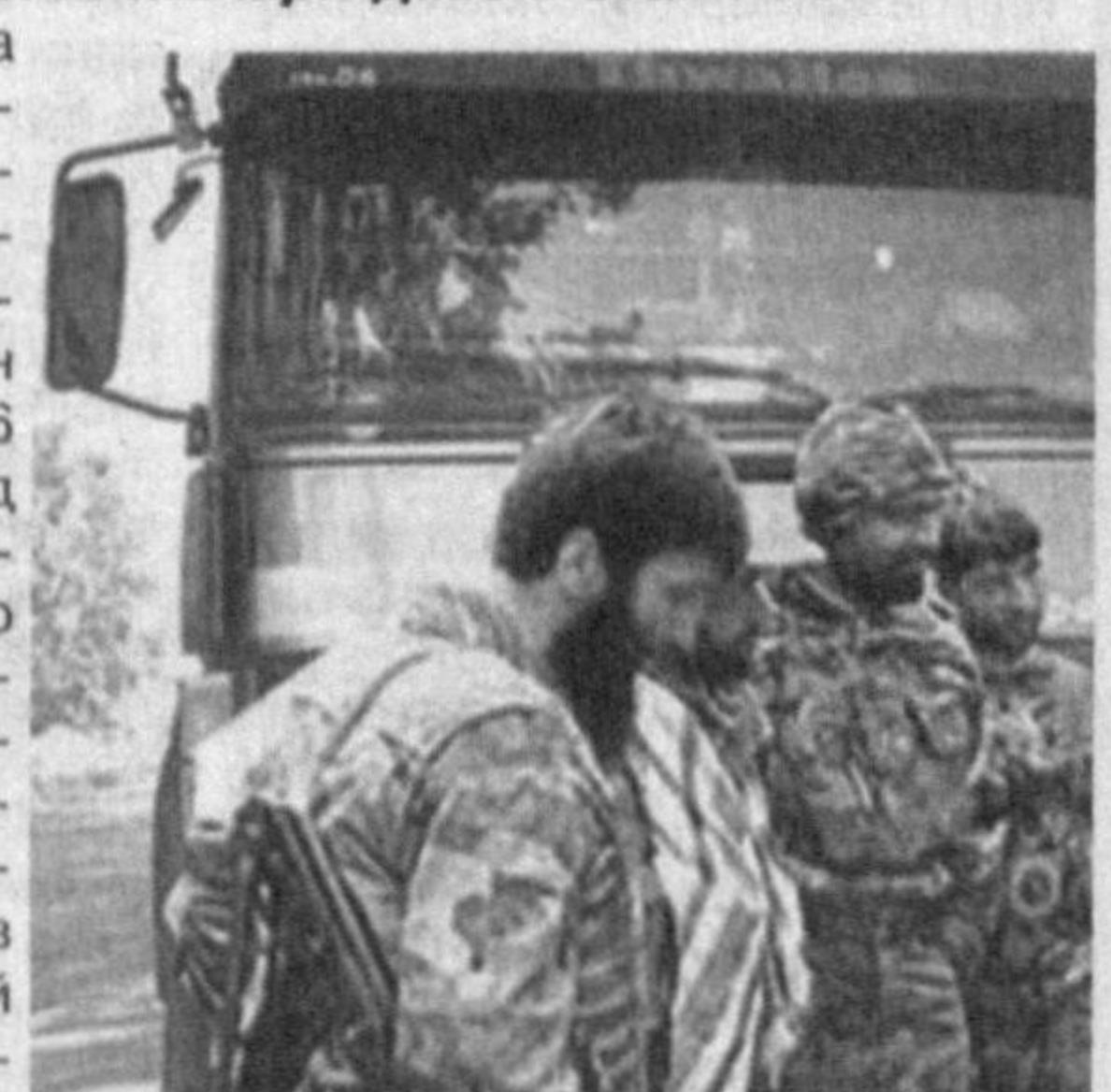
АҚШнинг Техас штати суди 61 ёшли Дуглас Смитни Интернет орқали болалар ўртасида шарм-ҳаёсиз суратлар тарқатганлиқда айбдор деб топди. У сўнгти 39 йил мобайнида Америка болалар ташкилоти Миллий штабида ишлаган. Дуглас Смит қилимиши учун 250 минг доллар миқдорида жарима тўлаб, 5 йилдан 20 йилгача озодликдан маҳрум этилиши мумкин. Айбдорнинг уйидаги компьютерлардан 520 та шарм-ҳаёсиз сурат топилган.

Буюк Британия Ички ишлар вазирлиги эса ўз навбатида Интернетдан жиноят мақсадларда фойдаланувчи бесоқолбозларга қарши муросасиз кураш олиб бораётни. Илгари бу билан полиция бўлинмаси шугулланган бўлса, энди бесоқолбозларга қарши курашувчи маҳсус марказ тузилди. Бу марказ кечаю кундуз фаолият кўрсатиб, хушёр фуқароларнинг хабарларини ҳар томонлама текширади. Немислар ҳам шунга ўхшаш мусассаси тузиш ҳақида ўйлаб кўришяпти. Чунки Германияда болалар ўртасида порнографик материяллар тарқатиш ҳоллари учраб туради.

ЗАМОНАВИЙ ҚАРОҚЧИЛАР

Догистонда қонли жиноят юз берди. Номаълум кимслар узоққа қатновчи ҳайдовчиларга ҳужум қилишди. Ҳодиса кечки пайт Бабаюрт туманида содир бўлди. Иккита "Жигули" автомобилида келган уч киши ўйл ёқасида турган "Скания" русумли юк машинасининг икки ҳайдовчисига тўппонча ўқталиб, пул талаб қилишган. Ҳайдовчилар пулларидан ажralишини исташмаган. Шунда талончилар уларга ўқ узашади. Сўнг машинадаги 1,4 млн рублни олиб гойиб бўлишади. Ҳайдовчиларнинг бири йўлда ҳалок бўлган. Ҳозир жиноятчиларни қидириш ишлари давом этаяпти.

Россия йўлларида сўнгти пайтларда криминал вазият мураккаблигича қолаяпти. Биргина ўтган йили автомагистралларда 2 мингдан ортик босқинчилик, 1,6 минг талончилик қайд этилди. Милиция ходимлари йўлтусар қароқчиларга қарши курашда "тузоқ машиналар"дан фойдаланишади. Бундай автомобилга видеокузатув ҳамда Ернинг сунъий йўлдоши орқали кузатув воситаси ўрнатилади. Унга босқинчиларнинг эътиборини тортадиган товарлар (радиоаппаратуралар, спиртли ичимликлар) ортилади. Қароқчилар машинага ҳужум қилишганида кўлга олинади.

Мамлакат ИИВ ходимларининг айтишича, жиноятчилар кўпинча милиция формасини кийиб йўлларнинг ЙПХ постлари бўлмаган қисмидаги машиналарни тўхтатишар экан. Москвада эса йўлларда содир этиладиган жиноятларни фош этишда дирижабллардан фойдаланишни режалаштиришади.

МАСХАДОВНИ ҚЎРИҚЧИЛАРИ ЎЛДИРИШГАМИ?

Аслан Масхадовнинг ўлдирилганига бир ой бўлди. Унинг ўлими билан боғлиқ турли таҳминлар бор. Аммо яқинда Россия Федерацияси Баш прокурорининг ўринбосари Николай Шепель бу масалага ойдинлик киритди, чоғи. Унинг баёнот берисича, Масхадовни ўзининг илтимосига кўра бункерда бирга бўлган қўриқчилари отишган. Н. Шепель шунингдек молекуляр-генетик экспертиза якунлари 8 март куни ўлдирилган шахс ҳақиқатдан ҳам Аслан Масхадов эканини тасдиқлаганини айтди.

6 апрель—Тергов хизмати ташкил топган кун

КАСБ КУНИ НИШОНЛАНДИ

Республикамиз ички ишлар идораларида тергов хизмати ташкил этилганига қирқ йилдан ошди. Ўтган йиллар давомида тергов хизмати ходимларининг касб маҳорати ўсиб, такомиллашди. Айни пайтда бу хизматда ўз касбини севувчи ва ардоқловчи, касбига муносиб, қонунларга қатъий амал қилиб, унинг устуворлиги учун курашувчи малакали мутахассислар фаолият кўрсатмоқдалар.

Кеча Республика ИИВ Тергов Бош бошқармасида тергов хизмати ташкил топган кун муносабати билан тантанали йигилиш ўтказилди.

Ички ишлар идоралари тизимида тергов хизмати ташкил топганига 42 йил тўлди. 1963 йилга қадар жиноий ишларга доир дастлабки терговни прокуратура идоралари олиб борар эди. Илк бор тергов бўлинмалари милиция текириши бўлинмалари таркибида ташкил этилган бўлса-да, улар мазкур бўлинмалардан ва ҳатто прокуратуранинг тергов тизимидан фарқ қиласди. Хусусан, ички ишлар идораларининг терговчи-ларига процессуал мустақиллик, жиноий ишлар юзасидан прокурор рухсати ва тасдиғи талаб қилинадиган ҳоллардан ташқари барча ҳолларда ўзи қарор қабул қилиш хукуки берилган эди.

1970 йилга қадар фақат Республика Ички ишлар вазирилиги, вилоят ва шаҳар бошқармалари таркибида тергов хизмати мавжуд бўлиб, терговчилар шаҳар ва туман ИИБлари бошлиқларига бўйсунмасалар ҳам, шу бўлимлар хузурида тергов ишларини олиб боришган. Ўша вақтдан бошлаб шаҳар ва туман бўлимлари таркибида тергов бўлимлари ва гурухлари ташкил этилди. 1972 йилдан этиборан Транспорт ички ишлар бошқармасида ҳам тергов хизмати фаолият кўрсата бошлади.

Ички ишлар идораларида тергов хизмати ташкил этилган дастлабки кунданоқ уни юксак инсоний фазилатга эга бўлган малакали ходимлар билан таъминлашга катта аҳамият берилди. Улардан бири Акмал Аминов бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирилиги тергов бошқармасининг биринчи раҳбари сифатида фаолият кўрсатган ажойиб инсон эди. А.Аминов вазирилик тергов бошқармаси ва унинг жойлардаги бўлинмалари ишини йўлга кўйиш, уларни тажрибали ходимлар билан таъминлашишига катта ҳисса кўшиди.

Ана шу вақтдан бошлаб республика ички ишлар идоралари тарганинг тергов соҳаси маҳсус хизмат турига айланди. Дастлабки йилларда республикамизда тергов фаолиятини мустаҳкамлаш ва тўғри йўлга кўйишда вазирилик тергов бошқармасининг ходимлари—Тўхтасин Абдулҳақов, Уйғун Султонов, Раиса Ильчева ва Саркис Калустяннинг хизматлари катта бўлиб, уларни шоғирдлари ҳозиргача хурмат ва эҳтиром билан тилга оладилар.

АДОЛАТ - ҚАТЪИЙ ҚАРОРИМИЗ

Чунки улар 1963-1965 йилларда тергов хизматида иш бошлаб, сўнгра етук мутахассис ва раҳбар бўлиб етишган ажойиб инсонлар эди. Жумладан, С. Калустян ва У. Султонов бир қанча йиллар давомида ИИВ тергов бошқармасига бошчиллик қилдилар. Ўша пайтдаги хукм сурган сиёсат натижасида 1984-1985 йилларда улар асосиз равишда айбландилар. Аммо ҳақиқат қарор топиб кейинроқ оқланди. У. Султонов яна бир неча йил давомида тергов идораларида раҳбарлик лавозимларида хизмат қилиб, 1992 йилда истефога чиқди. Мана шундай инсонлар раҳбарлигида тергов бошқармасида етук терговчилар тарбиялаб етиширилганини, кўпгина катта жиноий гурухларнинг жиноятлари фош этилганини таъкидлаб ўтиш керак.

Бугунги кунга келиб республикада оғир оператив шароитда ҳам мураккаб вазифаларни уddyалаша қодир бўлган тажрибали терговчилар фаолият олиб боришмоқда.

Жиноятчиликнинг янги-янги турлари пайдо бўлаётган, айниқса, оғир ва ўта оғир турлари ҳам тез-тез учраб туратган ҳозирги пайтда терговчилар ички ишлар идораларининг бошқармаси ташкиллари ходимлари билан узвий ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. Тергов хизматининг ички ишлар идоралари таркибида бўлиши ана шу ҳамкорлик самарадорлигини таъминлашга, тергов ишларини олиб бориш ва жиноятчиларни фош қилишда, ички ишлар идораларининг барча моддий техникавий базасидан фойдаланишга, зарур ҳолларда тезкор-тергов ишларига бошқа хизмат ходимларини жалб этишига кўп жиҳатдан кўмаклашмоқда. Шу билан бирга шуни ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, жаҳон ҳалқларини безовта қилаётган терроризм ва диний экстремизм балосидан фуқароларни асрарда тергов ходимлари профилактика инспекторлари ва бошқа хизмат ходимлари билан биргалиқда жойларда хукукий билимларни тарғиб қилишда фаол иштирок этмоқдалар.

Хукукий тарғиботни янада кенгайтириш, хусусан тергов-

иётганданлиги таъкидлали. Маърузачи ўз сўзида бугунги кунда мамлакатимизда ўтказилаётган ислоҳотларга тергов хизмати ходимлари ҳам муносиб ҳисса қўшаётганини айтib ўтди. Йигилишда ушбу хизматнинг шаклланишига ўзининг бебаҳо ҳиссасини кўшиб, айни кунларда жамоанинг фахрига айланган устозлар номи тилга олindi.

Йигилганлар хизматлари муносиб тақдирланган касбдошларини, жумладан, касб куни арафасида "подпол-

ковник" увонига сазовор бўлган катта терговчилар А. Исломов ва X. Хошимовларни қизғин муборакбод этдилар.

Ўз мухбиришимиз.
Суратларда: йигилишдан лавҳалар.
Абу КЕНЖАЕВ олган суратлар.

кистон Республикаси Конституцияси, миллий қонунчилик ва ҳалқaro ҳужжатлардан қисқа матнлар ёритилган маҳсус ислоҳатларни ва Швейцария элчихонаси ҳамда Америка юристлар Ассоциацияси билан ҳамкорликда фуқаролар учун "Сиз ўз ҳукуларнинг тўғрисида нималарни билишингиз лозим" деган кўлланма 400 минг нусхада чоп этилиб, барча туман, шаҳар ИИБларига юборилди.

Бугунги кунда ҳам Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Суд-хукуқ тизимни эркинлаштириш ва ислоҳ қилиш соҳасининг асосий йўналишилари бўйича концепция Дастури"нинг ижросини таъминлаш борасида амалдаги қонунларга кўшимча ва ўзгаришиш киритиш учун тақлифлар тайёрланмоқда.

Жамиятимизда рўй берадиган ислоҳотлар талабларидан келиб чиқсан ҳолда бугунги кунда юртбошимиз ва ҳукуматимиз томонидан ички ишлар идоралари фаолиятига алоҳида этибири қаратилаётганини таъкидлаб ўтиш жоиз.

Чунончи, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси ички ишлар идоралари фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"-ги Фармонига асосан ички ишлар идораларида туб ўзгаришилар рўй берди.

2001 йил 7 майда эса Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ички ишлар вазирилиги тергов бўлинмаларининг жиноятчиликка қарши курашдаги ролини кучайтириш тўғрисида"ги Қарори қабул қилинди. Унга кўра, Ички ишлар вазирилигининг тергов олди текшируви ва дастлабки тергов жараёнда ушланганлар, гумон қилинувчи ва айланувчиларнинг ҳимоя ҳукукларини таъминлаш тартиби тўғрисида Низом қабул қилинди. Ушбу Низом бугунги кунда тергов амалиётида кўлланиммоқда ва ижобий сана мара бормоқда. Сўнгги иккя йил мобайнида ҳалқaro ташкилотлар, жумладан, БМТнинг таракқиёт дастури билан ҳамкорликда ва унинг молиявий кўмагида ички ишлар идоралари ходимлари учун Ўзбе-

кармаларининг асосий вазифалари ва ҳаракат йўналишилари аниқ белгилаб берилди.

Қарордан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси ИИВнинг "Ўзбекистон Республикаси ички ишлар идораларида тергов ишини ташкиллаштириш тўғрисидаги" буйргу қабул қилинди.

Унга кўра, тергов хизмати ваколатлари кенгайтирилди. Жиноятларнинг оддини олиш, уларни очиши жараёнда тергов мукаммал ва холисона олиб бориш жиноятнинг сабабларини ва унинг содир этилишига имкон берган шарт-шароитларни аниқлаш юзасидан қатор вазифалар белгилаб берилди. Жабрланувчи ҳукуклари ва эркинликларини мухофаза килища ҳамда бошқа процесс иштирокчиларнинг ҳам ҳукуқ ва эркинликларни даҳлизлигиги таъминлашда тергов хизмати ходимларининг ҳаракатлари ва қарорлари мухим аҳамият касб этиши асосий масала сифатида кўйилди.

Шунингдек, суд-хукуқ ислоҳотлари ўтказилаётган бир вақтда яраширив институтининг жорий этилиши қонун устуворлиги таъминлаш, фуқароларнинг ҳукуқ ва эркинликларини мухофаза килища мухим омил бўлиб хизмат килмоқда. Хусусан, ҳалқимизнинг табиатига мос келадиган мана шундай усулдан фойдаланиш ўтган давр мобайнида 26 мингдан ортиқ кишини жиноий жавобгарлиқдан озод қилиш имконини берди.

Бугунги кун талабларидан келиб чиқсан ҳолда терговчилар фуқароларнинг конституциявий ҳукукларини ҳимоя қилишлари ва уларнинг мулкини жиноий тажовузлардан ҳимоя қилиши, уларнинг ҳеч бири қонунсиз жавобгарлика тортилмаслиги ва қамоқда қонунга зид ҳолда сакланмаслиги керак. Албатта, бунинг учун ҳар қайси терговчи ўз соҳасининг етук билимдони, ҳалол, пок ва соғ вижданли бўлиши зарур. Зоро, ҳукуқни мухофаза қилиш органлари ходимлари хусусан тергов хизмати ходимлари Мухтарам Президентимиз И. Каримов хақли равишда таъкидлаганидек: "...бу соҳада хизмат қиладиган ходимлар ўзининг профессионал ва фуқаролик бурчини, ўз вазифасини қанчалик ҳалол ва сидқидилдан ижро этиши, ҳеч муболагасиз, бутун ҳокимиятнинг обрўси ва кишиларимизнинг адолатга ишончи қай даражада бўлишини белгилайди".

Шавкат ИКРАМОВ,
ИИВ Тергов Бош бошқармаси бошлиги, полковник.

XXI аср вабоси

"Хизбут-тахрир ал-исламий" ("Ислом озодлик партияси") норасмий сиёсий-лашган диний партия бўлиб, унга 1953 йил Истроилда асос солинган. Бу партия Ислом динининг асл моҳияти бўлмиш эзгулик ва тинчлик гояларини бузуб кўрсатиб, Куръони карим ва ҳадиси шарифларни ўз қарашлари га кўра талқин этади. Унинг асосчиси, фаластиналк Тажијуддин Набхоний (1909-1979) бўлиб, у Мисрдаги "ал-Азҳар" университетидаги таҳсил олган. Сўнг ўз юртига қайтиб, у ерда мударрислик ва шаръий шикоят судининг аъзоси вазифасида ишлайди. 1948 йилда Истроил давлатига асос солиниши муносабати билан Иордания хукмати томонидан бошқарилган шарқий Куддусга қочоқ сифатида кўчиб ўтади. Унга че "Ихвонул-муслимин" ("Мусулмон биродарлар") диний сиёсий экстремистик ташкилотининг Иорданиядаги бўлими раҳбарларидан бири сифатида фаолият кўрсатган.

Тажијуддин Набхоний "Ихвонул-муслимин" экстремистик ташкилотига аъзо бўлган даврида унга садоқат билан хизмат қиласди, ҳатто унинг асосчиси Ҳасан ал-Банна (1906-1949) гояларни кўллаб, унинг шаънига илиқ мақтовлар айтган.

Шу ўринда "Ихвонул-муслимин" экстремистик ташкилоти тарихига қисқача тўхтабиб ўтиш лозим. Бу ташкилотга 1928 йилда Миср Араб Республикасининг Исмоилия шаҳрида Ҳасан ал-Банна ва унинг бир қанча дўстлари томонидан асос солинган. Ташкилотнинг асосий гояси Ислом дини тарқалган мамлакатларда Куръон ва шариатда ифодаланган қоидаларга тўлиқ риоя қилувчи "исломий адолат" тамойиллари ўрнатилган жамият куриш учун сиёсий кураш олиб бориши ҳисобланган. Ҳасан ал-Банна Ислом дини ва шариатни ҳаётнинг тарбиявий, ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий жабҳаларида инсон тасаррufотларини тартибга солиб турувчи низом тарзида баҳолаган. У ташкилотнинг гоя ва қарашларини ҳафталик "Ихвонул-муслимин" ва "ан-Назир" журналарида баён этиб борган. Кейинчалик издошлари унинг турли рисола ва маърузаларини жамлаб "Мажмуматур-расоил" номли тўплам ҳолига келтиришган.

Бироқ айрим тадқиқотчилар Ҳасан ал-Баннани "экстремизм отаси" деб номлашган: "Ҳасан ал-Банна "Ислом давлати" гоясини ишлаб чиқди. Унинг фикрича, сиёсат ва дин бир-биридан ажralmasdir, чунки Ислом бу - "имон ва жамият, масjid ва давлат, бу дунё ва у дунёдаги ҳаёт"

демақдир. Пировард мақсад - умумжаҳон Ислом давлати мусулмон миллатлари федерациясини тузишидир" ("Жаҳолатга қарши маърифат-тинчлик ва барқарорлик асоси" (маърузалар тўплами). Т., 2003, 12 бет).

Шунингдек, Ҳасан ал-Банна, Ислом давлати қуриш борасидаги ўз гоясини бир неча босқичга бўлган ҳолда ишлаб чиқди. Унга кўра:

- бошланғич: умумий маърифий ва хайрия фаолияти, яъни оммага Ислом гоясини сингдириш;

- ташкилий: гуруҳларга жалб қилинган аъзоларни жанговар кураш усусларига ўргатиш, яъни муҳоҳидлар тайёрлаш;

- куч ишлатиш: исломий тартиб ўрнатиш учун ҳал қилувчи жангта кириш.

Мазкур босқичлар кетмакет, навбат билан амалга оширилиши шарт эмас, бал-

ганиллари сабабли, коғир деб билади. Унинг фикрича, "барча олам аҳли жоҳилия даври (ислом динидан олдинги давр)да яшамоқда. Ислом ҳокимиюти ўрнатилмаган ва шариат асосида иш олиб борилмайдиган ҳеч бир юртда Ислом мавжуд бўлиши мумкин эмас. У бундай ҳолатда мусулмонларни коммунист, санамларга сифинувчи (бутпараст), яхудий ва насронийлар (христианлар) билан бир қаторга қўяди ва ҳаммасини коғир деб билади. Унинг фикрича: "Дарҳақиқат, асосий масала куфру имон, ширку тавҳид, жоҳилият ва Ислом масаласидир. Бугун мусулмонлар ҳар қанча ўзларини мусулмонмиз деб даъво қўлсалар ҳам мусулмон эмаслар". (Жўзжоний А.Ш. Ислом ҳукуқшунослиги. Ҳанафий мазҳаби ва Ўрта Осиё фақиҳлари. Т., 2000, 34-35 бетлар.)

чилик усулида фаолият олиб борган бўлса-да, кейинчалик қураш усули сифатида террорни қўллаш даражасига етган сиёсий-экстремистик ташкилот бўлиб майдонга чиқди. Ташкилот таркибида аста-секинлик билан ҳарбий-лашган гуруҳлар пайдо бўлиб, барча араб давлатларида фаол ҳаракат қила бошлади. 1948 йилда "Ихвонул-муслимин" ташкилоти Миср ҳукумати раҳбари М.Нуҳшарийга суюқасд ўюшибиди. Зудлик билан ташкилот раҳбари Ҳасан ал-Банна ҳибсга олиниб, 1949 йил февраль оида одил суд ҳукмiga кўра олий жазога ҳукм қилинади. Шундан сўнг ташкилот бир неча мустақил гуруҳларга бўлиниб кетади.

Агар биз "Ихвонул-муслимин" экстремистик ташкилотининг сиёсий ҳаётда террор усулини қўллашига бир назар ташласак, ундан айник-

бўлган. "Ихвонул-муслимин" диний-экстремистик ташкилотидан ўзаро келишмовчиликлар сабабли биз фикр юритмоқчи бўлган "Хизбут-тахрир" партияси ажраб чиқкан.

1953 йилда Куддусга сафар қилган "Ихвонул-муслимин" нинг раҳбари Сайид Кутб Таҷијуддин Набхоний билан учрашади ва унга ташкилотдан ажраб чиқмасликни таклиф қиласди. Бироқ узоқ давом этган ўзаро мuloқот самарасиз яқунланади. Кўп ўтмасдан Таҷијуддин Набхоний ўз қарашларини "Ислом низоми", "Исломий оламга қайноқ нидолар", "Хизбут-тахрир тушунчasi" каби рисолаларида баён қилиб, Иордания, Ливан, Сурия каби давлатларда тарқатади.

Айтиш мумкинки, Таҷијуддин Набхоний "Ихвонул-муслимин" диний-экстремистик ташкилотининг Ислом давлатини куриш ва халифалик бошқарувини жорий қилиш гоясини қайта шаклантирган. Фақатгина Набхоний ушбу гояни кенгроқ талқин қилиб, барча мусулмон мамлакатларини бирлаштирувчи, ягона халифалик давлатини барпо қилиш каби хом-хаёл назарияни илгари сурди.

Дастлаб партия Фаластинда араб миллатини кутқариш, мустақил Фаластин давлатига асос солиш шиори билан антисемитизм (аксиляхудийлик) ҳаракатини олиб борди. Араб юртларида Ислом давлатини вужудга кельтириш ва барпо бўлган ягона халифалик давлати орқали бошқа юртларга ўз таъсирини ўтказишга асосий эътибор қаратилди. Бироқ олиб борилаётган тарғиботларнинг асл Ислом таълимларига мувофиқ эмаслиги ҳамда партия кўтариб чиқкан гоя араб мамлакатларида қаттиқ танқид остига олингандиги сабаб кутилган натижага эришилмади. Партиянинг ягона халифалик давлатини барпо этиш ҳақидаги асосий гояси Ислом уламолари томонидан кўллаб-қувватланмагач, бу юртларда кескин қувфинга ҳам учради.

Партия асосчиси Таҷијуддин Набхоний: "Ким биннинг сафимизга кирса, 13 йилдан сўнг Ислом давлати барпо қиламиш", деган даъво билан чиқсан эди. Айтилган муддат ичидаги ҳатто ўзи таърифлагандек битта исломий маҳалла ҳам барпо этолмади. Халифалик ташкил қилиш гояси Таҷијуддин Набхоний ваъда берган 13 йил ичидаги рўёбга чиқмагач, муддатини 30 йилга узайтириди. Бу иккинчи муддат ҳам ўтиб кетганидан кейин "яқин келаҗак" деган, номаълум муддат кўрсатиладиган бўлди.

Абдуманнон КАРИМОВ.

«ХИЗБУТ-ТАХРИР» ПАРТИЯСИННИГ ФОЯВИЙ ИЛДИЗЛАРИ

ки ҳар учала босқич бир вақтнинг ўзида олиб борилиши мумкин, дейилади. (Закураев А. Гоялар кураши. Т., 2000, 21-бет.)

"Ихвонул-муслимин" экстремистик ташкилотининг яна бир раҳбари бўлган Сайид Кутб (1906-1966) "ҳозирги замон Ислом экстремизмнинг асосчиси" ("Жаҳолатга қарши маърифат-тинчлик ва барқарорлик асоси" (маърузалар мантни). Т., 2003, 12 бет). деб тан олинган. Унинг байзи фикрларига эътибор қаратайлик:

- ҳозирги мусулмон жамиятлари жоҳилия давридаги ҳолатдадир. Шу боис уларни тарбиялашдан наф йўқ;

- кенг ҳалқ қўзғолони эмас, балки катта бўлмаган "ҳақиқий мусулмонлар" жамоаси бошлаб берадиган фуқаролар уруши ҳал қиласди. (Закураев А. Гоялар кураши. Т., 2000, 21-бет.)

Ўтган асрнинг 50-60 йилларида Миср қамоқҳоналирида жазо муддатини ўтаган Сайид Кутб ўз "назария" сини эълон қиласди. Унга кўра, ўзини мусулмон деб ҳисобловчиларнинг кўпчилиги аслида мусулмон эмас ва дунёдаги барча давлатлар Исломга қаршидир. Бу фикрларини қамоқҳонада ёзган "Йўл кўрсаткич" ("Муъалим фитариқ") номли китобида баён этади.

Сайид Кутб ўз китобининг аввалидан охиригача барча мусулмонлар ва мусулмон жамоаларини Аллоҳ ҳокимиётини бандаларга топшириб, Ислом шариатига амал қилувчи ҳокимга ўрин кўйма-

Сайид Кутб Миср Араб Республикасида давлат тўнтиришини амалга оширишда айбланиб, 1966 йилда қатл этилган.

Ушбу ташкилотнинг назариятчиларидан яна бирни Шукрий Мустафо "ал-Хиофа" ("Халифалик") номли китобида мусулмонларни куфр ва динсизликка маҳкум қилиб, бордию бирон-бир киши шаръий узрсиз фарз бўлган бирор амални бажармаса коғир бўлади, дейди. У ҳаддан ошиб, "Ислом Пайғамбари ўқиши ва ёзиши билмасди, замонавий фанлар мусулмонларни куфр залолатга олиб боради" деган фикрга асосланиб, "Таълим куфр залолатдан бошқа нарса эмас, таълим, олий ўқув юртлари ва уларнинг тепасида турган "ал-Азҳар" куфр ва гумроҳлик қальясидир, "ал-Азҳар" (Ислом оламидаги машхур қадимий мадраса бўлиб, 972 йилда Қоҳира шаҳрида курилган. 1936 йилда универсиитет мақомини олган)нинг шайхлари (ўқитувчи-устозлари) "коғир бўлган вазирлик" доирасида ишлаганликлари учун коғирдиirlar. Уларни ўлдиришган киши ўлим жазосига ҳукм қилинмайди", деб ёзади. (Жўзжоний А.Ш. Ислом ҳукуқшунослиги. Ҳанафий мазҳаби ва Ўрта Осиё фақиҳлари. Т., 2002, 34-35 бетлар.) дейди.

"Ихвонул-муслимин" экстремистик ташкилотининг террорчилик кайфиятидаги гуруҳлари фаолияти сабабли моддий заарлар ҳам кўрилган. Масалан, 1997 йилда Луксорда ҳудди шундай кайфиятдаги гуруҳлар томонидан сайёҳларга қарши ўюшибилган террорчилик ҳаракати туфайли Миср бюджети сайёҳлик соҳасидан келадиган 1,5 миллиард АҚШ долларидан маҳрум

«Харакат хавфсизлиги ойлиги» давом этмоқда

Мамлакатимизнинг пойтахти – Тошкент шаҳри кундан-кунга кўркамлашиб, чирой очиб бормоқда. Аллақачон “миллионер” шаҳарлардан бирига айланган Тошкентда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари айниқса, диккатга сазовор. Шаҳримиз марказидан турли томонларга чўзилиб кетган равон йўллар ҳам кейинги йилларда бунёд этилиб, мавжудлари қайта таъмирланмоқда. Ана шу текис ва равон йўлларда кечакундуз ҳаракатда бўлган турлитуман русумлардаги сонсаноқсиз транспорт воситалари эса юртдошларимизнинг орзу-ҳавасли, топарман-турман инсонлар эканлигидан нишона. Шу билан бирга ана шу транспорт воситалари ҳаммамизни ҳамиша хушёрликка чорлаб, йўлларда ҳаракатланиш қоидалари талабларига қатъий амал қилиш лозимлигини англатиб турса, не ажаб?

– Пойтахтимиз кўчаларида йўл-транспорт ҳодисала-рининг олдини олиш борасида ходимларимиз кўплаб тарғибот-ташвиқот ишларини амалга оширмоқдалар, – дейди Тошкент шаҳар ИИББ ЙХХБ Ташкилий-тахлил бўлим мининг бошлиғи, подполковник У. Оtabеков. – Жорий йилнинг биринчи чорагида ходимларимиз шаҳримиздаги бир минг икки юзга яқин автохўжаликларда бўлиб, у ердаги транспорт воситаларининг техник жиҳатдан созлигини кўздан кечириш билан бирга ҳайдовчи ва техник ходимлар, мутасаддилар билан сұхбатлар ўтказдилар. 35 та автохўжаликда эса тўлиқ текширув ўтказдилди. Эллиқ мартадан

ортиқ турли автокорхоналарга бориб, тўрт ярим мингга яқин транспорт воситаларининг ишга чиқаришдан олдин ва корхонага қайтгач, техник ҳолати текширилди. Текширувларда деярли саккиз юзга транспорт воситасида техник носозлик топилиб, уларни бартараф этиш чоралари кўрилди. Бундан ташқари уч ой давомида тўрт ярим мингга яқин давлат, йигирма бир минг икки юздан зиёд фуқароларнинг транспорт воситалари, тўрт юз элликка яқин мототранспортлар техник кўрикдан ўтказилиб, айримларида аниқланган носозликларни бартараф этиш чоралари кўрилди. Йўлларга 13423 кв. м. йўл чизиклари чизил-

ди. Тўрт ярим минг кв. м. га яқин пиёдалар йўлакчалари, 25 минг кв. м. дан зиёд йўлнинг қатнов қисми таъмирланиб, олти юзга яқин янги йўл белгилари ўрнатилди. Беш юз элликка яқин йўл белгилари янгисига алмаштирилди.

– Лекин афсус билан айтиш керак, ЙХХБ ходимларининг йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш борасидаги саъй-ҳаракатларига қарамасдан ҳамон баҳтсиз ҳодисалар юз беруб турибди, – дея куйинади Республика шошилинчи тиббий ёрдам илмий маркази травматология бўлинмасининг катта илмий ходими, тиббиёт фанлари номзоди Тоҳиржон Мусаев. – Президентимизнинг ташаб-

буслари билан ташкил қилинган ушбу илмий марказга жорий йилнинг дастлабки ойларида асосан йўл-транспорт ҳодисаларига учраган кўплаб фуқаролар келтирилиб, шулардан биттаси вафот этди. Афсусланаарлиси, баҳтсиз ҳодисага учраб шикастланганларнинг аксари, баъзан ҳатто ҳайдовчилар ҳам маҳволида бўладилар.

Бизнинг мақсадимиз, бурчимиз битта: ким бўлишидан қатъи назар, ёрдамга муҳтоҷ бўлиб ҳузуримизга келганларни даволаб, саломатлигини тиклашдир.

Йўл-транспорт ҳодисасига учраб, илмий марказга олиб келинган шахс биринчи навбатда ҳар томонлама текширилади. Кейин уннадаги жароҳатлар аниқланаб, шифокорлар ишга киришади.

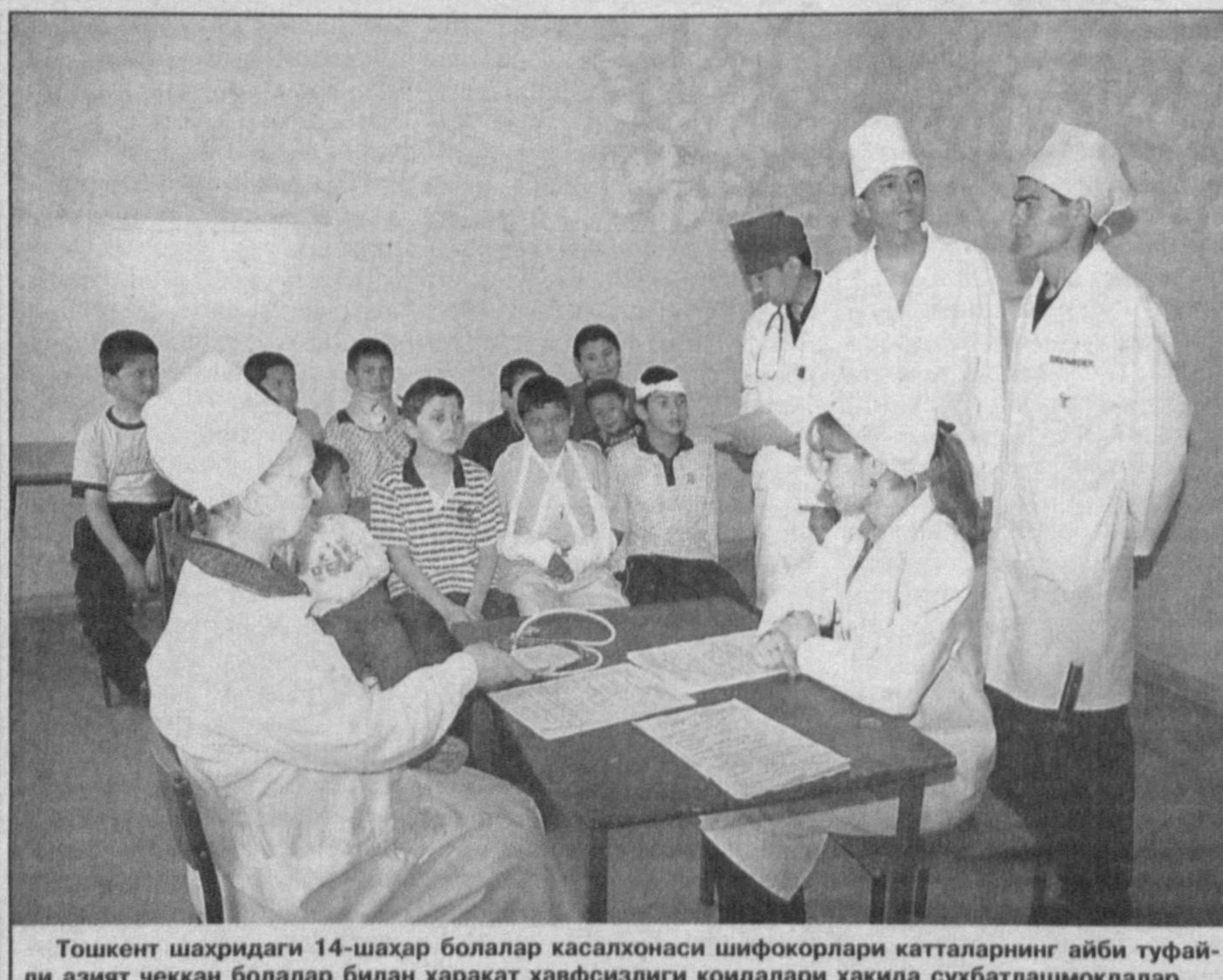
Эллик ўринга эга травматология бўлинмаси шифокорлари асосан мураккаб, энг оғир, оғир кўшма жароҳат олганларни, ҳатто умуртқа погонасининг шикастланиши бўйича ҳам операциялар ўтказмоқдалар. Операцияларда кўплаб янги усууллар кўлланилмоқда. Масалан, тос сүяги синганда стерженли, узун сүяклар синганда сихсимон стерженли аппаратлар кўлланилади. Кўпсонли жароҳат олинганда эса лопороскопия, яъни қорин бўшлиғидан 1 см жой очилиб, лопороскоп орқали текширилиб, зарурат туғилгандагина ички аъзолар операция қилинади. Илмий бўлим раҳбари, тиббиёт фанлари доктори, нейрохирург К. Маҳкамов, травматологлар, бўлим мудири, олий тоифали шифокор

А. Холматов, олий тоифали шифокор В. Пак катта илмий ходим Э. Валиев каби фидойи инсонлар шикастланган одамнинг бир неча аъзосини бир пайтнинг ўзида операция қилишни йўлга кўйганлар. Натижалар яхши бўляпти. Лекин яна афсус билан айтиш керак: айниқса, спиртли ичимлик ичиш оқибатида йўл-транспорт ҳодисасига учраганлар илмий марказга тез-тез “ташриф “буюрмоқдалар. Уларнинг ҳаётини асрар қолиш йўлида янги мосламалар етишмаслигига қарамай, шифокорлар туну кунтиним билмай меҳнат қилмоқдалар. Саъй-ҳаракатларимиз натижаси яхши-ю, лекин айрим одамларнинг ногирон бўлиб қолаётгани кишини ўйлантиради...

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Маълумотларга қаранда, жорий йилнинг биринчи чорагида шаҳримизда беш юз етмиш бешта йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлиб, уларда 44 киши оламдан бевақт кўз юмган (ўтган йили шу пайтдагидан олтита кам), олти юз етмиш тўрт нафар фуқаро турли даражада жароҳатланганлар. Болалар иштирокида 94 та ана шундай ҳодиса юз бериб, икки нафар бола ҳалок бўлган (ўтган йилнинг шу пайтдагидан битта кам). Тўқсон беш нафар бола эса жароҳатланиб, айримлари ҳатто умрбод ногирон бўлиб қолганлар...

(Давоми 7-бетда).

Тошкент шаҳридаги 14-шаҳар болалар касалхонаси шифокорлари катталарнинг айби туфайли азият чеккан болалар билан ҳаракат хавфсизлиги қоидалари ҳақида сұхбатлашмоқдалар.

(Боши б-бетда).

— Йўл-транспорт ҳодисасида шикастланган ёш болани кўришдан оғир нарса йўқ назаримда, — онасига байрам совғаси олиш учун бозорга кетаётib, йўлда бахтсиз ҳодисага учраган 13 ёшли Ҳусниддиннинг жароҳатларини юваб, қайтадан гипс қўя бошлаган 14-шаҳар болалар касалхонасининг қабулхона мудири, олий тоифали травматолог-ортопед Дилшод Нишонов оғриқдан инграб ийглаётган ўсмирга озор бермасликка интилади. — Баъзан катталарнинг шошқалоқлиги болалар учун кимматга тушмоқда. Уч ой давомида травматология бўлимига келтирилган ўн беш нафар вояга етмаган болаларнинг жароҳатларини кўриб, ҳар қандай одамнинг кўнгли бузилади. Айрим ноинсоф ҳайдовчи эса ўз автомашинасида ёш болани уриб кетаётгани етмагандек, унга тез ёрдам кўрсатиш ўрнига қочиб кетади. Яқинда тўқиз ёшли болани бош мия чайқалиши, қон қуюлиши кабилар билан касалхонага олиб келишди. Орадан бир неча кун ўтиб, уни машинаси билан уриб, қочиб кетган ёшгина йигит ички ишлар ходимлари кўлига тушгач, "ука, мени кечиргин" деб болаларнинг ёнига келди. Бундайларга нима дейишни ҳам билмайсан...

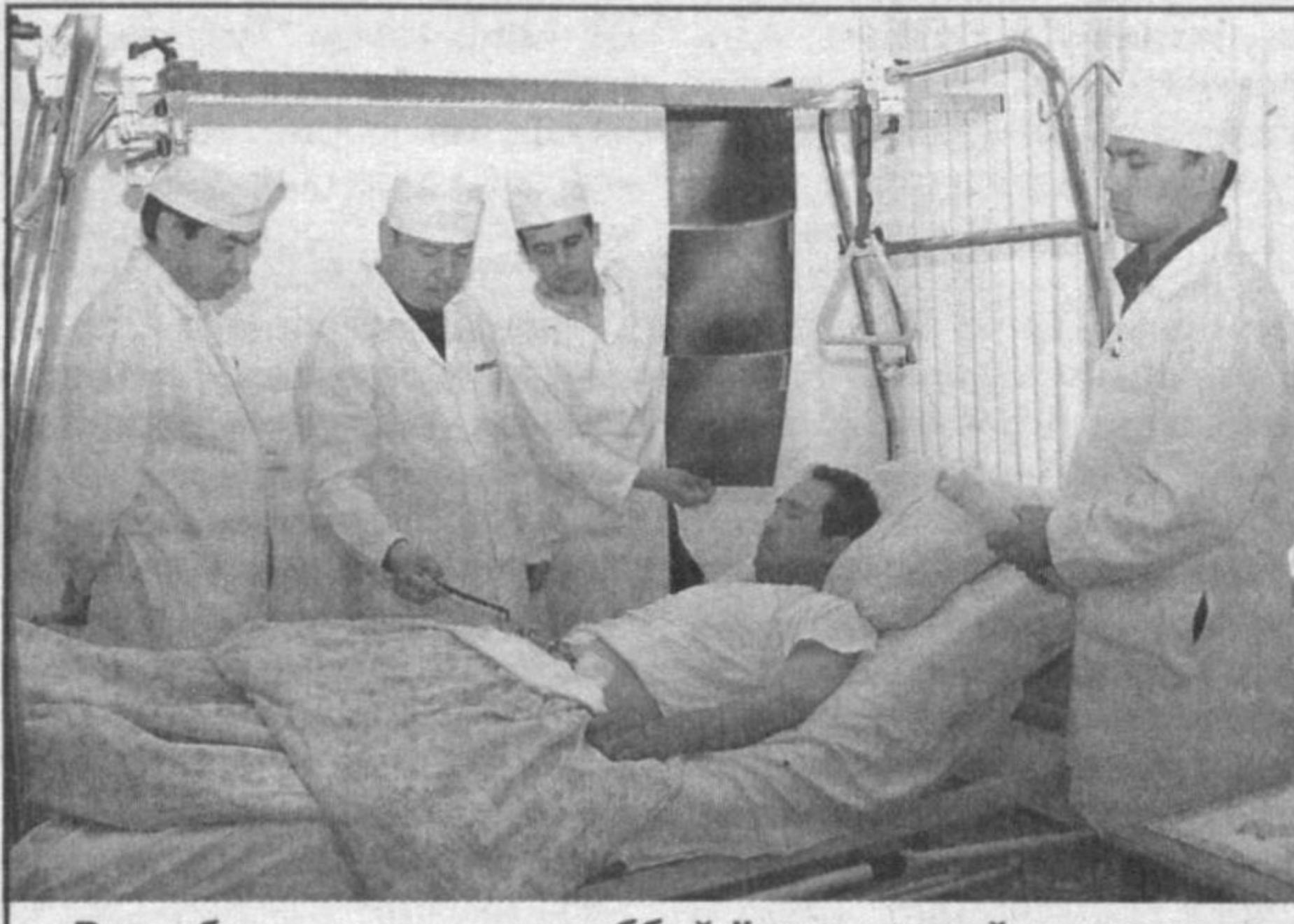
Травматология бўлимида Дилшод Нишонов, реаниматолог Раҳматилла Қореев, педиатр Сурайё Аҳмадалиева, олий тоифали педиатр О. Кондрашина каби тажрибали шифокорлар ҳамда ҳамширалар бор билим, тажрибаларини ишга солиб, болаларни оёққа турғизишига, батамом соғайтиришга интилмоқдалар. Болаларнинг таналаридаги жароҳатларику битар, лекин уларнинг нозик дилларида, онгларида ана шу жароҳат бир умр сақланиб қолмаслигига кафолат борми?

— Болаларнинг келгусида ана шундай ҳодисаларга йўлиқмасликлари, ҳамиша эҳтиёткор бўлиб, йўл ҳаракати қоидаларига амал қилишлари учун ҳафтада бир марта улар билан "Мен нега жароҳат олдим?" каби мавзуларда суҳбатлар ўтказиб, келгусида ҳушёр бўлишга чорламоқдамиз, — дейди Д. Нишонов. — Ахир бахтсиз ҳодисаларга баъзан болаларнинг — пиёдаларнинг ўзлари ҳам сабабчи бўлиб қолишади-ку?

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Умумий ҳолатда пиёдаларни автотранспорт уриб юбориши 357 марта қайд этилиб, бунда 34 нафар инсон ҳаётдан кўз юмган, 355 нафари эса

жароҳат олган, шунингдек, автомашина ҳайдовчи опа-сингилларимиз ҳам эҳтиётсизлик оқибатида ўн тўқиз марта авария содир қилиб, уларда йигирма уч нафар инсон турли даражада жароҳатланган.

Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази шифокорлари йўл-транспорт ҳодисасидан шикастланган беморнинг операциядан кейинги ҳолатини кўздан кечирмоқдалар.

— Чилонзор туманидаги Катта Дўмбирибод маҳалласида истиқомат қиласман, — дейди истеъфодаги полковник Низомиддин ота Шамсиддинов. — 35 йил йўл ҳаракати хавфсизлиги тизимида хизмат қилиб, Наманган вилоят ИИБ ДАНБ бошлиғи лавозимидан пенсияга чиқканман. Ҳозир маҳаллам ташвиши билан ЙХХБга келдим.

Отанинг қўлидаги расмий хат билан танишамиз. Унда жумладан, қўйидагилар ёзилган:

“... Катта Дўмбирибод” шаҳардаги энг катта маҳаллалардан ҳисобланади. Маҳалланинг асосий катта йўли жуда серқатнов. Кўчадан автобус, троллейбус, йўналишдаги таксилардан ташқари кунига юзлаб автомашиналар тўхтовсиз ўтиб туради. Натижада кейинги пайтда маҳалламиз худудида йўл-транспорт ҳодисалари кўпайиб кетмоқда. Шу йил март ойининг ўзида касб-хунар коллежининг ёнида икки марта ЙТХ юз бериб, бир киши ҳаётдан кўз юмниб, бир нечтаси жароҳатланди. Бундай ҳодисаларнинг олдини олиш учун: 1. Маҳаллага йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминловчи соқчилар кўйилса. 2. Дўмбирибод кўчасидаги чорраҳа олдига, ҳар икки томонга тезликни чекловчи белгилар ўрнатилса. 3. Аҳоли хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ЙХХБнинг маъсул ҳодимлари маҳалла фуқаролари, ўкувчилар билан учрашув, давра суҳбатлари ўтказиб туришса. 4. "Қ. Исмоилов" кўчасидаги "Дўмбирибод-ном" мини заводи ва маҳалла чойхонаси орасидаги йўлнинг торлигини, бу ердан автомашиналар билан бирга 131-мактаб ўкувчилари, 444-богча бо-

лалари ҳам қатнашини эътиборга олиб, пиёдалар учун маҳсус йўлак — “зебра” чизиги тортиб берилса”...

— Йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш учун ҳаммамиз, ҳамиша бонг уришимиз, ҳайдовчи-ю пиёдаларга, айниқса, ўкувчи-

катини мисол қилиб кўрсатдилар ва бу муаммоларга мутасаддиларнинг эътиборини қаратиш зарурлигини уқтиридилар.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Чорак давомида пиёдаларнинг айби билан ўн битта бахтсиз ҳодиса юз берган. Йўлларда ҳаракатланиш қоидаларига риоя қилмаган икки яirim минг нафарга яқин пиёда, шунингдек, аниқланган деярли бир юз тўқиз минг қоидабузарликдан салкам 44 мингтаси йўл-транспорт ҳодисаларини келтириб чиқаршига бир баҳя қолган. Қоидабузарликларнинг сал кам уч мингтасини пиёдалар ва ҳайдовчилар мастер ҳолатда содир этганлар.

Халқимиз “фалокат оёқ остида” деб бежиз айтмаган. Бироқ уч ой ичида пойтатхимиз кўчаларида юз берган йўл-транспорт ҳодисаларининг сабаби, оқибати ва унинг олдини олиш борасида мутасаддилар, шифокорлар, маҳалла фаоллари билан қилган суҳбатларимиз, таҳлиларимиздан кўриняптики, бахтсиз ҳодисалар баъзан ўзимизнинг, ўзгаларнинг соғлигига, тақдирига бепарволигимиз, оддийгина транспортни бошқариш, йўлда юриш қоидаларини писанд қилмаслигимиз туфайли юз бермоқда. Беписандликнинг оқибати аянчили бўлишини эса кўпинча эсдан чиқарип қўймоқдамиз. Бундай ноҳуш ҳолатларнинг олдини олиш учун менимча, транспорт воситаларини техник кўрикдан

Маст ҳолда машина бошқаришнинг оқибати.

ҳолатлари ҳам юз берадётгани, ЙПХ ҳодимлари ана шундай ҳолатларга йўл қўймасликлари зарурлигини таъкидлайдилар. Тўсатдан бахтсиз ҳодиса юз беришининг яна бир сабаби, айрим автобус бекатларининг ўйдим-чукур бўлиб, автотранспортларнинг ҳаракатланишида қийинчилик туғдираётганини айтиб, бунга "Амир Темур" автобе-

тазам текшириб туриш шарт. Бундан ташқари мутасадди ходимлар мактабгача таълим ва ўкув мусасаларига, маҳаллаларга тез-тез ташриф буюриб, болалар ва ёшларга йўлларда ҳаракатланиш қоидалари борасида берилаётган сабоқлар билан қизиқиб, камини тўлдирсалар, ўз маслаҳатлари билан педагог, тарбиячиларга кўмак берсалар, болаларнинг ҳушёрги ортиб, бахтсиз ҳодисалар камайиши табиий. Бундан ташқари айрим ота-оналаримиз эндиғина мактаб партасидан чиқкан, ҳатто ўкувчи фарзандларига машина капитини бериб қўйиши, баъзиларнинг ҳайдовчиликка номигагина ўқиб, гувоҳнома олиши кабилар ҳам тузатиб бўлмас фожиаларни келтириб чиқармоқда. Ахир транспорт воситаси ўйинчоқ эмаски, уни ҳамма ҳам усталик билан бошқарверса. Шуни ҳисобга олиб, мутасаддилар маҳалла фуқаролари, ўкувчи-ёшлари билан ўтказилган суҳбатларда ҳайдовчиликнинг ўзига хос масъулияти борасида аниқ фактлар, ҳодисаларга суюнсалар натижага қўнгилдагидек бўлариди. Яна бир масала: айрим ота-оналарнинг вояга етмаган фарзандларига “кўчани бир айланиб келиши”, “уртоқлари олдида мақтаниши” учун ҳеч ўйламай машина бошқаришга рухсат бериш ҳоллари ҳам учрайди. “Мактандоқ бола”нинг ҳатто маҳалла, “дом”лар орасида катта тезликда машина ҳайдашининг оқибати ёмон бўлиши аниқ. Шунинг учун телевидение орқали йўл-транспорт ҳодисалари мавзусида бериладиган кўрсатувларда нафақат ўз фарзанди, бошқаларнинг ҳаётига ҳам бефарқлик билан қаровчи ота-оналар ҳақида тўхталиш зарур.

Кам бўлса-да, бахтсиз ҳодисаларни келтириб чиқараётган яна бир омил транспорт воситаларининг дуч келган жойда: кўпқаватли уйлар олдида, тўхташ, машина қўйиш мумкин бўлмаган, қиялик ёки болалар майдончалари олдида, нокулай ҳолатларда қолдирилиши бўлмоқда. Ва бу мавзу алоҳида тўхталишни талаб қиласди..

Техника, транспорт воситалари инсон ҳаётига күшанди бўлмасин. Аксинча, ҳамиша унинг измиди бўлиб, унга хизмат қилсин. Бунинг учун эса ҳайдовчилар, ҳайдовчиликни ҳавас қилувчилар транспорт воситаларини бошқаришда билим, маҳорат ва масъулият талаб қилинишини унумасинлар. Сўзимизни мухтасар қилиб айтмоқчилик, ҳар биримизнинг умримиз йўл каби узун ва равон бўлсин.

**Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА.
Абу КЕНЖАЕВ
олган суратлар.**

Маърифат дарси

Буюк бобокалонимиз Амир Темур ва Темурийлар даври маънавияти, мафкураси ҳамда давлатчилик тартиблари салоҳияти, мазмуни, таъсир кучи жиҳатларидан ўз замонасида мисли кўрилмаган даражада тараққиётга эришган.

Темурийлар давлатини адолат ўлчовлари, хукуқий меъёрлар ва қонуний нормалардан ажратиб ўрганиш мумкин эмас. Негаки, қонун устуворлиги Темурийлар давлатининг белгиловчи хусусияти сифатида унинг хукуқий пойдеворини ташкил этиб келган. Темур ўз давратининг салоҳиятли хукуқшуноси, фақиҳ ва олими сифатида давлатга раҳбарлик қилган.

Темур давлатида ишлар ҳар доим кенгаш асосида олиб борилган. Унинг ўзи: "ҳар бир ишни кенгаш билан бажардим", – деган эди. Ҳақиқатдан ҳам Амир Темур туркӣ халқлар миллӣ удум ва аньанарага таянган ҳолда барча ишларни бамаслаҳат амалга ошишин ўз давлатининг асосий тамоили қилиб олган эди. Масалан, Балх шаҳрида бўлиб ўтган катта қурултой уни бутун Мовораунаҳр ва Туркестоннинг ягона хукмдори қилиб сайлади. Қурултойда турли-туман сиёсий-иктисодий масалалар бўйича режалар кўриб чиқилган. Кенгаш иштирокчиларининг фикрлари олингандан кейин амалиётга ўтилган. Амир Темур ҳаёти ва сиёсий фаолияти бўйича изланишлар ва қизикарли кузатишлардан маълум бўлишича, ўтказиб келинган қурултойлар Шарқ ўлкаларида парламент ўрнида бўлган ва унга Амир Темур томонидан асос солиниб, кўп йиллар давом этган.

Соҳибқиронни дунё миқёсида юксак мақомга кўтарган унинг сиёсий ва хукуқий қарашларининг мажмуси "Темур тузуклари"dir. "Яна тажрибамда кўриб билдимки, – дейди Амир Темур, – давлат агар дину ойин асосида курилмас экан, тўра ва тузукка боғланмас экан, ундай салтанатнинг шукуҳи, қудрати ва тартиби йўқолади. Бундай салтанат ялонгоч одамга ўшарким, уни кўрган ҳар кимса, назарни олиб қочади. Ёхуд касу ноқас тортмай кириб чиқадиган томсиз, эшиги-тўсиги йўқ уйга ўхшайди. Шунинг учун мен ўз салтанатим биносини дини ислом, тўра ва тузук асосида мустаҳкамладим". Дунёнинг турли тилларига таржи-ма қилинган ушбу асар давлатни идора қилиш усуслари, қўшинни ташкил этиш қоидлари, савдо-сотикини ривожлантириш йўллари, ҳалқаро муносабатларни йўлга кўйиш меъёрлари, урушларда қўлланладиган турли ҳарбий тактикалар сингари бир қатор сиёсий, хукуқий ҳарбий назариялар ва нормаларни ўз ичига олади. Бобурийлар давлатида ҳам асосий қонун (конституция) ўрнида амал қилиб келган. Мазкур асадардан илхомланган Мирзо Бобур ўзининг шоҳ асари "Бобурнома"-ни яратган. Унинг набираларидан бири Жаҳонгориб ибн Жалолиддин Ақбар "Тузуки Жаҳонгирий"ни ёзиб қолдирган.

Темур сұхбат ва мажлислирида ҳар доим олимлар, муаррихлар, тарикат арбоблари,

шоирлар, муҳандислар ва мунахжимлар ҳозир бўлишган. Масалан, ўша асрнинг буюк ва иқтидорли алломаси "Ал-Мутаввaf" ва "Муҳтасар ул-мөнӣ" каби йирик асадарлар муаллифи Садриддин Тафтозоний, "Таърифот" ва "Ал-Кубро филмантиқ" каби машҳур китоблар муаллифи Сайид Журжоний ҳар доим унинг мажлислирида ҳозир бўлиб ўтган катта қурултой уни бутун Мовораунаҳр ва

турли-туман сиёсий-иктисодий масалалар бўйича режалар кўриб чиқилган. Кенгаш иштирокчиларининг фикрлари олингандан кейин амалиётга ўтилган. Амир Темур ҳаёти ва сиёсий фаолияти бўйича изланишлар ва қизикарли кузатишлардан маълум бўлишича, ўтказиб келинган қурултойлар Шарқ ўлкаларида парламент ўрнида бўлган ва унга Амир Темур томонидан асос солиниб, кўп йиллар давом этган.

Соҳибқиронни дунё миқёсида юксак мақомга кўтарган унинг сиёсий ва хукуқий қарашларининг мажмуси "Темур тузуклари"dir. "Яна тажрибамда кўриб билдимки, – дейди Амир Темур, – давлат агар дину ойин асосида курилмас экан, тўра ва тузукка боғланмас экан, ундай салтанатнинг шукуҳи, қудрати ва тартиби йўқолади. Бундай салтанат ялонгоч одамга ўшарким, уни кўрган ҳар кимса, назарни олиб қочади. Ёхуд касу ноқас тортмай кириб чиқадиган томсиз, эшиги-тўсиги йўқ уйга ўхшайди. Шунинг учун мен ўз салтанатим биносини дини ислом, тўра ва тузук асосида мустаҳкамладим". Дунёнинг турли тилларига таржи-ма қилинган ушбу асар давлатни идора қилиш усуслари, қўшинни ташкил этиш қоидлари, савдо-сотикини ривожлантириш йўллари, ҳалқаро муносабатларни йўлга кўйиш меъёрлари, урушларда қўлланладиган турли ҳарбий тактикалар сингари бир қатор сиёсий, хукуқий ҳарбий назариялар ва нормаларни ўз ичига олади. Бобурийлар давлатида ҳам асосий қонун (конституция) ўрнида амал қилиб келган. Мазкур асадардан илхомланган Мирзо Бобур ўзининг шоҳ асари "Бобурнома"-ни яратган. Унинг набираларидан бири Жаҳонгориб ибн Жалолиддин Ақбар "Тузуки Жаҳонгирий"ни ёзиб қолдирган.

Темур сұхбат ва мажлислирида ҳар доим олимлар, муаррихлар, тарикат арбоблари,

тиб, ҳақиқат – адолат маъносидаги бўлиб, барча ишда, хусусан одамлар орасидаги муносабатларда, умуман ҳаётда ҳақиқат қарор топиши, бу эса адолатнинг, яни одил жамиятнинг тасдиқ этилишини таъминлаши лозим деган маънодади.

Хазрат Соҳибқирон буояни янада тақомиллаштириб ва унга аниклик киритиб, "Адолат кучда эмас, куч – адолатдадир" деган машҳур, ҳамда бу даврагача давлатлар тажрибасида оммавий қўлланилмаган қоидани кашф этади. У ўзининг "Темур тузуклари" асарини ҳам шу қоидда асосида яратди, умрининг охиригача бутун фаолиятида шу қоидага риоя қиласди.

Давлат сиёсатини адолат мезони асосида юритишини бошқаришнинг барча соҳаларининг ана шу мезонга мослаҳтиришини тақозо этар эди. Амир Темур давлатида ҳозирги кунда парламентни эслаги

бири – давлат ишларини салтанат қонун-қоидаларига, тўра ва тузукка таяниб ва асослашибошқариш бўлгани тарихдан маълумдир. Бундай ҳолатларда Амир Темур давлат аъёнлари, олимлар, муайян соҳалар бўйича мутахассислар билан маслаҳатлар қилиб ва кенгашиби, сўнг аниқ ҳulosага келган. Шу боис, бежиз эмаски, Амир Темур "Тузуклар"да: "салтанат ишларининг тўқизуллашишида машҳар, қолган бир улуши эса қилич билан бажо келтирилишини" англаганлигини ёзди.

Давлат ишларини адолат мезони асосида олиб бориши мустаҳкам тартиб-интизомнинг жорий этилишини тақозо этарди. Амир Темур салтанини бошқариш учун марказлашган кучли давлат маҳкамасини ташкил этиб, унда тартиб-интизом ўрнатди. Фуқароларнинг ҳақ-хукуқини поймол қилувчилар шафқатсиз жазоланган. Уз мансабини

Давлат аҳамиятига молик бўлған бундай муҳим ишнинг бошида бевосита ҳазрат Соҳибқироннинг ўзи турар, уларга узлуксиз раҳнамолик қилар эди. Фақат раҳнамолик эмас, фуқарога, хусусан ёшларга тарбиявий ўйтлар ҳам беради. Темурнинг инсонпарварлиги, миллатсеварлиги, маънавият ва маърифатнинг жонкуяр ҳомийси сифатидаги инсоний фазилатларини унинг фарзандларига қолдирган вакииятида янада якъолроқ намоён этилган. "Ўғилларим, миллатнинг улуг матбасини, саодатни сақламоқ учун Сизларга қолдираётган вакиият ва "Тузуклар"имни яхши ўқинг, асло унутманг ва тадбиқ этинг", – деган эди у.

"Темур тузуклари"да давлат тузуми ва ундағи турли мансабдор шахсларнинг вазифалари, давлат арбоблари билан раият ўртасидаги муносабат, кўшин тузилиши ва моддий таъминоти сингари ўта муҳим масалаларга ҳам алоҳида ўтибор берилган.

Амир Темур маҳаллий ҳокимиятларда ҳам имон-инсофли, ишбильармон одамларни тайинлади, улардан элортини муҳофаза этиш раиятнинг мол-жонини химоя қилиш, уни соғлиқ ундирувчиларнинг зулмидан ҳимоя қилиш, ўртни обод этиш, вилоятдан ўтаётган савдо карвонларини қўриқлашни қаттиқ талаб қиласди. "Тузуклар"да ёзилишича: "Маҳаллий ҳокимлардан катта-кичик шаҳарлар ва қишлоқларга масжид, мадраса ва хонақоҳлар бунёд этиш топширилсан". "Амр килдики, раиятдан молхирох югигидан уларни оғир аҳволга солиб қўйишидан ёки мамлакатни қашшоқликка тушириб қўйишидан сақланиш лозим. Негаки, раиятни хона-вайрон қилиши давлат ҳазинасининг камбағаллашишига олиб келади. Ҳазинанинг камайиб қолиши эса сипоҳнинг тарқалиб кетишига сабаб бўлади. Сипоҳнинг тарқоқлиги ўз навбатида, салтанатнинг кучисизланишига олиб келади" – деган ўқтиришлари жуда муҳимдир.

Темурийлар давлатининг тизими ҳам, Ўзбекистонда, шунингдек, кўпчилик шарқ мамлакатларида давлатлар тизими сингари, иккى қисмга: қонун чиқарувчи ва ижроия органларига бўлинган.

Конун чиқарувчи тизим қурултой деб аталиб, у асосан йирик турк-мўғул қабилалари-нинг йўлбошчилари иштирокида ўтган ва олий хукмдор истаган пайтда чакирилган. Қурултой уруш ва сулҳ масалаларини, олий хукмдори (подшоҳ, хон) сайлаш каби масалаларни муҳокама қилган ва қонунлаштирган.

Ижроия тизими девонлар ва бошқа олий давлат идораларидан иборат бўлган. Давлатнинг ижроия тизими (девонлар) қурултой қабул қилган қарорларни, подшоҳ фармонларини ҳаётта татбиқ этган ва давлатнинг қундалик вазифаларини бажарган.

Акрам АКМАЛОВ,
Республика "Маънавият ва маърифат" маркази бўлими мудири.

«ТЕМУР ТУЗУКЛАРИ» НИНГ ДАВЛАТ БОШҚАРУВИДАГИ АҲАМИЯТИ

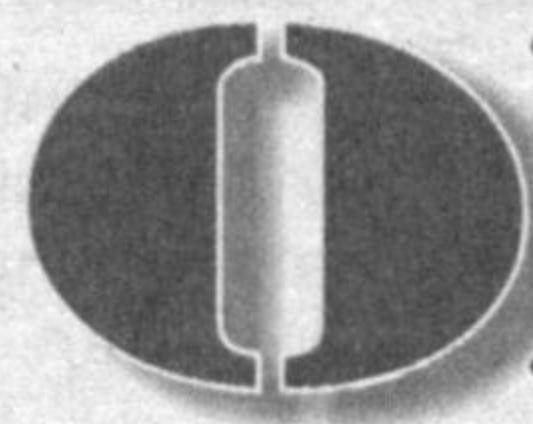
зирлар, олий табақадаги руҳонийлар вакиллари, беклар-беклари, улус оқсоқоллари, туманбошлари, мингбошилари, юзбошлари уларнинг ўринибосарлари, баҳодир унвонини олган кишилар қатнашган. Кенгашда мамлакат ҳаёти билан боғлиқ, муҳим масалалар муносабатларни қилинган. Кичик кенгашда эса Амир Темур, унинг ўғиллари, неваралари ва қариндошлари, қўшин бошликлари иштирок этган. Унда узок мамлакатларга қилинадиган юришлар тамойилларидан

сунистеммол қилиш, пораҳурлик, ичкиликбозлик, маший бузуқлик кабилар айниқса, оғир жиноят ҳисобланиб, уни содир этгандар қаттиқ жазога тортилганлар. Шуни алоҳида қайд этмоқ лозимки, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг обрў-этибори, шарафи, манфаати соҳасида қаттиқ ўллиллик билан бу ишларда ғоят мустаҳкам тартиб бўлишини талаб қиласди. Бу соҳадаги гуноҳлар ҳатто Амир Темур авлодларига талабулуни бўлгандарда ҳам улар тегишли жазоларни олганлар. Чунончи, Амир Темур тартиб-интизомга риоя этишда, давлатнинг об

«Мостда» gazetasining ilovasi

HAYRATOMUZ VOQEALAR,
BOLAJONLAR SAHIFASI,
MUNAJJIMLAR BASHORATI,
SKANVORD VA KROSSVORDLAR,
HAJVIYA, XANDALAR,
SPORT YANGILIKLARI,
INTERNET XABARLARI.

OLLAM

Ноёб қобилият эгалари

Йоглар, дарвешу қаландарлар, кўзбойлокчилар, гипнозчилар азалдан оддий одамларни турли мўъжизалар кўрсатиб, қойил қолдириб келишган. Шиша синиклари устида юриш, оғзига олов тикиш, тифли, кескир буюмларни ютиш, томошабинларни турли ҳолатларга солиш, уларнинг фикрларини ўқиш буларнинг айримлари, холос. Оддий одамлар мазкур машкларни такрорласа, жисмоний жароҳат олиши тайинлигини, томоша кўрсатувчи уларни усталик билан лақиллатадиганини билишарди. Аммо бу ҳаракатлар шунчалик ишонарли чиқардики, лол қолмай илож йўқ эди. Лекин Арнольд Геррит Йоханнеснинг урушдан кейинги йилларда Швейцарияда кўрсатган мўъжизалари олдида илгариги томошалар оддий ҳолдек, чўпчакдек бўлиб қолди. Томошабинлар ҳайратдан қотиб қолишар, залдаги шифокорлар эса нималар юз берадигани тушуна олмай ҳайрон эдилар. Асли нидерландиялик Арнольд Геррит Йоханес Хенскес саҳнага Мирин Даджо тахаллуси билан чиқарди.

1947 йил 31 май куни Цюрих шаҳрида касалхона шифокорлари, тиббиёт таълим мусассасининг ўнлаб талабалари ҳайратомуз тажрибада иштирок этиш учун тўпланишиди. Театр директори Ханс Хуберт тиббиёт ходимларини ўзининг гаройиб қобилиятини билимдан томошабинлар олдида намоиши қилишга рози бўлган бир артист билан таништиришга қарор қилган эди. Одамлар йигилган театрнинг ёнида жойлашган шифохона биносида ёрдамчилари Хенскеснинг танасига узунлиги 80 см, қалинлиги 7 мм бўлган спорт шамширини тикишиди. Профессорлар, ўқитувчилар, шифокорлар ва тиббиёт ўкув

СИР СИРЛИГИЧА ҚОЛДИ

юргларининг талабалари ҳайратга чўмиб бу "томуша"ни кузатиб туришарди. Уларнинг кўз олдида соқолли, ярим ялангоч, озғин киши турарди. Унинг бир бикинидан тиқилган спортчилар қиличи буйрак, жигар, ўт пуфаги, ичак, ошқозон каби аъзолар орқали ўтиб, иккичи бикинидан чиқди. Аммо бирор томчи қон кўринмасди. Айтидан, голландиялик бу афсунгар оғрикни ҳам хис қиласди.

Клиника раҳбари профессор Альберт Бруннер буни шунчаки усталик билан бажарилган цирк томошаси деб гумон қилди ва тажрибани рентген аппарати назорати остида ўтказишни сўради. Профессор Бруннер бошчилигидаги мутахассислар рентгенология бўлимида ўтишиди. Мирин бўлса тажрибани давом эттириди. Рентгенолог ҳаяжондан кўллари қалтираганча бир неча бор суратга олди. Унда совуқ (тиғли) қурол ҳақиқатан ҳам "кўзбойлоқчи"нинг ичидан ўтганлиги кўриниб турарди. Шифокорлар ўз кўзларига ишонгилари келмасди.

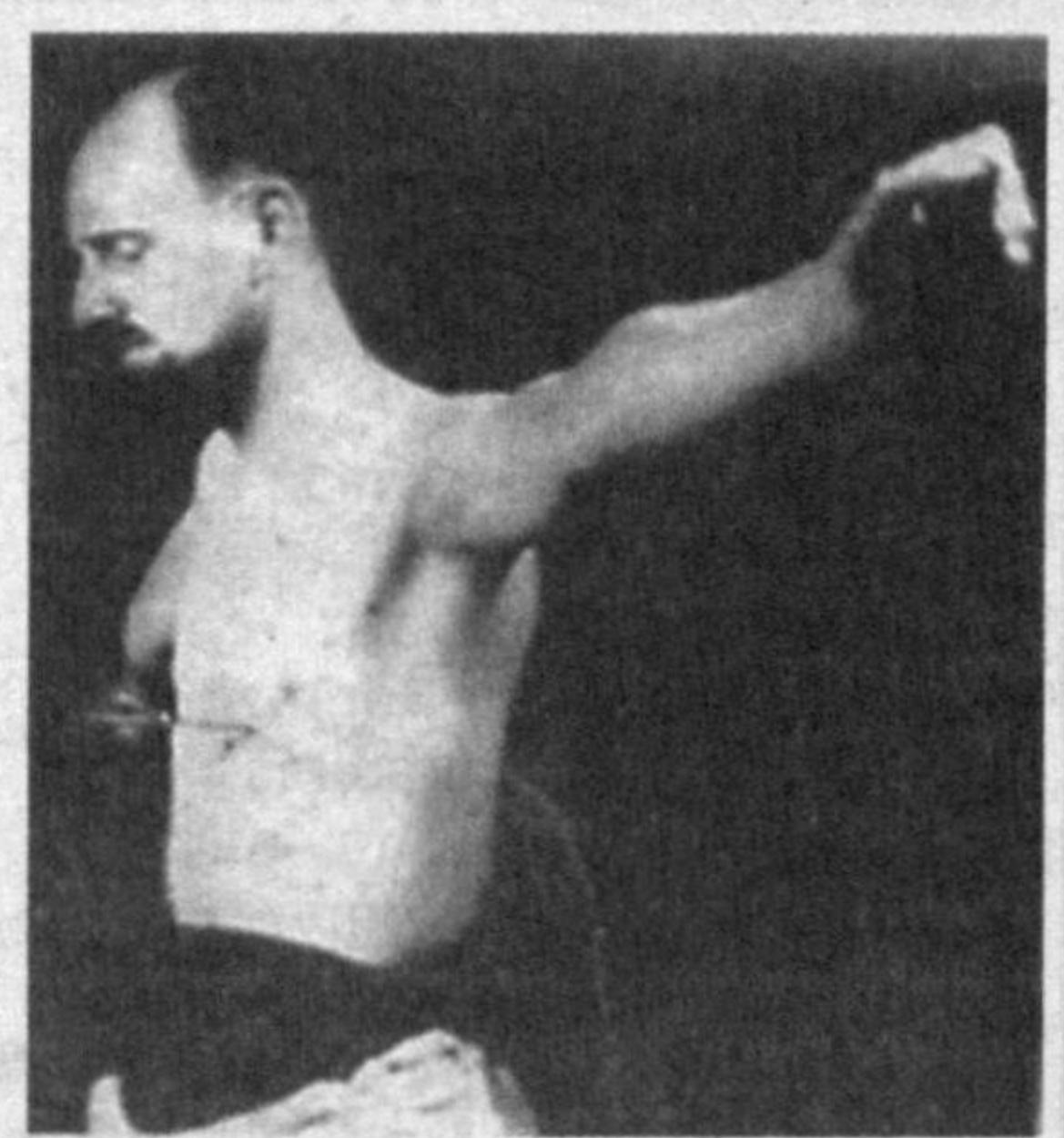
Эртаси куни Швейцарияда чиқадиган барча газеталар бу мўъжиза

ҳақида ёзишиди. Маълум бўлишича, қилич стерилланмаган ҳам экан. Шунга қарамай Даджога ҳеч қандай инфекция юқмаганди. Шу пайтгача ҳеч кимга номаълум голландиялик бир кунда бутун мамлакатга машҳур бўлиб кетди.

1947 йил 3 июнда Цюрихдаги театр томошабинларга лиқ тўлди. Газеталарда чоп этилган шов-шувли мақолалар ўз таъсирини ўтказган одамлар Мирин Даджонинг мўъжизаларини ўз кўзлари билан кўргани келишганди. Мирин томошабинларнинг барча хоҳиш-истакларини бажаришга ҳаракат қилди.

Фойда кўрди. 1947 йил 15 сентябрдан бошлаб Базелдаги касалхона мутахассислари уни ҳар томонлама текшира бошлашиди. Текшириш ишларига профессорлар Макс Людин, Ханс Штауб ва Рудольф Массини раҳбарлик қилишди. Бу тадқиқотларнинг барчасини кинотасмага ёзиб олишди. Ана шундай чуқур текширувлар чоғида ҳам ҳеч қандай алдаш, фирибгарлик аниқланмади. Шифокорлар қилич ҳақиқатан ҳам тана ичидан ўтганига амин бўлишиди.

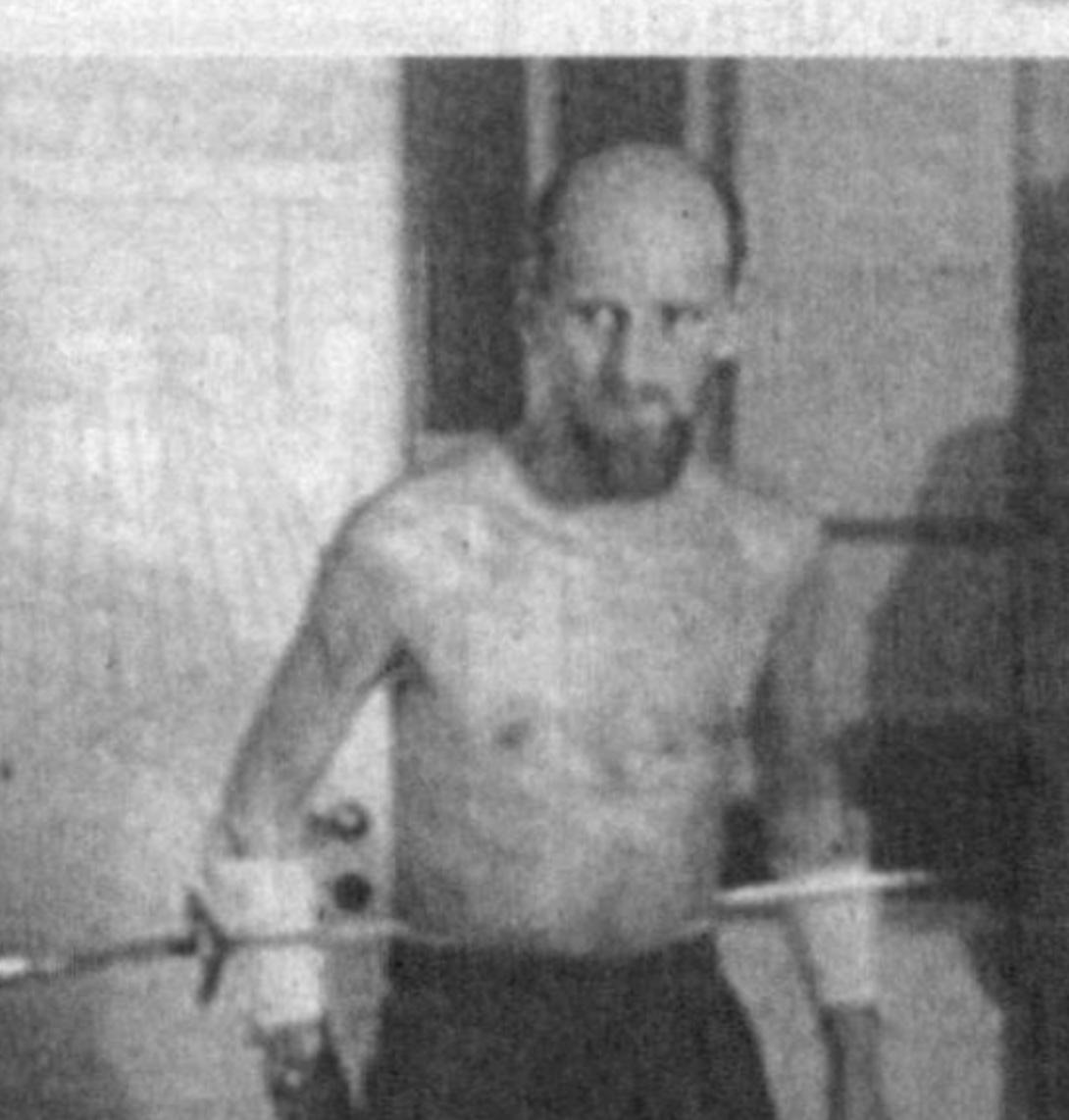
То ўлимигача "мўъжизакор Мирин" швейцариялик томошабинларни ўзининг қойилмақом томошалари, нодир қобилияти билан ҳайратга солиб юраверди. Унинг кўкрагига ҳатто эни 2,5 см

ларди. Ҳамкаслари ва қариндошлари орасида ўзини бегонадек ҳис қиларди. Болалигига ёки Арнольд бошқалар кўра олмайдиган нарсаларни кўришини, юз беражак воқеаларни олдиндан сезишини пайқаганди. Бундан ташқари унга сезгилари ниҳоятда ўтмаслашган вужуд насиб этганди. Буни болалигига ёки пайқади. Онаси бир куни болакай бармоғига тўғнағич санчиб ўтирганини кўриб ваҳимага тушди. 1937 йилда Арнольд ўйин-ўйиндан бир ҳовуч мих ютиб юборди. Касалхонада уни операция қилиб, ошқозонидан бегона жисмларни олишди. Ўшанда ҳеч қандай оғрикни ҳис қilmagan эди...

1946 йилдан у ўзининг камёб истеъодини кафе-ларда ва тунги клубларда на майиш эта бошлади. Кейинкейин ярмаркалар, ҳалқ саилларида ҳам томошалар кўрсатди. Ёрдамчиси Йоханн саҳнада унинг танасига тиғли жисмларни тиқар, Арнольд бўлса томошабинларга жилмайиб тураверарди. Одамлар буни кўриб қийқириб юборишар, қарсан чалишарди. Голландиялик йигит бу томошалар, нодир қобилияти ягона тангрига бўлган эътиқод, ишонч қандай буюк куч эканининг исботи дерди. Арнольд Хенскес хорижий мамлакатларда томоша кўрсатсан, довруғим янама таралади, бундан ташқари тинчлик йўлида хизмат қиламан, деб ишонарди. Шунинг учун Цюрих театри директори Ханс Хубертнинг таклифи ҳеч иккilanmай қабул қилди. Ҳатто ўзига "Мирин Даджо" деган гаройиб тахаллус ҳам ўйлаб топди. У Швейцарияни тинчлик мамлакати деб биларди.

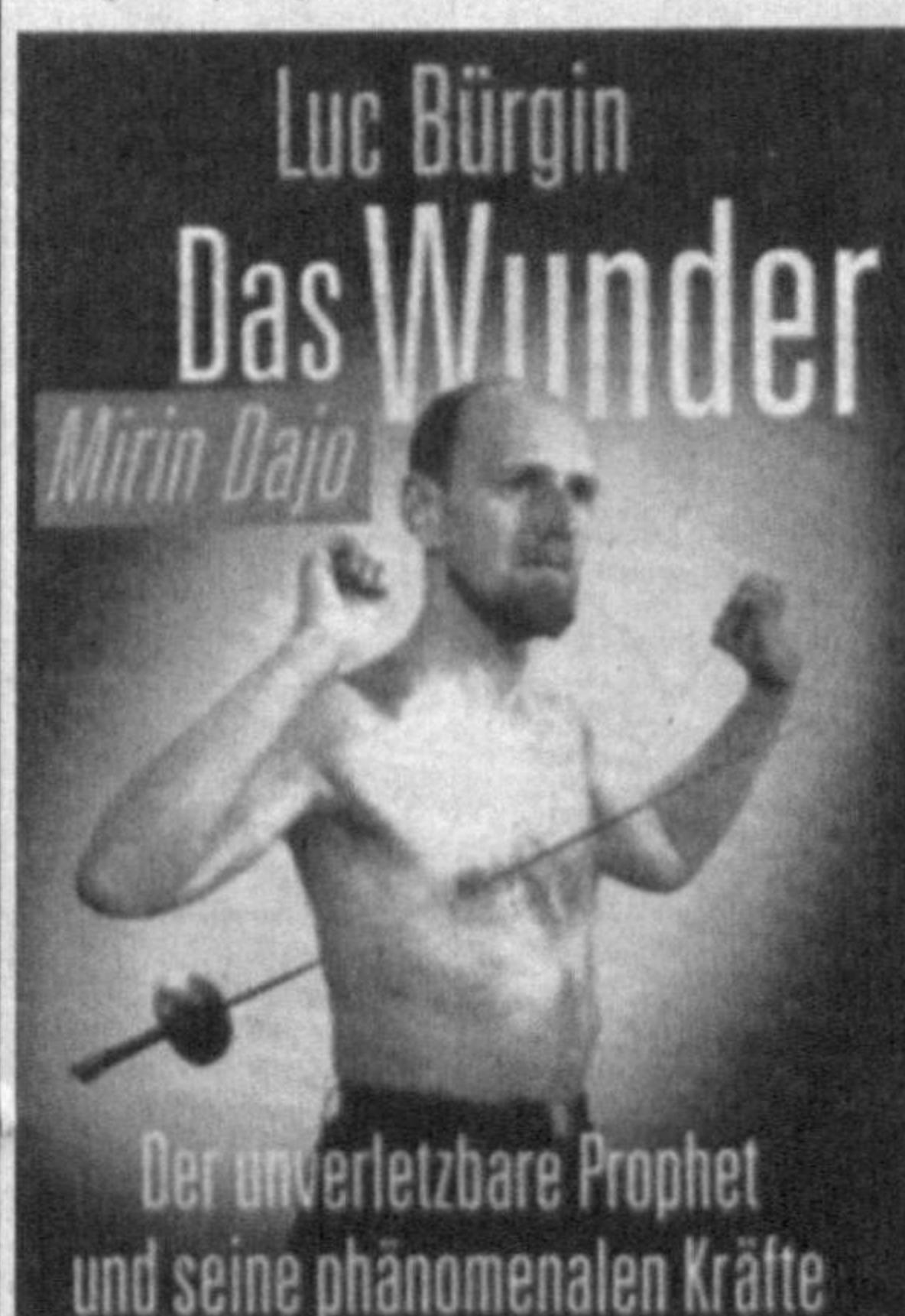
Ажойиб голландияликнинг ноёб қоблиятли умрининг охиригача табобат фани учун жумбоқлигича қолди. Мирин Даджо 1948 йилда тўsatдан вафот этди ва сирларини ўзи билан қабрига олиб кетди.

Одамлар унинг gox кўкрагига, gox бикинига, gox қорнига спорчилар қиличи тиқилишини бир ишониб, бир ишонмай, ҳайрат ва қўрқув аралаш томоша қилишиди.

Томоша ҳақиқатан кўркинчили эди. Аммо бу гал ҳам ақалли бирор томчи қон оқмади. Йигилганлар ҳайратдан ҳайкириб юборишиди. Бир хоним хушидан кетиб қолди. Аммо асосий мўъжизалар ҳали олдинда экан. Ёрдамчилари Даджонинг танасига бир йўла учта ғовак қилич тикишиди. Сўнгра қиличларнинг сопларидаги винтлар ечиб олишиб, тешик орқали насос ёрдамида Мирининг ичига сув ҳайдашиди. Қиличлар тананинг нариги томонидан чиққач, улардан фаввора бўлиб сув отила бошлади. Артистнинг хотиржам юзига қараб у умум оғрикни сезмаяпти, деб ўйлардингиз.

Мирин томоша кўрсатишда давом этди. Унинг шарофати билан театр яхшигина

BOHLAR SAHRA

XANDALAR

O‘g‘lining kundaligini ko‘rib o‘tirgan ota so‘radi:

- Nega, o‘qituvching senga past baholarni qo‘yadi?
- Familiyam sinf jurnalining oxirida. O‘qituvchimiz yu-qoridagilarga a’lo baholarni ularshib yuboradi-da, menga qolmaydi, – dedi o‘g‘il.

- Davron sen dam olish kunlari uyqudan qachon uyg'onasan, - deb so'radi Karim.
- Xonaga quyosh nuri tushishi bilan. - dedi Davron.
- Muncha barvaqt uyg'onmasang? - so'radi Karim.
- Hechamda, xonamning dera-zasi kun botish tomonga qaragan, - burnini jiyirdi Davron.

O'quvchilar ta'tilni qanday o'tkazganliklari to'g'risida bayon yozishardi. Bahromning yozmay o'tirganini ko'rgan muallim so'radi:

- Sen nega hech narsa
yozmayapsan?

– Men ta'tilni bayon yozish darajasida yaxshi o'tkazganim yo'q, – dedi Bahrom.

**— Og'riqni qoldiradigan dori
boring — dedi bolo dorixona**

- bering, - dedi bola dorixona sotuvchisiga.
 - Qayering og'riyapti bolakay, - so'radi sotuvchi.
 - Hozircha hech qayerim, ammo kechqurun dadam, televizorni buzib qo'yganimni bilib qoladilar, - dedi bola.

TOPISHMOQ

*O'zi yo'qday botirim,
Ovozi o'qday botirim.
Shapaloq yurtga borib,
O'lib golgan botirim.*

Qadrli bolalar! Quyida berilgan kataklardagi harflarning ikkitadan kelganini o'chirib chiqsangiz topishmogning javobini topasiz.

a	i	u	c	e
ch	z	a	i	z
e	c	v	u	n

ASALARI

**Bobom asalarichi.
Asali mo‘l-ko‘l.
Asalari chaqsa-chi
Deydilar: “Ukol”.
Ukolida bor asal,
Shuning-chun bo‘lmas
kasal.**

Saminion HUSANZODA.

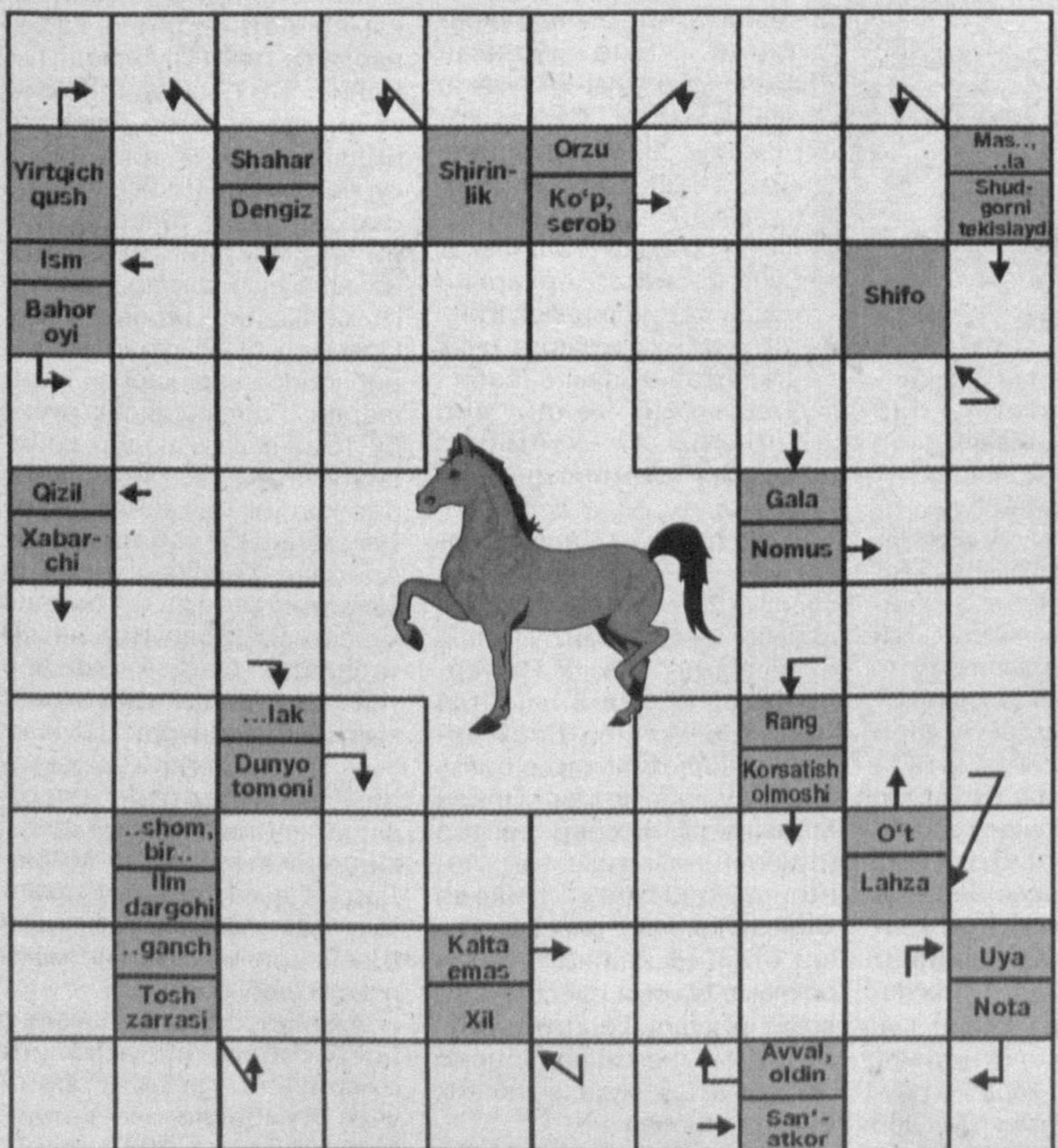
TEZ AYTISH

**Qurbaqa, cho'Ibaqa,
ko'Ibaqa boshladi vaqa-
vaga.**

Boshladi vaqa-vaqa qurbaqa, cho'lbaqa, ko'lbaqa.

RASMLARDAGI O'NTA FARQNI TOPING

O'TGAN SONDA BERILGAN BOSHQOTIRMA JAVOBLARI:
Qashqadaryo. Ugom. Ohangaron. Norin. Amudaryo. Zarafshon.
Chirchiq. Sirdaryo. Pskom. Sangzor.

АУШАНБА,

11

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Таҳлилнома». 8.45 -23, 5 даражали бурчак остида». Ҳужжатли телесериал.
9.35 «Бизнес хафта». 9.50 «Табиат шифохонаси». 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛКЛАР.
10.05 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
11.30 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
11.55, 15.55 ТВ-анонс.
12.05 «Дастурхон атрофидা». 12.20 «Шахсий фикр». 12.50 Эстрада таронала-ри.
13.10 «Бу турфа олам». 14.10 «Қўш қанотлар». 14.30 «Қора ўқ». Бадий фильм.
16.00 Мусикий танаффус.
16.10 «Портретга чизгилар». «Болалар сайдераси»:
16.25 1. «Асалари бўлган экан». Мультфильм. 2. «Фаройибкента саёҳат». 3. «Олтин тоҳ». 17.35 «КиноТеатр». 17.55 ТВ-анонс.
18.10 «Хар кунинг ўлсин Наврӯз». 18.30 «Мусикий фильмотека», М. Абдуллахонова кўйлади.
18.40 «Мактуб - кўнгил ойнаси». 19.05 «Мулкдор». 19.25 «Ўзлотто кундалиги» ва рекламалар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 Оқшом эртаклари. 20.15 Биржа ва банк халбарлари.
20.30 «Ахборот». 21.05 «Равнақ» студияси намойиш этди:
21.20 «Назм ва наво». 22.00 «Хамма неъматни борида қадрла». 22.05 «Ободлик кўнгилдан

бошланади». 22.25 «Бегона». Телесериал.
23.25 «Ахборот-дайжест». 23.45-23.50 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

16.55 Кўрсатувлар дастури.
17.00 «Давр» хафта ичида. 17.30, 19.35, 22.35 ТВ-анонс.
17.35 «Янги авлод» почта-си.
17.55 «Беодоб бола». Мультифильм.
18.05 Кўли гул уста.
18.25 Ёшлар овози.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иклим.
19.00, 22.00 Давр.
19.40 Үқишига марҳамат!
19.45 Ҳамкор-2005.
19.55 Телевикторина.
20.00 Спорт-лотто.
20.10 Мусикий лаҳзалар.
20.20 Сув - хаёт манбаи.
20.30 «Муҳаббат мажораси». Телесериал.
21.20 Олис манзиллар.
21.40 ТВ - адвокат.
21.45 Олтин мерос.
22.45- «Оқшом юлдузи». Дам олиси ва ахборот дастури.
23.45 Спорт дастури: Ин-терфутбол.
0.35 - 0.40 Хайрли тун.

«Sport» телеканали

7.30 «Ҳабарлар». 7.45 «Бардам бўлинг». Тонги дам олиш дастури.
8.45 «Ҳабарлар» (Рус тилида). 9.00 «Зарбли футболь». Болалар учун фильм.
11.30 Даюдо.
12.20-13.10 Футбол. Ўзбекистон чемпионати, «Машъяъ»-«Навбахор». 16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 «Ҳабарлар» (Рус тилида). 17.15 Дисней-клуб.
17.40 «Клон». Сериал.
18.50 «Саломат бўлинг». 19.05 Кураш.
19.35 «Спортизм маликалари». 19.50 «Спортклуб».
20.00 «Время». 20.30 Премьера «Қакнус». Сериал.
21.05 «Ҳабарлар». 21.20 «Футбол плюс». 21.50 «Проф-РИНГ». 22.50 «Тунингиз осуда бўлсин!»

30-й канал телеканали

16.55 гача профилактика ишлари
16.55 Открытие программы
17.00 «Зарубежные клипы»
17.25, 21.00 «Телемактор»
17.45 «Детский час»

18.10 «Музыкальная пауза». 18.45 «Бедная Настя», сериал
19.45 «Ошикона», мусикий дастури
20.30 «Кичкентойлар олами», детская передача
21.20 «Музыкальная пауза»
22.50 «Тунингиз осуда бўлсин!»

РТР

2.00 «Доброе утро, Россия!»

5.45 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ с Сергеем Брилевым».

6.45 «Его знали только в лицо. Трагедия комика».

7.40 «В Городе».

7.50, 21.15, 1.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

12.00 Кўрсатувлар тартиби.

17.10 ТТВда сериал: «Австралияниг ёввойи табиати».

17.30 «Табриклиймиз-кутлаймиз».

17.50, 20.40 «Экспрес» телегазетаси.

18.10 «Музычархалак».

18.30, 20.00, 21.00, 21.40 «Пойтаҳт» ахборот дастури.

18.50 «Табриклиймиз-кутлаймиз».

19.20 ТТВ да сериал: «Бу хам кино».

20.20 «Инсон ва конун».

21.20 «Ҳамшашарлар».

22.00 Кинонигоҳ: «Худди ота-боладек».

23.20-23.25 Хайрли тун, шахрим!

«Тошкент» телеканали

23.10 «Ахборот-дайжест». 23.30-23.35 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг». 8.30 «Янги авлод» почта-си.
8.50 Олтин мерос.
8.55 Иклим.
9.00, 13.00, 16.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат мажораси». Телесериал.
10.10 Катта танаффус.
10.30 «Ақаиро». Мультифильм.
10.50 Кўли гул уста.
11.10, 13.10, 16.10, 19.35, 22.35 ТВ - анонс.
11.20 Чемпион сирлари (рус тилида)

11.40 «Экспедиция». Ҳужжатли сериал.

12.30 Ёшлар овози.

12.50 Мусикий лаҳзалар.

13.15 Интерфутбол.

14.55 Олис манзиллар.

15.15 «Даллас». Телесериал.

15.45 «Даражали». Телесериал.

15.55 Кўрсатувлар дастури.

16.20 «Янги авлод» студияси: Ҳўкимли иштаҳа.

16.40 Янги алифбони ўрганимиз.

16.55 Мусика: кечава бугун.

17.25 Оғоҳлик - давр табаби.

17.45 Ёшлар овози.

18.05 Оразулар қанотида.

18.35 Равнак.

18.45 ТВ-афиша.

18.50 Мумтоз наволар.

18.55, 21.55 Иклим.

19.00, 22.00 Давр.

19.40 Үқишига марҳамат.

19.45 «Давр» - рапортаж.

19.55 Мусикий лаҳза.

20.00 «ЮКЕР» телепото-реяси.

20.10 Оқшом эртаклари.

20.35 «Муҳаббат мажораси». Телесериал.

21.25 «Чўпон». Видео-фильм.

21.45 ТВ-адвокат.

21.50 Олтин мерос.

22.45 «Ҳақиқат чегара-си». Сериал.

23.10 - 23.15 Хайрли тун.

«Sport» телеканали

5.00 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 Фильм «Гибель империи»
9.20 Сериал «Клон»
10.30 Дисней-клуб
11.00 Новости
11.20 Фильм «Самые первые»
12.10 «Шаг в бездну». Док. фильм
14.00 Новости (с субтитрами)
14.20 Сериал «По ту сторону волков»
15.20 «Пять вечеров»
16.30 «Дьяволица». 1-я серия
17.40 Сериал «Клон»
18.50 Премьера. «На углу у Патриарших»
20.00 Время
20.30 Фильм «Гибель империи»
21.40 Тайны века. «Юрий Гагарин. Последние 24 часа»
22.30 Ночное «Время»
22.50 «Неизвестный Олег Ефремов».
23.30 «Подорожник»
0.00 Комедия «В поисках галактики»
1.50 Триллер «Захват»
2.00 Новости
2.05 Триллер «Захват»
23.40 Футбол. Европа чемпионатлар лигаси. Чорак финал. (Тўғридан-тўғри олип кўрсатилиди)
1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»

22.20 «Ангел мести», комедия

ОРТ

5.00 «Доброе утро»
8.00 Новости

8.05 Супербеков «Терминатор - 2: судный день»

10.10 «Что хочет женщина»

11.30 Боевик «Форсаж».

14.10 «Честный детектив».

14.45 Сериал «Кармелита».

15.45 Сериал «Исцеление любовью».

16.45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ.

17.50 «Спокойной ночи, малыш!».

18.55 Мелодрама «Всегда говори «всегда».

19.00 Сериал «Мужчины не плачут».

20.00 «ВЕСТИ+».

20.20: «Мой серебряный шар». Людмила Марченко.

21.30: «Синемания».

22.00: «Дорожный патруль».

22.20: Острожесточный фильм «Пропавший сын».

23.50 Канал «ЕвроНьюс».

8:00, 11.00, 14.00, 17.00 ВЕСТИ.

8:30, 11.10, 13.40, 17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.

8:50 Сериал «Семнадцать мгновений весны».

10:10 «Что хочет женщина»

11.30: «СЕГОДНЯ».

13:15 Сериал «ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО».

4:05 Сериал «ТАРЗАН»

8:00, 11.00, 14.00, 17.00 ВЕСТИ.

8:30, 11.10, 13.40, 17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.

8:50 Сериал «Семнадцать мгновений весны».

10:10 «Что хочет женщина»

11.30: «СЕГОДНЯ».

13:15 Сериал «ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО».

4:05 Сериал «ТАРЗАН»

8:00, 11.00, 14.00, 17.00 ВЕСТИ.

8:30, 11.10, 13.40, 17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.

8:50 Сериал «Семнадцать мгновений весны».

10:10 «Что хочет женщина»

11.30: «СЕГОДН

СТС, душанба

22.00 Жангири фильм "Дўзахда" ("В АДУ").

Кайл Лебланк

асли американец. У шартнома асосида Россия яша ишлайди.

Хотинига хужум қилинганидан хабар топиб ёрдамга шошилади.

Аммо кеч қолади-севгилисини ўлдиришади. Далиллар

етарли бўлмагани учун суд

қотилни айбиз деб топади. Шундан сўнг

Кайл ўзи одил судлов билан шуғулланишга қарор қиласди.

Ролларда: Жан-Клод Ван Дамм, Ло-

уренс Тэйлор, Марни Элтон, Ллойд

Баттиста, Карлос Гомес ва бошқалар.

ТНТ, душанба

9.05 Комедия. "ЙўҚСА БАХТЛИ БЎЛИШОЛМАСДИ" ("НЕ БЫЛО БЫ СЧАСТЬЯ").

Феъл-атвори бир-бирига умуман тўғри келмайдиган олти киши лифтда тикилиб қолишади. Улар уч соат ичидаги ўн марта жанжаллашиб, яна ярашиб ҳам улгуришади. Ҳатто бир-бирлари билан дўстлашиб, баъзилари ... севишиб қолишади.

Ролларда: Михаил Светин, Андрей Мягков, Анна Тверенева, Михаил Данилов, Ирина Бунина.

ДТВ, сешанба

17.15 Комедия. "ДОН КИХОТ БОЛАЛАРИ" ("ДЕТИ ДОН КИХОТА").

Дон Кихот номини олган түргурухона шифокори ва унинг хотини мудом бағритош оналари ташлаб кетган чақалоқларни асрар олишади. Турли-туман феълли бу болаклар улғайгани сайн эрхотининг ташвиши ҳам ортиб боради.

Ролларда: Анатолий Папанов, Зоя Чекулаева, Наталья Зорина, Владимир Коренев, Лев Пригунов.

ОРТ, чоршанба

0.00. Комедия "ХЕЧ БИР УМУМИЙЛИК ЙЎК" ("НИЧЕГО ОБЩЕГО").

Дэвид Баснер Чикагодаги энг машҳур реклама агентликларидан бирининг ходими. У хизматда омади чопган йигит. Аёллар бобида ҳам нолимаса бўлади. Хуллас, ҳамма иши михдай. Аммо кунларнинг бирида дунё кўзиға қоронгу бўлиб кетади. Сабаби, 34 йил бир ёстиқка бош кўйишган отонаси ажрашишга қарор қолишади...

Ролларда: Том Хэнкс, Жеки Глисон, Эва-Мари Сент, Эктор Элисондо, Бэрри Корбин, Бесс Армстронг, Сила Уорд.

Tom Hanks Jackie Gleason
NOTHING IN COMMON

ЧОРШАНБА, 13

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот». 8.35 «23, 5 даражали бурчак остида». Ҳужжатли телесериал.
9.25 «Останови тыло-дан». 9.45 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Хисор кўрихонаси». 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар. 10.05 «Бемби». Мультфильм.
11.25 «Тафсилот». 11.45 Мусикит танафус. 12.05 Болалар учун. «Саргузашлар ороли». 12.35 «Яхшилик». 13.00 «Бегона». Телесериал.
13.45 «Рақснинг сехрли олами». 14.10 «Фарз ва қарз». 14.35 «Нил дарёсидаги олишув». Бадиий фильм. 1-кисм.
15.40 «Ягона оиласда». 16.15 1. «Ким кучли?» Мультифильм. 2. «Болалар спорти». 3. «Кизикарли учрашувлар». 17.25 Ибон Син ривоятари.
18.10 «Таълим ва тарақкиёт». 18.30 «Ўзбектелье- фильмы» намойиши: «Баҳор нафаси».

18.35 Мумтоз наволар. 18.50 «Ўзингни, ўз юрtingни ўзинг асра!» 19.10 «Пластик карточкалар ҳамма учун фойдали». 19.15 «Ўзлотто». Телелотеря.
19.30 «Ахборот» (рус тилида) 20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Юзма-юз». 20.30 «Ахборот». 21.05 «Журналист таҳлили». 21.25 Ўзбекистон халқ артисти М. Мавлонов кўйлади.
21.45 «Хамма неъматни борида кадрла». 21.50 «Бегона». Телесериал.
22.50 «Оҳанглар оғушида». 23.00 «Ахборот-дайжест». 23.20-23.25 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

7.00 «Мунаввар тонг». 8.30 «Яни авлод» студияси: Екимли иштаҳа. 9.00, 13.00, 16.00 Давр. 9.25 «Мубабат мажароси». Телесериал.
10.10 «Давр» - репортаж. 10.20 Бахтили болалик. 10.40 «Барқа ёмғири». Мультифильм.
10.50 Хотира. 11.20 «Экспедиция». Ҳужжатли сериал.
12.10 Оғоҳлик - давр талиби. 12.30 Ёшлар овози. 12.50 Мусикит лаҳзада.

18.25 Бир жуфт кўшик. 18.35 «Ойбек ёди». 18.40 «Хамма неъматни борида кадрла». 18.45 «Хаёт ва конун». 19.05 «Зйнат». 19.25 «Ўзлотто кундалиги» ва reklamalar. 19.30 «Ахборот» (рус тилида)

20.00 Оқшом эртаклари. 20.15 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот». 21.05 Телемулоқот. 21.50 «Навой гулшани». Бадиий фильм. 1-кисм.
22.15 «Рӯб». Бадиий фильм. 23.30 «Оҳанглар оғушида». 23.35 «Ахборот-дайжест». 23.55-0.00 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг». 8.30 «Яни авлод» студияси: Оқибутар. 8.55 Икким. 9.00, 13.00, 16.00 Давр. 9.25 «Мубабат мажароси». Телесериал.
10.10 «Тенгдошлар». 10.30 Соглом авлод. 10.50 «Мульттомоша».

13.15 «Ака - ука Гримм эртаклари». Мультсериял.
13.40 «Дала ҳовли». Бадиий фильм.
15.00 Янги алифбони ўрганимиз.
15.15 «Даллас». Телесериал.
16.20 Жар ёқасида.
16.35 «Ўзбектелье- фильмы» намойиши: «Кўшлар». 16.50 Кўрсатувлар дастури.
16.55 «Яни авлод» студияси: Оқибутар. 17.35 Тенгдошлар.
17.55 Наво.
18.10 Телевикторина.
18.15 Ёшлар овози.
18.35 Каталог.
18.50 Мумтоз наволар.
19.00, 22.00 Давр.
19.35 Ўқишига марҳамат!

19.40 Автолатрут.
20.00 Спортлото.
20.15 Ёшлар овози.
20.30 Карақиён.
20.45 «Хакиқат чегараси». 21.30 Гўнгиниз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.
21.40 Ҳужжатли фильм.
22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».
23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.40 «Тунингиз осуда бўлсин!».

21.20 «Спортклуб». Айкоди.

21.40 Ҳужжатли фильм.

22.30 «Кучли бешлик». 23.10 «Баҳодирлар ўйни».

23.40 Футбол. Европа чемпионлар лигаси. Чорак. Финал. (Турнирдаги олиб кўрсатилади). 1.

ЖУМА,

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот». 8.35 ТВ-анонс.
«Болалар сайдераси»:
8.40 1. «Яшил чирок». 2. «Цирк, цирк, цирк». 9.40 «Хаёт ва қонун». 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛКИЛAR.
10.05 «Флаббер». Бадий фильм.
11.35 «Тибиёт одимлари». 11.50 ТВ-клип.
12.05 «Ўзбектель фильм» намойиши: «Фаворалар».
12.15 «Кўёш фарзанди - Спитамен». Хамид Олимжон номидаги Самарқанд вилоятин мусикилар драма театрининг спектакли.
13.20 «Зйнат». 13.40 «Мусика билан сирашиб». 14.10 Телемукоқот.
15.00 «Бирни кўриб шукур кил». Бадий фильм.
«Болалар сайдераси»:
16.40 1. «Саннат гуччарлари». 2. «Ўйла, Изла, Топ». Телемусобақа.
17.40 «Умр мазмани». 18.10 «Олтин бешик». 18.40 «Тафсилот». 19.00 «Хидоят сари». 19.20 «Пластик карточкалар хамма учун фойдали». 19.25 «Ўзлотто кундалиги» ва рекламалар.
19.30 «Ахборот» (рус. тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Дастурхон атрофиди». 20.30 «Ахборот». 21.05 «Муносабат». 21.35 «Унтилмас наво́лар». Мусикил дастур.
21.55 «Ифтихор». 22.20 «Ҳамма невматни борида қадрла». 22.25 «Рўё». Бадий фильм. 2-кисм.
23.40 «Ахборот-дайжест». 0.00-0.05 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунавар тонг». 8.30 «Янги авлод» студияси: Шоҳсупа.
8.50 Олтин мерос.
8.55 Иклим.
9.00, 13.00, 16.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат можаси». Телесериал.
10.10 Хар соҳага саёҳат.
10.30 Болалар экрани: «Ўрмон эртаклари». 11.00 Узимизники.
11.20 «Экспедиция». Ҳужжатлар сериал.
12.10 Бегойим.
12.30 Ёшлар овози.
12.50 Мусикил лаҳзалар.

«Sport» телеканали

7.30 «Хабарлар». 7.45 «Бардам бўлинг». Тонгиги дам олиш дастури.
8.45 «Хабарлар» (рус. тилида).
9.00 «Ажабтурвур спортчилар». Мультфильм.
9.10 Футбол. Ўзбекистон чемпионати: «Навохор». «Нефти», 10.00 «Спортклуб». Ринг.
10.30-11.30 Профессионал баскетбол.

МЕСТОНЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
8.50 Сериал «Семнадцать мгновений весны». 10.10 «Что хочет женщина». 11.30 «Частная жизнь». 12.30 Сериал «Мужчины не плакут». 14.10 «Кулагин и партнеры». 14.45 Сериал «Кармелита». 15.45 Сериал «Исполнение любви». 16.45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ. 17.50 «Слопкойной ночи, малыш!». 17.55 Мелодрама «Всегда говорят «всегда». 19.00 Сериал «Мужчины не плакут». 20.00 «ВЕСТИ+». 20.20 «ПРЕМЬЕРА». «Бобби Фишер. Против всех». 21.30 Фильм «Рожденный четвертого июля». 0.20 «Дорожный патруль». 0.35 Сериал «Закон и порядок». 1.20 «Ангелы Чарли». Сериал.

НТВ

5.00 «СЕГОДНЯ УТРО». 8.05 Сериал «СКОРАЯ ПОМОЩЬ». 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 «ТАЙНЫ РАЗВЕДКИ». 9.20 Сериал «КОСВЕННЫЕ УЛИКИ». 10.00 «Слопкойной ночи, малыш!». 11.30 «Частная жизнь». 12.30 Сериал «Мужчины не плакут». 20.00 «ВЕСТИ+». 20.20 «ПРЕМЬЕРА». «Бобби Фишер. Против всех». 21.30 Фильм «Рожденный четвертого июля». 0.20 «Дорожный патруль». 0.35 Сериал «Закон и порядок». 1.20 «Ангелы Чарли». Сериал.

ТВ 3

7.30 Победоносный голос верующего.
8.00, 8.30, 9.00, 9.30 Мультфильмы.
10.00 Фильм «ЛЮБОВЬ ЗЛА». 11.30 Фильм «БЕЙ В КОСТЬ». 14.00, 14.30 Мультфильмы.

15

13.15 «Ака-ука Гrimm эртаклари». Мультсериял.
13.40 «Муҳаббат тилсими». Бадий фильм.
14.55 Кишлоп шифофоари.
15.15 «Даллас». Телесериал.
16.20 Очун.
16.45 Кўрсатувлар дастури.
16.50 «Янги авлод» студияси: У ким? Бу нима? 17.10 «Баджало Бамбр». Мультфильм.
17.20 Ёшлар ва ҳукук.
17.40 Фарзандим - жигарбандим.
18.15 «069»: дорихона хизмати.
18.25 Аскар мактублари.
18.50 Мумтоз наволар.
19.00, 22.00 Давр.
19.40 Кишлодаги тенгдоши.
20.00 Спорт-лотто.
20.10 Ҳуқига марҳамат!
20.15 Мусикӣ лаҳзалар.
20.30 «Муҳаббат можаси». Телесериал.
21.20 Ракурс.
21.45 ТВ-адвокат.
21.50 Олтин мерос.
22.45 «Ҳақиқат чегараси». Сериал.
23.10 Автосалтанат.
23.30 Спорт дастури: Интерфутбол.
0.20 - 0.25 Хайрли тун.

30-й канал

12.00 Открытие программы
12.05, 17.25, 21.00 «Телемактор».
12.25 «Детский час».
12.50 «Бедная Настя», сериал.
14.00 «Голубоглазый Мики», комедия.
15.40 «Ошикона», мусикий дастури.
16.25 Документальный сериал
17.45 «Детский час».

18.10 «Музыкальная пазуза».
18.45 «Аёллар орзуси» - передача для женщин
19.15 Бокс
19.45 «Ошикона», мусикий дастури.
20.30 «Кичкентайлар олами», детская передача
21.20 «Музыкальная пазуза».
22.20 «Женская интуиция», мелодрама

ОРТ

5.00 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 Сериал «Гибель империи»
9.20 Сериал «Клон»
10.30 Дисней-клуб
11.00 Новости
11.20 Фильм «Судьба»
12.40 «В погоне за зумами». Док. фильм
13.30 «Угадай мелодию»
14.00 Новости (с субтитрами)
14.20 Фильм «Я сделал все, что мог»
15.40 «Пять вечеров»
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.20 Док. детектив. «Убойный роман»
17.50 «Основной инстинкт».
18.50 «Поле чудес»
20.00 Время
20.25 Большая премьера
22.00 Боевик «Подводная тюрьма»
23.50 Приключенческий фильм «Пекло»
1.40 Боевик «Отряд 10 из Наварона»
4.00 Сериал «Медицинская академия»

РТР

2.00 «Доброе утро, Россия»
5.45 Мелодрама «Всегда

20.55 Русский сериал «ЧЕЛОВЕК ВОЙНЫ»
12.35 «ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ»
13.05 «ГОСУДАРСТВЕННАЯ ГРАНИЦА», 1-я серия
14.35 «ИГРЫ РАЗУМА»
5.20 Ток-шоу «ПРИНЦИП «ДОМИНО»
16.30 Сериал «МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ»
17.35, 20.50 «ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ»
18.40 Сериал «ЧЕЛОВЕК ВОЙНЫ»
19.45 Детективный сериал «КОСВЕННЫЕ УЛИКИ»
21.00 «СЕГОДНЯ 22:00»
21.40 «К БАРЬЕРУ»
23.15 Сериал «ЧЕЛОВЕК ВОЙНЫ»
0.20 Сериал «МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ»
1.20 Бильярд.
2.10 Сериал «ФИЛАДЕЛЬФИЯ»
3.00 «СЕГОДНЯ»
3.15 Сериал «ПЕРВЫЙ ПОНЕДЕЛЬНИК»
4.05 Сериал «ТАРЗАН»

ТВ 3

7.30 Победоносный голос верующего.
8.00, 8.30, 9.00, 9.30 Мультфильмы.
10.00 Фильм «БЕЗУМНЫЙ КОЛЛЕДЖ». 12.00 Фильм «ФОРТУНА». 14.00, 14.30 Мультфильмы.

20.55 Русский сериал «ДЛЯ ДЬЯВОЛА». 1-я серия.
19.00, 4.00 Док. сериал «Потрясающие каскадерские трюки-20». 19.30, 1.00 Док. сериал «На пределе». 20.00 Телесериал «ВОРОВКА-2». 21.00 Фильм «ОДИССЕЯ КАПИТАНА БЛАДА», 1-я серия.
22.20 Фильм «ЛОЛИТА». 1.30 Фильм «ПРИГОРОДНЫЙ». 3.30 «Осторожно, мордор!»

ДТВ

8.00, 8.30 Мультфильмы.
8.55, 19.25, 2.10 «Неслучайная музыка».

9.00 «На бульваре с Эвелиной Бледанс...»
10.05 Телемагазин.
10.40 Агентство криминальных новостей.
10.55 Фильм «ДЕВОЧКИ ЖЕЛАЮТ ПОВЕСЕЛИТЬСЯ». 13.15 Игровое шоу «Время - деньги!»
13.45 Телесериал «АГЕНТСТВО». 14.45 Телесериал «КРУТОЙ УОКЕР».
15.50, 16.15 Мультфильмы.

16.55 Кўрсатувлар тартиби.

17.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати: «Пахтакор»-«Тупланг». Тўғридан-тўғри олиб кўрсатади. Танаффусда «Хабарлар» (Рус. тилида) 18.50 «Мўъжизалар майдони».
20.00 «Время».

20.25 Премьера «Какнус».

21.00 «Хабарлар».

21.15 «Спорт - менинг хаётим».

21.30 Кураш.

22.10 Кучли бешлик.

23.00 Жаҳон спорти:

«Снукер».

24.00 «Түнингиз осуда бўлсин!»

говори «всегда».

6:45 «Мой серебряный ёш». 7:45, 10.45, 13.25, 16.45 ВЕСТИ. 8:00, 11.00, 14.00, 17.00 ВЕСТИ.

17.00, 11.10, 13.40, 17.30 МЕСТОНЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.

8:50 «Мусульмане».

9:00 «Вся Россия».

9:15 «Городок».

9:45 «В поисках приключений».

11:30 «Частная жизнь».

12:30 Сериал «Мужчины не плакут».

14:10 «Кулагин и партнеры».

14:45 Сериал «Кармелита».

15.00 Фильм «АМЕРИКАНСКИЙ ДЕДУШКА».

17.00 Фильм «ТРАНЗИТ ДЛЯ ДЬЯВОЛА».

19.00, 4.00 Док. сериал «Потрясающие каскадерские трюки-21».

19.30, 1.00 Док. сериал «На пределе».

20.00 Сериал «ВОРОВКА-2».

21.00 Фильм «ОДИССЕЯ КАПИТАНА БЛАДА».

22.30 Фильм «БЕЙ В КОСТЬ».

1.30 Фильм «ТАНЕЦ НА ГРАНИ».

3.30 «Осторожно, мордор!».

15.00 Кўрсатувлар тартиби.

16.00, 19.00 «Окна».

17.00 «Школа ремонта».

18.00, 0.45 «Живой журналь».

Домашнее видео.

18.30 Москва: инструкция по применению.

21.00 «ТНТ-комедия: «КОРИДОРЫ ВРЕМЕНИ: ПРИШЕЛЬЦЫ-2».

0.05 Москва: инструкция по применению.

0.35 Наши песни.

1.15 «ЛЮБОВЬ НА ШЕСТЕРЫХ».

1.50 «ЛУЧШИЕ ПОСТАНОВКИ БЕННИ ХИЛЛА».

Комедия.

1.50 «ПОСТАНОВКИ БЕННИ ХИЛЛА».

Комедия.

2.00 «Ассалом, Ўзбекистон!

2.10 «Саннат гуччарлари».

2.20 «Джонни Кэри».

2.30 «Саннат гуччарлари».

2.40 «Джонни Кэри».

2.50 «Джонни Кэри».

2.60 «Джонни Кэри».

2.70 «Джонни Кэри».

2.80 «Джонни Кэри».

2.90 «Джонни Кэри».

</

ШАНБА,

16

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 Республика Ички Ишлари, Вазирлиги бадиий жамоаларининг концерти.
8.55 «Ўзбекстелефильм» намойиши: «Анкор», «Ташкент гуллари».
«Болалар сафари»:
9.15 1. «Санъат гунчалири». 2. «Ўйла, Изла, Топ!»
Телемусобака.
10.15 «Хидоят сари».
10.35 «Мусикадунёси».
11.00 «Бу турфа олам».
11.50 «Олтин мөрор».
12.20 «Сиз нима дейсиз?» Мусикий дастур.
13.00 «Мўъжизалар мамлакати». Бадиий фильм.
14.40 «Дустлик студияси: 1. «Ўзбекистон - умумий уйимиз». 2. «Умид».
3. «Дурдарсан».
15.40 Жаҳон эстрадаси.
16.00 «Малика ва етти баҳодир». Мультфильм.
16.30 «Рангин дунё».
16.50 «Табиат шифохонаси».
17.00 «Болалар учун. Саргузашлар ороли».
17.30 «Олов - тилсиз ёв».
17.50 «Изҳор». Мусикий дастур.
18.10 «Кишлук хаёти».
18.30 «Интеллектуал ринг».
19.15 «Ўзлотто». Телепередача.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 FCN «Ўзбекистон янгилеклари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мусика: кечка ва бугун».
21.35 «Хамма неъматни борида қадрла».
21.40 «Оталар сўзи - ақлнинг кўзи».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.40 «Киноафиша».
22.50 «Бердел». Бадиий фильм.
0.20 «Ахборот-дайжест».
0.40-0.45 Ватан тимсолари.

«Ёшлар» телеканали

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг».
8.30 «Янги авлод» студияси: У ким? Бу нима?
8.50 Олтин мерос.
8.55 Иклим.
9.00 Давр.
9.25 «Мұхабат можраси». Телесериал.
10.10 «069»: дорихона хизмати.
10.20 Оҳанрабо.
11.10 Табобат оламида.
11.35 «Махбоборат». Телесериал.
12.20 Куттимаган меҳмон.
12.45 Шекспир. «Отелло». Аброр Хидоят давлат драма театрининг спектакли.
13.40 Кышлоқдаги тенгдомши.
14.00 «Отель» спектаклининг давоми.
15.35 Интерфутбол.
17.10 Кўрсатувлар дастури.
17.15 «Янги авлод» студияси: Буш ўтирма.
17.30 «Олов - тилсиз ёв».
17.50 «Изҳор». Мусикий дастур.
18.10 «Кишлук хаёти».
18.30 «Интеллектуал ринг».
19.15 «Ўзлотто». Телепередача.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 FCN «Ўзбекистон янгилеклари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мусика: кечка ва бугун».
21.35 «Хамма неъматни борида қадрла».
21.40 «Оталар сўзи - ақлнинг кўзи».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.40 «Киноафиша».
22.50 «Бердел». Бадиий фильм.
0.20 «Ахборот-дайжест».
0.40-0.45 Ватан тимсолари.

«Тошкент» телеканали

17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.10 «Мультчархпаклак».
0.20 «Ахборот-дайжест».
0.40-0.45 Ватан тимсолари.

култаймиз».
17.55, 19.25 «Экспресс» телегазетаси.
18.15 «Дугоналар».
18.35 «Афиша».
18.55 «Табриклиймиз-култаймиз».
19.45 «Саодат калити».
20.10 «Эътиқод».
20.25 «Биргаликда куйлаймиз».
21.10 Кинонигоҳ: «Хизматкорнинг синглиси».
22.45-22.50 Хайрли тун, шахрим!

«Sport» телеканали

7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг».
8.45 «Хабарлар» (Рус тилида).
9.00 «Ақтобур спортичлар». Мультфильм.
9.10 А. Макаревич «Учта дераза» дастурида.
9.40 «Мұхабат хикоялари». Н. Лукинский.
10.20 Хужжатли фильм.
11.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати.
«Машваль» - «Сўгдиёна».
12.30 «Ақлилар».
13.10-14.10 «Рангбранг лента». П. Луспекаев.
16.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.45 Бола тилидан.
18.15 Саломатлик сирлари.
18.35 Каталог.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иклим.
19.00, 22.00 Давр.
19.40 «Момо ер». Илмий-оммабон фильм.
20.10 «Кишини кирк ёриб». Интеллектуал уйин.
21.05 «Махбоборат». Телесериал.
21.50 Олтин мерос.
22.45 Кулгуч.
22.55 «Модильяни». Бадиий фильм.
0.55-1.00 Хайрли тун.

30-й канал

9.00 Открытие программы.
9.05, 17.25, 21.40 «Телехамкор».
9.25 «Детский час».
9.50 «Снежная королева», сказка, 1-я часть.
11.20 Документальный сериал
11.40 Бокс

20.35 «Тенгдошлар».
21.05 «ТВ-плюс».
21.35 ТТВ премьера: «Сахна юлдузи».
23.15-23.20 Хайрли тун, шахрим!

«Sport» телеканали

7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг». Тонгиги дам олиш дастури:
1. Марди майдон 2. Ас-кар мактуллари.
12.50 «Заковор». Интеллектуал уйин.
13.45 «Мистер Бин». Бадиий фильм. 1-2-3 кисмлар.
15.10 Орзулар қанотиди.
15.40 Автосалтанат.
16.00 Ёшлар ва хукук.
16.20 Телевикторина.
16.25 Чемпион сирлари.
16.25 Ринг кироллари.
17.35 Кўрсатувлар дастури.
17.40 «Янги авлод» студияси: Уй вазифаси.
18.00 «Учинчи сайёра» маърифий дастури.
18.25 Сув-хайт манбаи.
18.30 Спорт хафтаномаси.
18.45 ТВ - афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иклим.
19.00 «Давр» хафта ичиди.
19.35 Гулбаҳор Сулаймонова кўйлайди.
20.00 «Махбоборат». Телесериал.
20.50 «Оламга саёҳат».
20.30 «Тахлилнома» (рус тилида).
21.15 «Одами эрсанг...»
21.40 «Хамма неъматни борида қадрла».
21.45 «Қўшигимиз Сизга армугон». З. Бойконорова.
«Якшанба кинозали».
22.05 «Қадрдан уй». Бадиий фильм.
23.45-23.50 Ватан тимсоллари.

30-й канал

9.00 Открытие программы.
9.05, 11.20, 17.25, 21.35 «Телехамкор».
17.30 «Табриклиймиз-култаймиз».
17.50, 19.45 «Экспресс» телегазетаси.
18.45 «Эртакларнинг сирлари олами».
18.05 «Табриклиймиз-култаймиз».

12.50 Спорт-Экстрим
13.25 «Детский час».
13.50 Индийское кино: «Чандрамуххи».
16.30 Болалар соати
17.45 «Ошикона», мусикий дастури
18.30 «Краж», детектив, 1-я серия
19.20 Хит-парад.uz
22.00 «Солдаты 2», сериал
23.00 «Последний киногерой», остросюжетный фильм

ОРТ

5.00 Новости
5.10 Сериал «Десятое королевство»
5.40 Приключенческий фильм «Черная гора»
7.20 Играй, гармонь любимая!
8.00 Слово пастыря
8.10 Здоровье
9.00 Новости
9.10 «Три окна» Андрея Макаревича
9.40 «Любовные истории»
10.20 «Встань иди»
11.00 Новости (с субтитрами)
11.10 История с географией. «Подземный рейх»
12.00 Дисней-клуб
12.30 Умницы и умники

НТВ

4:50 Мультфильм
5:10 Боелик «СТИРАТЕЛЬ»
5:40 Приключенческий фильм «Звездные войны: новая надежда»
7:00 Вечерние новости (с субтитрами)
7:10 Субботний «Ералаш»
7:30 «Кто хочет стать миллионером?»
18.40 Е. Шифриннинг бенефиси.
20.00 «Время».
20.20 Е. Шифриннинг бенефиси.
22.25 «Хабарлар».
22.40 Жаҳон спорти: «Еврофутбол».
0.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

РТР

2:55 Детектив «Дело N306»
4:15 «Большая перемена».

ОРТ

5.00 Новости
5.10 Сериал «Десятое королевство»
5.20 Фильм «Робин Гуд»

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Тошкент шаҳар ИИББ йўхб 5-отряди инспектори, катта сержант **Муроджон ҚАЛАНДАРОВ**-ни туғилган куни билан самимий табриклийиз. Унга узоқ ва мазмунли умр, мустаҳкам саломатлик тилаб, мартабалари ошиб, даврамизни тўлдириб, баҳтили ҳаёт кечириб юришларини Аллоҳдан сўраймиз.

Эҳтиром ила оила аъзолари ва ҳамкаслари.

БИР КУЛИШАЙЛИК

Хусусий изқувар:

– Хоним, эрингиз билан манови суратдаги ойимқизни туну кун кузатишм кераклигини тушундим. Энди сизни кўпроқ қайси масала қизиқтиришини айтсангиз бўлди.

Аёл:

– Ўша ойимқиз эримнинг нимасини яхши кўриб қолди – шуни билмоқчиман.

– Нега кўзингнинг ости кўкарған?

– Кеча дўстим никоҳ саёҳатидан қайтиб келди.

– Нима бўпти?

– Ўлангин деб унга мен маслаҳат берандим-да...

Дорихонада:

– Сода борми?

– Кейинги ҳафтада олиб келамиз.

– Лекин менинг жигилдоним ҳозир қайнайтида.

– Унда бир дори бераман, ҳар куни ичиб турсангиз, жигилдон қайнави кейинги ҳафтагача давом этади.

Хотин:

– Сизга менинг сочим кўпроқ ёқадими ёки юзим?

Эр:

– Ҳазилинг ёқади, хотин, ҳазилинг.

Эгизаклар қовоқхонада ўтиришибди. Бир масть киши уларга тикилиб туриб, олдидаги ароқ қуйилган стакани четга суриб кўди.

– Сиз ҳайрон бўлманг, – деди эгизаклардан бири. – Биз ҳакиқатан ҳам эгизаклармиз.

– Тўрттовларинг ҳамми? – кўзларига ишонмай сўради масть.

Икки шифокор сұхбатидан:

– Бир беморни биламан. Менинг ташхисим бўйича бундан ўн йил олдин вафот этиши керак эди.

– Ҳа, айрим беморлар олдида табобат ҳануз ожиз...

Дорихона мудири янги ходимага:

– Агар шифокорнинг ёзувига тушунмай, тавсияномани умуман ўқий олмасангиз, мижозларга манови идишдаги доридан кўйиб берасиз.

Бемор:

– Раҳмат, дўхтир, тавсия этган дорингиз жуда яхши таъсир қиласига.

Анча тузалиб қолдим.

Шифокор:

– Шунақаси ҳам бўлади.

Чорраҳага келиб тўхтаган "Matiz" светофорнинг ҳамма чироги галма-гал ёниб-ӯчса ҳам жойидан жилмади. Охири тоқати тоқ бўлган полициячи келиб ҳайдовчи қиздан сўради:

– Хоним, сиз яна қанақа ранг ёнишини кутајпиз?

МУЊАЖЖИМЛАР БАШОРАТГИ

Келгуси ҳафта учун

КЎЙ. Бу ҳафтада ўз нуқтаи назаринизни ўзгартирмаслигингизни маслаҳат берамиз. Ўзингизга ортиқча баҳо беришдан сақланинг. Душанба куни гийбатларга учеб асабингизни бузуб вақтни бекор ўтказмасликни эслатиб ўтамиз. Сешанба куни кам гапириб кўпроқ эшит, мақолига амал қилсангиз фойдадан ҳоли бўлмайди. Ҳафта охирида дўстлар ва ҳомийлардан кутилмаган ёрдам олишингиз мумкин.

СИГИР. Бу ҳафтада бутун кучни ишдаги айрим муаммоларни ҳал этишга сарфлаш лозим. Бунинг учун пухта тайёрланиш керак бўлади. Ҳафта бошида атрофдагиларга улардан нима истаётганингизни қайта-қайта эслатишингиз зарур. Қатъятилик кутилган натижага эришиш омили эканлигини унутманг. Дам олиш кунлари ҳамкаслар, жамоадагилар билан муносабатни ёмонлашишидан эҳтиёт бўлинг.

ЭГИЗАКЛАР. Атрофдагиларнинг си-кувга олишлари, ниманидир талаб этишларига тайёр туринг. Энг муҳими Сиз айрим сирни маҳкам сақлашингиз лозим. Чоршанба куни кайфиятингиз кўтарилиб, фаол ва аниқ ҳаракат қилишингизга имкон туғилиши кутиляпти. Пайшанба куни ҳамкаслар, жамоадагилар билан муносабатни ёмонлашишидан эҳтиёт бўлинг.

ҚИСКИЧБАКА. Ҳафта бошида маккорлик, айёллик тузогига тушиб қолишингиз эҳтимолдан ҳоли эмаслигини эслатиб ўтамиз. Ўтган ҳафтадаги ишчанлик кайфиятини давом этириб, янада фаолрок бўлмасангиз, қийналиб қолишингиз мумкин. Сешанба куни ифво, миш-мишлардан узоқроқ бўлганингиз маъкул. Дам олиш кунлари мириқиб ҳордик чиқаришга ҳаракат қилинг.

АРСЛОН. Барча ҳаётий жабҳаларда кизгин ҳаракат қилиб, ҳар томонлама чидамли, мустаҳкам иродали бўлиш талаб этилади. Бошликлар ва юқоридаги раҳбарларнинг кўллаб-куватлашлари сизни жамоангиздаги ифво ва тухматлардан ҳоли бўлишга имкон яратади. Пайшанбада кутилмаган янгилик бўлиши мумкин. Якшанбани фақат дам олишга ажратишни маслаҳат берамиз.

БОШОК. Имконият ва кучдан тўғри фойдаланиш, пайдо бўлган тўсикларни енгигиб ўтиб хотиржам бўлишни яна бир бор исботлайди. Ҳар қандай тортишувларни фақат ҳужжатлар орқали аниқлаштиришни талаб қилиш лозим. Жума куни эски ва янги танишлар билан учрашув кутиляпти. Дам олиш кунлари сирингизни ҳеч кимга ошкор этмай, хотиржам ҳордик чиқаришни унутманг.

ТАРОЗИ. Тижоратчилар ҳафта бошида шериллари билан келишмовчилик чиқиб қолишига йўл қўймаганлари маъкул. Душанба куни харид қилмасликни маслаҳат берамиз. Сешанбада эса ҳар кимга ишонавермай эҳтиёткор бўлинг. Жума куни харажатларни камайтириб, маблағдан унумли фойдаланишга тўғри келади.

ЧАЁН. Бу ҳафтада хотиржамликни тушда кўрасиз. Билим ва ақлни ишга солиб роса терлаб ишлашга тўғри кела-ди. Фалаба, муваффақият, фақат ҳаракатингизга боғлиқ, эканини унутманг. Зарур муаммоларни ҳал этиш учун қулай бўлади, ҳужжатлар билан ишлашда эҳтиёт бўлинг ҳафта бошида раҳбарлар билан муносабатда оғмачиликдан сақланишини маслаҳат берамиз.

ЁЙ. Ҳафта анча кўнгилдагидек ўтади, яшаш бироз ёнгиллашгандек туюлиши мумкин. Кўплаб муаммолар ечимини топиши кутиляпти. Юлдузлар маслақдошларнинг кўпайиб, янги танишлар пайдо бўлишидан хабар беряпти. Дўстлар, ҳомийлар билан келишмовчилик чиқишига йўл қўймаганингиз маъкул. Пайшанба кунини бекор ўтказмай муҳим ишларни бажаришга сарфланг.

ТОФ ЭЧКИСИ. Кўпчилик билан мулокот да бўлишингиз кутиляпти. Тортишувга берилмай, муносабатни яхшилашга ҳаракат қилинг. Юлдузлар иш ва оиласда узилиш бўлиши мумкинлигидан огохлантиряпти. Душанба куни жамоангиздаги иғвонинг қаҳрамони бўлишингиз мумкин. Пайшанба куни ҳеч бир ишни кечкирмасликни маслаҳат берамиз.

КОВФА. Бу ҳафта омадли келиши кутиляпти. Қизикарли янгиликлар, фойдаланиши танишув ва муҳим сұхбатларга бой бўлади. Сешанба куни эски юридик муаммоларни эслатишилари мумкин. Шанба куни тугалланмаган ишни якунлашга кўзингиз етмаса, ишончли, яқин кишини ёрдамга чақиришни маслаҳат берамиз.

БАЛИҚ. Сиз учун Фойдали танишувлар, кўшимча ишлаб олиш учун имконият топиладиган хайрли ҳафта бўлади. Инсонларга ишонишга ҳаракат қилинг. Душанба куни ишда етти ўлчаб бир кес мақолига амал қилишни маслаҳат берамиз. Сешанба куни муҳим қарорларни қабул қилишга шошилмаганингиз маъкул. Дам олиш куни мириқиб ҳордик чиқаришни унутманг.

«Маънолар маҳзани»

БАЪЗИ ХУРМАДА ҚАТИҚ БЎЛАДИ, БАЪЗИ ХУРМАДА – КЕПАК

Мажозий, маъноси шуки, ўтмишда баъзи оқлиги (сут, қатик) йўқ хонадонларга сигири борлар хурмада қатик олиб келиб берардилар. Қайтаришида хонадон "молига ем бўлсин" деб, хурмасига кепак солиб берардилар. Мақолни: "Баъзи одамнинг гали мазмунли, кулоқча хуш ёқадиган бўлади (худди қатикни ичиб, маза қилганинг каби), эшитиб роҳатланасан. Баъзи одамнинг гали эса беъмани, кўрс, кўпол бўлади, эшитиб ҳазм қилолмайсан (худди кепакни еб бўлмагани каби)", деган маънода кўллайдилар.

БЕГИМДАН ҲАМ БЕГОЙИМ ЗЎР

Бу зулм ва адолатсизлик, тенгисизлик хукм сурган замонда пайдо бўлган мақоллардан бири бўлиб, у билан эрларидан (яни, хону беклардан) ҳам ўткашиб жабру зулм қиладиган хотинлар (хонойим, бегоимлар) аччиқ пичинг остига олинган.

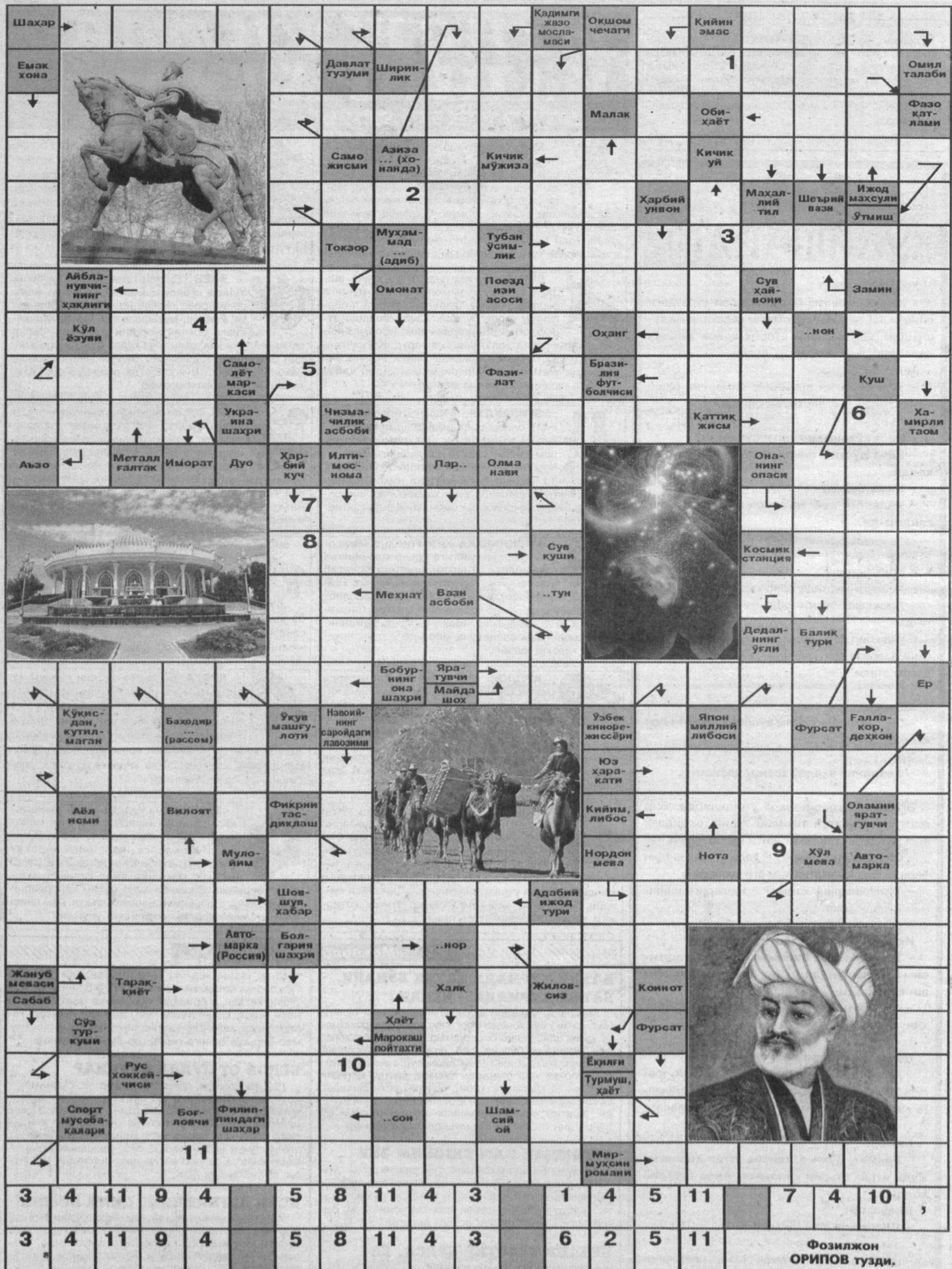
БЕДАНА ТЕЗОТАР БЎЛСА, ЎЗ БОШИНИ ЎЗИ ЁРАДИ

Илгари қишлоқдаги бедана ишқибозлари дон-қовоқнинг уруғини олиб ташлаб, ҳаво кириб турсин учун у ер-бу ерини тешиб, ичига бедана солиб кўярдилар. Шаҳарликлар эса, беданан асосан ёғоч гардиши тўрга солиб кўярдилар. Бедана (хўроз каби) бошини кўтариб-кўтариб сайдайди. Агар у

тезотар (яни, тез-тез сайдайдиган) бўлса, боши турқовоқа кетма-кет урилаверид, ё бошининг пати тушиб кетади, ё ёрилади. Мақолнинг мажозий маъноси шуки, киши тилим бор, деб ҳар нарсани гапираверса, маҳмадонагарчиллик қилаверса, бир кунмас-бир кун балога гирифтор бўлиши мумкин. Бедов – кучли, чоғағон, зотдор от. Суринмоқ – қоқилмоқ). Вариант: "От тўрт оёқли бўлса ҳам, қоқилади". Бу мақоллар мажозан: "Ҳар қандай яхши одамнинг ҳам бирор нуқсони бўлади, ҳар қандай оқил одам ҳам бирор хато қилиб қўйиши мумкин, шунинг учун ундан гина қилиб, ўпкаланиб юриш – яхши эмас". Бошқача айтганда: "билгандан ҳам ўтади, билмагандан ҳам".

БЕЛИ БОҒЛИҚНИНГ ДИЛИ БОҒЛИҚ

Үрта Осиё ҳалқарининг, жумладан, ўзбекларнинг бир қадимий одати борки, оила аъзоларидан, яқин қариндош-уруғлардан бирортаси вафот этса, белларини боғлайдилар. Бу – мотам аломати, таъзия нишонаси. Бел боғлаган одам мотамзада бўлиб, кўнгли, дили бошқа нарсага мойилланмай, фақат шу мотам қайғуси билан банд бўлади. Бу мақол билан айтмоқчики, агар шундай бели боғлиқни кўрсанг, унга одатдаги ҳазил-мутойибани йиғишириб қўйиб, боғлиқ кўнглини очишига, тасалли беришига ҳаракат қил, қайғусига шерик бўл. Вариант: "АЗадорни тўйга зўрлама".

ҮТГАН СОНДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ

ЭНИГА: Жидоятов. Курб. Мона. Ананас. Гагарин. Прут. Огайо. Графин. Танк. Қамиш. "Ра". Маас. Шпрот. "Аида". Му. Газ. Арта. Асо. Ява. Рангун. Па. Гард. Ер. Ас. Дона. Ава. Бахор. Енг. Ан. Дойна. Икар. Ар. Айб. Бо. Ампер. Уран. Гилос. Лочира. Перу. Капитан. Одам. Ва. Дўл. Ямал. Асал. Тимишоара. Апо. Роза. Най. Эгар. Бойчечак.

БҮЙИГА: Самарқанд. Мақол. Исбот. Уса. Офарин. Гама. Онг. Бурч. Ма. Гана. Гарвей. Иридий. Ямайка. Ур. Аннаба. Түш. Того. Созанда. Гаронна. Алоэ. Она. Аг. Варак. Яра. Умар. Кўним. Лаб. По. Барг. Ой. Нур. Ая. Чанг. Да. Лата. Парварда. Ип. Маре. Рита. Оҳак. Пеле. Соч. Ка. Иродиа. Нона. Ор. Ваза. Соната. Лапар. Рур. Сумалак.

СПОРТ+ФУТБОЛ

Жаҳон чемпиони билан сұхбат

МИЛЛАТ ИФТИХОРИ ҲАМДА ОРИ

Биз ўтган йили ишқибозлар ўртасида "Йилнинг энг яхши спортчиси" танловини ўтказганимизда кураш бўйича жаҳон чемпионлигига эришган ҳамюртимиз Дилшода Ҳазратова хотин-қизлар ўртасида энг кўп овоз тўплашга муваффақ бўлганди (114 овоз). Мана, яқинда у Англияда ўтган V анъанавий Ислом Каримов халқаро турнирида ҳам терма жамоамизга олтин медаль тухфа қилди. Дилшоданинг залворли ютуқлари, қолаверса, кўплаб муштарийларимизнинг қизиқишиларини инобатта олиб, биз чемпион қиз билан сұхбатлашдик.

— Дилшода, сұхбати мизни сизнинг қандай килиб курашга кириб келганингиздан бошласак...

— Ўзим Яккабоғ тумани "Шаманқирғиз" қишлоғида туғилиб ўсганман. Биласиз, Қашқадарёда курашни жуда севишади. Аҳор акам мактаб залида жойлашган кураш тўғарагига қатнашади, мен ҳам унга эргашардим. Акамнинг "бормайсан", кураш қизлар учун эмас" дейишига қарамай ортидан қолмадим. Охири, кўнишга маҳбур бўлди ва мен машғулотларда қатнаша бошладим. Бу пайтда 13 ёшда эдим. Устозим, мактаб ўқитувчи Абдулжанабар ака Алланазаров кўлида тўрт йил шуғулландим. Шу вақт ичиде республика биринчиликларида Галиб бўлдим, юкори ўринларни кўлга киритдим. Тверда ўтган ёшлар ўртасидағи I Жаҳон чемпионатида эса бронза медалига сазовор бўлдим.

— Англияда маҳаллий полвон қизларни ийқитиб, Ислом Каримов халқаро турнирида Галиб бўлдингиз. Хорижлик полвонлар ҳақидағи фикрингиз...

— Агар инглиз қизларни усувларни яхши ўргатсангиз, улардан яқин йилларда жуда кучли полвонлар чиқади.

— Сиз Шахрисабзда ўтган Жаҳон чемпионатида мўғул полвонини ийқитиб, чемпион бўлдингиз. Айтинг-чи, севимли усулингиз қандай?

— Аввало, Шахрисабзда мени қўллаб-куватлаб турган мухлисларга чукур миннатдорчилик билдираман. Уларнинг далдалари туфайли барча рақибларимни мағлубиятга учратдим. Энди севимли усулимга тўхтасам, курашда яхши бажарадиган машқим — рақибни елқадан ошириб ташлаш.

— Полвонларнинг қандай фазилатларини қадрлайсиз?

— Оғир табиатлиги, иродаси мустаҳкамлиги,

тутинишса, зиён қилишмайди.

— Қиз бола сифатида кураш сизга оғирлик килмайдими?

— Йўқ. Биринчидан, курашда усувлар тепада бажарилади, иккичидан, курашни севган киши машгулотларда усувларни яхши ўзлаштиради, қийналмайди.

— Халқаро баҳсларда сизга кўпроқ ташвиш түғдирадиган, чўчтадиган рақибала-

рингиз борми?

— Халқаро мусобақа-

химоя этиб, олтин медаль олиш ва ҳалқимизга гала-ба тухфа этиш.

— Мазмунли сұхбатингиз учун раҳмат!

Сўнгги сўз: Дилшода олис юртларда ўтадиган нуфузли мусобақалардан Ўзбекистонга олтин медаль олиб келиш учун кечаю-кундуз матонат билан машқларда иштирок этади. Қиз бола боши билан бутун спорт майдонида ўзбек галабаси тантана қилаётганига бир қаранг. Гиламга кураги билан тушган рақибасининг эса кўзларида таажӯкуб. Ҳийла намланган ҳам. Йўқ, у хафа бўлмаяпти. Факат бунчалик "ҳалол" ийқилишини кутмагани учун хаяжонини босомлайти, холос. Дилшода рақибасининг туршига кўмаклашади. Мағлуб полвоннинг чехраси ёришади. Ўзбек қизига таъзим қилиб, уни бағрига босади. Бунинг баробарида ўзбек миллитига шундай ажойиб спорт турини тарғиб этаётгани, Дилшодадек чапдаст усувлар устаси бўлган полвонни етиштириб бергани учун хаёлан миннатдорчилик билдиради. Бу маъно унинг кўзларида балқиб турди. Шундай экан, биз нега Дилшодани табриклиамаслигимиз, унинг галабаларидан шодланмаслигимиз керак. Келинг, полвон қизнинг галабалари билан кутлаб, куч-куват бағишлайлик.

Илҳом РАҲМОНОВ
сұхбатлашиди.

ҚИЗИҚАРЛИ МУСОБАҚА

Яқинда Хоразм вилояти ИИБнинг "Динамо" спорт мажмууда ички ишлар идоралари жамоалари ўртасида волейбол бўйича анъанавий спорт мусобақаси бўлиб ўтди. Уч кун давом этган муросасиз беллашувда вилоят ИИБ, Хонқа туман ИИБ, тергов ҳибсонаси ҳамда Кўриқлаш бўлими жамоалари финалга чиқишиди. Голиблик учун кечган кескин баҳса вилоят ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими жамоаси биринчи, Хонқа тумани ИИБ иккинчи, вилоят ИИБ ҳамда тергов ҳибсонаси жамоалари учинчи ўринларни эгаллашди.

Қўриқлаш бўлими ходими, катта сержант Искандар Искандаров, вилоят ИИБ ходими, лейтенант Умид Дўстжонов ҳамда Хонқа тумани ИИБ ходими, катта сержант Мансур Раҳмоновлар мусобақанинг энг яхши ўйинчиси деб топилдилар.

Голиблар вилоят ИИБнинг қўмматбаҳо совфалири билан тақдирланишиди.

Ўз мухбири миз.

Суратларда: Хоразм вилояти ички ишлар идоралари жамоалари ўртасида волейбол бўйича ўтказилган спорт мусобақаси пайтида; вилоят ИИБ бошлигининг ўринбосари, подполковник Баҳодир Раҳимов мусобақа голибларини тақдирламоқда.

Жумабой ҚОЗОҚ олган суратлар.

акл билан иш юритишини ёқтираман.

— Кураш тушишинизга умуман спорт билан шуғулланмайдиган баъзи қизларнинг муносабати қандай?

— Ҳар хил одамлар, турли қараашлар бор. Баъзилари ҳавас қўлса, ҳасад қўлганлари ҳам учрайди. Аммо ҳар ким ўзи ёқтирган касб билан шуғулланади. Қизларимиз эса ўз саломатликлари учун ҳам спортга ошно

ларга кучсиз полвон бормайди. Ҳоҳ у эркаклар ўртасида ўтсин, ҳоҳ аёллар, барча терма жамоалар мамлакатдаги энг кучли полвонлар хисобига тўлдирилади. Мўғулистонлик, россиялик қизлар ҳамма жойда ҳам бор.

— Келажақдаги орзу-ларингиз...

— Айни чоғда катталар ўртасида ўтадиган Жаҳон чемпионатига ҳозирлик кўяриман. Орзуим — миллат шарафини муносиб

олдилар. "Нефтьчи" навбатдаги тур учрашувини 20 апрель куни яна айнан "Ал-Садд"га қарши меҳмонда ўтказади. Ишонамизки, чемпионат учрашувларида водий жамоаси ўйин савишини анчагина яхшилаб олади ва жавоб учрашувнада ҳам керакли натижани кўлга киритади. Жамоа 11 май куни 5-турда яна сафарда "Ал-Кувайтга" қарши ўтказиб, 25 май куни ўтказиладиган сўнгти турда "Ал-Ахли"ни қабул қиласди.

"D" гурухидаги "Пахтакор" ва "Ал-Ахли" жамоаларининг Саудия Арабистонида ўтган учрашувни ҳам кечакурун бўлиб ўтди. Эслатиб ўтамиз, 20 апрель куни пойтахтилар ўз майдонида "Ал-Ахли"ни, 11 майда "Ал-Жаиш"ни қабул қилиб, 24 майда "Ал-Завра"га қарши сафарда тўп суришади.

ФУТБОЛ. ОСИЁ ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ

«НЕФТЧИ» МУХЛИСЛАР ИШОНЧИННИ ӨҚЛАДИ

5 ва 6 апрель кунлари Осиё Чемпионлар лигаси гурух учрашувларининг 3-тур баҳслари бўлиб ўтди. "С" гурухидаги Фарғонанинг "Нефтьчи" жамоаси ўз майдонида Қатарнинг "Ал-Садд" жамоасини қабул қиласди, "Пахтакор" Қатарда маҳаллий "Ал-Ахли" жамоаси меҳмони бўлди.

Гурух босқичларидаги 1-тур учрашувларини муваффақиятли бошлаган жамоаларимиз 2-турга келиб, мухлисларни рањитишганди. Ҳар иккى турда ҳам фарғоналик футбол ихлосмандлари ўз севимлиларининг ўйинларини ойнаи жаҳон орқали томоша қилишга мажбур бўлишганди. Кечакаронада бўлиб ўтган баҳс эса мухлислар учун чинакам байрам туши-

ни олди десак янглишмаган бўламиз. Чунки ишқибозлар олдида муносиб ўйин кўрсатишга шай турган "Нефтьчи" футбольчилари шу куни жуда чиройли ўйин намойиш этиб, гурух босқичида биринчи ўйинни банд этиб турган "Ал-Садд"ни 2:0 хисобида мағлуб этдилар. Дастробки уч тур натижаларига кўра фарғоналиклар олти очко билан иккинчи ўйинга кўтарилиб

Sportlotto
Спортлотто

166-ТИРАЖ
6.04.2005

96415 вариант
иштирок этди.

ЮТУҚ ЧИҚҚАН РАҶАМЛАР

25 6 2 21 1 32

6 та рақам — йўқ.

5 та рақам — 4 вариантда тўғри кўрсатилган. Уларнинг ҳар бирига 192830 сўмдан берилади.

4 та рақам — 258 вариантда тўғри кўрсатилган. Уларнинг ҳар бирига 5979 сўмдан берилади.

167-тираж учун

ЖЕК ПОТ 36.567.808 сўм

"Sportlotto" Ўзбекистон—Америка кўшма корхонаси

Низоғз

Туман газетасида ишлаганимда таҳририятга Нигора исмли қиз тез-тез келиб турарди. Айни материал тақчил бўлиб турганда унинг мақолалари жуда аскотарди. Нигора туман радиосида сухандон бўлиб ишлар, ҳаётда кузатувчан журналист, оқила ва лобар қиз эди. У билан соатлаф сұхбатлашиб ўтирангиз ҳам зерикмас эдингиз. Бошидан ўтган воқеаларни қизик қилиб сўзлаб берар, шеър ўқир, гаплашиб ўтириб суратингизни чизиб кўярди.

Нигора ҳаётини ўзи каби ижодкор, газетада мақола ва ҳикоялари мунтазам чоп этилиб келётган Йўлдош Тожибоев билан боғлади. Уларнинг турмуши жуда ширин ўтаётганди. Аммо кутилмаганда оғир дард Нигорани бу ёруғ оламдан бевақт олиб кетди. Ундан икки фарзанд – Насиба ва Алишер ёдгорлик бўлиб қолди. Йўлдош уларга ҳам ота, ҳам она бўлди, баркамол инсон бўлиб вояга етишлари учун бор куч-куватини аямади. Ҳозирда иккиси ҳам Тошкент Давлат Шарқшунослик институти қошидаги академик лицеидаги таҳсил оляяпти.

Насибанинг ташкини кўриниши отасига ўхшаса-да, феъли онасига тортган: шаддод, истевдодли, қийинчиликларни кулиб енгади, кузатувчан, ўрни келганда тортинчорок...

– Ҳаётдан бирор мъно олиб яшашга интиламан, – дейди у. – Атрофга яхшилик назари билан

ҚУЁШГА ЮЗ ТУТГАН ҚИЗ

қолган. Ҳозирда зааркундан, деб ном олган бу жониворга табиат қусур билан бирга ноёб истевдод ҳам инъом этганини кўпчилик билмаса керак. Майна эрта тонгда шундай ажойиб сайрайдики, дилингни ўтраб юборади. Унинг чуғурлашидан завқ оламан.

Насиба академик лицеининг ҳинд-урду гурӯхида таълим оляяпти. Бўш пайтларида шеър ёзди, расм солади, кўшиқ хиргойи қиласди. Болалигидан атиргул, чуммома, райхонни севади. Аввалига турфа гулларнинг расмини чизиб юрди, кейин эса табиат,

«Фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта баҳтили бўлишлари шарт!»
Ислом КАРИМОВ.

Ёшлар саҳифаси

ўзи туғилиб ўсан Чувалачи қишлоғининг манзараларини акс эттира бошлади. Бир куни устози Марҳабо Холмирзаеванинг қизи Нодира унинг расмларини кўриб қолди.

– Биласанми, Насиба, мен Япония жамғармаси Халқаро япон тили инситути тавсияси билан “Япон тили” ўкув қўлланмасини тайёрлайпман. Чизган расмларинг мъ

ди. Пировардида унинг талайгина расмлари китобдан ўрин олди. Исломшифи икки мусаввирдан бири сифатида кўлланмага киритилди.

Шеър – юрак түғёни, қалб ардоги. Насиба ҳистайгулари, қувончу армонларини жўшқин сатрлар орқали ифодалашга уринади. Машқларини ўқисангиз ҳаётга муҳаббат, юрт согинчи, одамларга бўлган меҳри сезилиб туради:

**Ҳаёт ўтиб бормоқда,
Кувиб йиллар бир-бирин.**

**Кун ботиб,
тонг отмоқда,
Яшаш нақадар ширин:**

Ўзбекистон халқ шоири Муҳаммад Юсуфнинг ҳаёт ва ижодий фаолияти ҳақида илмий иш ёзишига шоирнинг тумандаги Шредер номли илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси боғига ташриф буюргани сабабчи бўлган. Айни баҳор чоғида бўлиб ўтган учрашуга Насиба ҳам борган эди. Буюк истевдод эгаси ёш ижодкорлар берган саволларга бажонидил жавоб қайтарган, қимматли маслаҳатлар берганди. Насибанинг ана шу хотиралардан илхомланиб ёзган илмий иши ююри баҳоланди.

Насиба кўп вақтини ўқиш, билим олиш, ўз устида ишлар, ижод билан машғул бўлишга бағишимоқда. Шу боис ҳам Тошкент шаҳар ўрта маҳсус касб-хунар таълими бошқармаси томонидан она тили ва адабиёти фани бўйича ўтказилган олимпиадада учинчи ўринни эгаллаб, Фахрий ёрлиқ билан тақдирланди. Хиндишоннинг Ўзбекистондаги Элчинонаси қошидаги миллӣ маданият маркази томонидан ташкил этилаётган тадбирларда эса у ҳинд рақсларини ижро этиб, олқиши оляяпти.

Муҳаммад Юсуфни
эслаб...

– Нима қилишим керак?

– Миллий урф-одатларимиз ва маънавий қадрияларимиз ҳақида туркум расмлар чизиб берасан.

Дарслик учун расм чизиши... Очиги, ҳали мусаввирликда муйян тажрибага эга бўлмаган қиз таклифдан ўйланиб қолди. Аммо қалбидаги хоҳиш-истак тинчлик бермай, түғён уради. Насиба рози бўлди ва шу кундан ўтиборан бор маҳоратини ишга солиб бу юртмани бажара бошла-

ВАТАН СОФИНЧИ

ларни ўрганишлари зарур экан. Ўз қобигига ўралиб қолмасдан фаолроқ бўлишга, кечаетган ислоҳотлардан, дунё воқеаларидан хабардор бўлишга интилишлари керак.

Бизнинг айрим ёшларимиз эса жамоат ишларида фаол, кўп ўқийдиган, изланадиган тенгдошлари устидан кулишади. Ўзлари эса вақтларини турли кўнгилочар ўйинлар, тунги клубларда ўтказишади. Анжуманда шитирок этган тенгдошларим илмга чанқоқ, дунё қараши кенг, фаол, ҳар бир ишда ўз мустақил фикрига эга эди. Мени ажаблан-

тирган нарса, чет эллик ёшлар давлатимиз, ҳалқимиз ҳақида тўлиқ тасаввурга эга эмас эканлар. Бугунги кунда ёшларимиз учун барча шароитлар яратиб берилган. Улар бу имкониятлардан мукаммал фойдаланиб, спортда, илмда – умуман барча соҳаларда ўзларини кўрсатишлари лозим. Биз Улуғбек, Ал-Фарғоний, Хоразмий, Беруний сингари улуғ аждодларимизга нечоғи муносиб авлод эканлигимизни дунёга кўрсатишмиз лозим. Ўз кучимиз, салоҳиятимиз билан фаҳранишишимиз зарур.

Бобур, Фурқат каби атоқли шоир-

– Келгусида бор билим ва иқтидоримни ёшларга, уларнинг хуқуқий тарбиясига бағишиш максадида хуқуқшунос бўлмоқчи-ман, – дейди Насиба.

Кўёшга юз тутиб, эзгуликларни кўзлаб яшаётган бу қиз мустақил юр-

тилиздаги кўплаб умидли ёшлардан биридир.

Унинг орзулари бундан бўён ҳам рўёбга чиқаверишига тилак билдириган ҳолда унинг ижод намуналаридан бир шингилини ўтиборингизга ҳавола қилмоқдамиз.

Сайдулла ШОДИЕВ.

БАҲОР

Йилнинг ҳар бир фасли ўзгача,
Лек баҳордан аълоси бўлмас.
Уйку билмай баъзан тонггача,
Гулбоғларни тарк этгим келмас.

Толбаргдан ясаб кокила,
Сочларимга тақим келади.
Болалиқдан шудир хотира,
Кўнглим уни истаб қолади.

Жажоқи қизлар қўшиқ куйлашиб,
Ариқлардан ялпиз терардик.
Кўк сомсалар пишса талашиб,
Укам билан мазза қилардик.

Сумалакни айтмасам бўлмас,
Тоши чиқса сақлаб қўярдик.
Ҳалимни-чи, ким ҳам хуш кўрмас,
Хидига ҳам ҳатто тўярдик.

Айтсам адо бўлмайди асли,
Баҳорнинг кўп онлари гўзал.
Табиатнинг ўйғониши фасли –
Кўклам, сенга битсам кам ғазал.

Насиба ТОЖИБОЕВА.

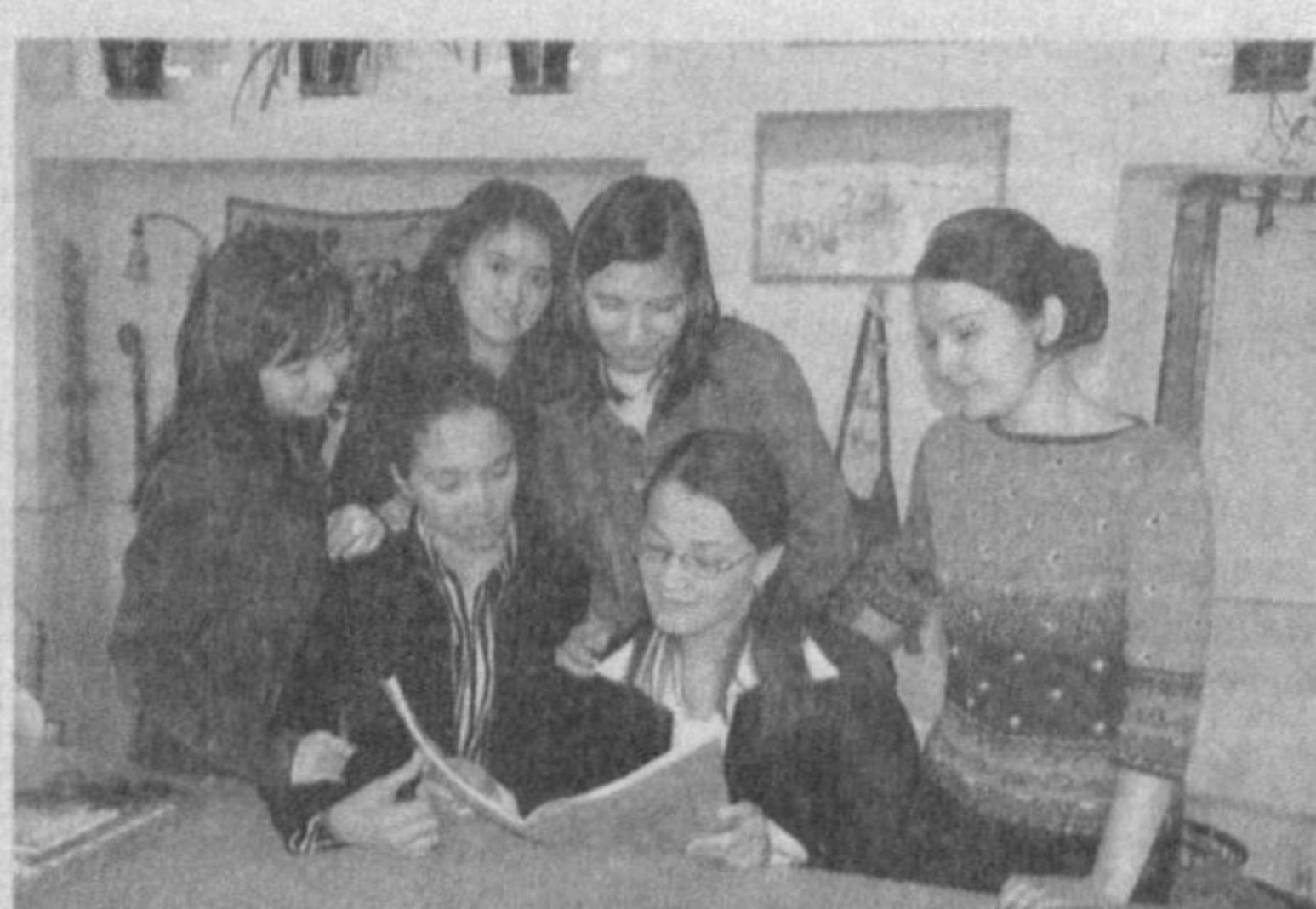

Насибанинг “Япон тили” ўкув қўлланмасига киритилган расмлардан бири.

ларимизнинг шеъларида Ватан согинчи жуда чиройли тасвирланган. Бу шеъларни севиб ўқисам-да, бу ҳис менга бегона эди. Анжуман давом этаётган бир пайтда Сараево шаҳридаги ошхонага кирдик. У ерда инглиз тилида бир қўшиқ янграпоқда эди. У қулогимга жуда ёқимли ўшистилди. Бенгтиёб вужудимда бир титроқ ўйонди. Бу қўшиқ инглиз тилида бўлса-да, лекин уни аввал ўз ватанимда ўшиганим учун қадррон эди. Ўша ерда дунёда Ватан согинчилик улуғ ҳис борлигини бутун борлигим билан түйдим...

Соҳиба РАҲМОНОВА,

Ўзбекистон Миллий университети журналистика факультети I курс талабаси.

Н. Тожибоева истевдодли тенгдошлари билан.

Босния - Герцеговинанинг Сараево шаҳрида ўтган йилнинг май ойида “Дунё болалар учун” (World fit for children) деб номланган анжуман бўлиб ўтгани ёдимда. Унда Европа ва Марказий Осиё давлатларидан делегациялар ва ҳалқаро ташкилотлар вакиллари шитирок этдилар. Анжуманинг энг катта ютуғи шунда эдик, унда ёшлар ўзлари билан боғлиқ муаммолари тўғрисидаги фикр айтиш имкониятига эга бўлишиди. Анжуманда Ўзбекистон ёшлари номидан шитирок этар эканман, иложи борича чет эллик тенгдошларимда ўзбек ёшлари тўғрисида ижобий фикр ўйғотишга ҳаракат қилдим. Амин бўлдимки, ёшларимиз фақат она тиллари билан чеклашиб қолмай, бир нечта хорижий тил-

Хотира ва қадрлаш куни олдидан

УЛАР ҲАМИША ҚАЛБИМИЗДА

Инсон ҳаётида шундай воқеалар, кунлар бўладики, уларни ҳар гал эслаганингда, юракнинг бир чети алланечук бўлиб кетади. Хотиралар уйғониб, ўша кунлар кўз олдингда кино тасмасига ёзилгандек бирма-бир ўтиб, аллақачон битиб кетган яраларнинг ўрнини бир тирнаб кўяди. Одамзод пайдо бўлгандан бери кўплаб кирғинбарот урушлар бўлиб ўтганига тарих гувоҳ. Тарихдан ўқиш бошқа аммо уни ўз кўзинг билан кўрганинг, кўрганлардан эшигтганинг бошқа.

Иккинчи жаҳон уруши бошланганида ўн икки яшар бола эдим. Маҳаллани тўлдириб юрадиган, биз болалар ҳавас билан қарайдиган йигитлар жангга кетганида кўчалар ҳувиллаб қолганди. Ўзим, отадан эрта етим қолганим учун тенгкурларимнинг отаси урушга кетганини кўриб, юрагим увишганди. Чунки ҳеч бир бола барвақт ота мөридан жудо бўлмасин экан. Айниқса, қийинчилик йилларида, бир бурда нон топиш учун муштдек бошинг билан катталар қатори рўзгор юкини тортганда, тез-тез отани эслаб юрагинг эзилаверади. Оталар, акаларнинг урушга кетгани маҳаллани бир қайгуга солган бўлса, бирин-кетин келган "қора хат"лардан кейин эса, гўё азадор хонадондек бўлиб қолди.

Уруш қийинчиликлари нафақат катталар, балки, болалар учун ҳам жуда билинди. Суяги ҳали қотмаган,

бўйи озгина чўзилган бола борки, онаси билан заводга, фабрикага, далаға йўл олди. Корин тўйиб овқат емасак ҳам фронт учун тинмай ишлардик. Урушнинг тезроқ тугаб, юртда тинчлик бўлиши учун ўзимизни аямасдик.

Биз-ку фронт ичкарисида бўлганимиз, аммо жаҳаннам янглиғ жанггоҳлардагиларнинг ҳоли нима кечганини, уни бошидан кечиргандардан эшигтганимиз. Гоҳида уруш ҳақида фильмларни кўрганимда фронтларда жанг қилгандарнинг айтиб берганлари ёдимга тушади. Улар гапира туриб, оғир хўрсиниб олишларининг боисини тушуниб етаман.

Иккинчи жаҳон урушида ички ишлар ходимлари ҳам фаол иштирок этдилар. Жанггоҳлардан омон қайтганларнинг кўплари урушдан кейин хизматни давом эттиридилар. Сафларига янги фронтдош дўстларини жалб қилдилар. Уруш иштирокчиларининг кўплари орамизда йўқ. Лекин уларнинг юрт тинчлиги ва осойиштарилиги ўйидаги хизматлари ҳеч қачон унутилмайди. Шунингдек, кексалик гаштини суриб юрган уруш фахрийлари ҳамон сафимизда, даврамизни тўлдириб, доимо иззат-хурматда юришибди.

Иккинчи жаҳон уруши бошланганида кўплаб ички ишлар ходимлари кўнгиллilar сифатида фронтга отланишди. Лекин ҳамма кучни фронтга бериб, қолган худудларни,

айниқса чегара туманлари, катта шаҳарларни назоратсиз қолдириб бўлмасди. Ўша даврда ҳам бирорнинг ҳақида кўрқмайдиган, белини оғритмай нон ейиш ҳаракатида бўлган, шунингдек, душманлик қилиш пайида юрганлар бор эди. Ички ишлар идоралари ходимларининг ана шундайларга қарши курашиш, жамоат тартибини сақлаш учун кеча-кундуз хизмат қилишига тўғри келарди. Россиянинг йирик шаҳарларидан кўчириб келтирилган завод ва фабрикаларни жойлаштириш, ишлаб чиқариш ускуналарини кўриқлаш, тайёрланган ўқ-дориларни фронтга ўз вақтида етиб боришини таъминлаш ҳам шулар зиммасида эди.

Уруш бошланиши билан ўз манфаатини кўзлаб, ғаламислик қилиш ҳаракатига тушганлар ҳам бўлган. Ана шундай кишилардан юзга яқини Тошкент шаҳри ва унинг атрофида ички ишлар ходимлари томонидан фош этилиб, кўлга олинган. Урушнинг даҳшатли кунларида ота-онасидан ажраб қолган болаларни қидириб топиш ва болалар уйига олиб келиш учун милиция ходимлари узоқ қишлоқларга пиёда бориб келишарди. Ундан ташқари Россия, Украина, Белоруссиянинг уруш бўлаётган худудларидаги болалар республикамизнинг шаҳарларига келтирилди. Кўплаб оиласлар уларни ўз бағрига олиб, меҳр ва мурув-

вати улуғ ҳалқ эканини яна бир бор намойиш этди.

Суронли кунлар ҳақида ёзверсанг тугамайди. Жанггоҳларда мардлик ва жасорат кўрсатган юртдошларимизнинг Ватанига, ҳалқига бўлган садоқатини таърифлашга ҳар қанча сўз камлик қиласди. Каҳрамонларни номма-ном санаб чиқишининг имкони йўқ. Ўзимнинг ярим асрдан кўпроқ ички ишлар хизматидаги фаолиятим давомида уларнинг кўплари билан бир сафда бўлдим. Уруш ҳақидаги, фронтлардаги жанглар тўғрисидаги сухбатларидан кўп баҳраманд бўлганиман.

Мамлакатимизда 9 май – Хотира ва қадрлаш куни сифатида нишонланади. Шу муносабат билан кўп йиллар бирга хизмат қилган уруш иштирокчиларини эслаб, улар ҳақида озгина бўлса-да қофоз қоралаб, эсга олишни лозим топдим. Зоро уларнинг ҳаёт йўли, жанггоҳлардаги мардлиги, ички ишлар идораларида хизматларини катта китоб қилиб ёзса арзиди.

МЕҲРИ ҚУЁШ ЯНГЛИФ УСТОЗ

(БИРИНЧИ МАҚОЛА)

Генерал-лейтенант Бурхон Ҳасанович Сирожиддинов билан бирга хизмат қилганлар у кишини ана шундай таърифлашади. Бурхон Ҳасановичнинг асл касби ўқитувчи бўлган. Физика-математика фани бўйича муаллимлик дипломини олгандан кейин у ҳарбий хизматга чакирилади. Иккинчи жаҳон уруши арафасида артиллерия полкида хизмат қиласди. У аввал Ростовдаги тўпчилар тайёрлайдиган қисқа курсни тутатади, кейин офицерлик ўқишига имтиҳон топширади. Ана шу зайлда Бурхон Ҳасанович ҳарбий офицер бўлади. У фронтдаги жангни оддий аскар эмас, тоғографик разведка взводининг сардори сифатида бошлайди.

– Машқ пайтида тўпларнинг гумбурлаши бошқача бўларкан, – деб хотирлаганди Бурхон Ҳасанович. – Ҳақиқий жангга кирғанимизда икки томондан тўплар гумбурлаб отиб турганини кўриб, жаҳаннам дегандари шу бўлса керак, деб ўла-гандим. Аввалига душманларнинг кўли баланд кела бошлади. Аскарларимизда тажриба кам, шошилинч тарзда ўргатилганларни тўла илғаб олиш ҳам қийин бўлган. Шу боис, дастлабки пайтларда курбонлар кўп эди. Кимдир оддий дехқон, яна бири заводда ишчи, кечагина болаларга сабоқ бериб юрган ўқитувчilar ҳам бор. Сал олдин бирга овқатланиб ўтирган сафдошининг ўқ еб юз тубан ётганини кўрган ҳар қандай одам ҳам чидаш бера олмайди. Яна бир томони, уруш бўлаётган шаҳар ва қишлоқларнинг ахволини кўриб даҳшатга тушасиз. Бир томонда чала ёнган бино, яна бир томонда гибони ўрнида бомбадан кейин катта хандақ пайдо бўлга-

ни кўриб, ўзи туғилиб ўсан шаҳар ёки қишлоқни шу ахволда кўз олдига келтириб, янада қаҳру ғазаби ортади...

Бурхон Сирожиддинов уруш ийларида взвод сардоридан артиллерия бригадаси штаби бошлигининг ўринбосари дарражасигача бўлган лавозимларда хизмат қиласди. Кейин Олий штаб артиллерия мактабига ўқишига юборилади. Сўнг болаликдан орзу қилган касби – муаллимликни давом эттира бошлайди. Москвадаги ҳарбий билим юртларининг бирида ўқитувчilik қиласди.

Одатда биз ўқитувчilarни меҳри қуёш қишилар деймиз. Чунки қуёш бутун ер юзига ўз нурини таратандай, ўқитувчи ҳам ўқувчilarга зиё тарқатади, бутун меҳри билан билим беради. Бурхон Ҳасанович ҳам гарчи ҳарбий кийимда бўлсада, муаллимлардай муомалада бўлган эди. У киши билан сухбатлашгудай бўлсангиз, кўзингизга қараб нима демоқчи эканнингизни англаш етарди.

Б. Сирожиддинов иккинчи жаҳон урушининг энг оловли сўқмоқларида хизматда бўлган. Урушдан кейинги фаолиятида ҳам қийинчиликларига дуч келганини галириб берарди.

– Умримнинг охиригача ўқитувчilik қилмоқчи эдим, – деган эди сухбатларнинг бирида. – Лекин ҳарбий киши бўлганим учун буйруқга бўйсуниб, раҳбарият қайси ишни лозим кўрса, ўша ишга ўтаверганди. Бу билан фаҳрланаман ҳам, чунки раҳбарият назарига тушиш ҳам омад, баҳт. Энг муҳими, сенинг ишончга сазовор бўлганинг. Биз интилганга толе ёр деймиз, лекин интилишнинг ҳам ўз ўрни бор. Хизмат кийимидаги киши

ҳар бир сўзидан талай маъно ўқиса бўладиган бу инсон республикамиздаги саноқли кишилар қаторида генерал-лейтенант унвонига сазовор бўлди. Собик шўролар даврида бу даражага етишиш ҳаммага ҳам насиб этавермасди. Ўзининг ҳалол, фидойи ва садоқатли хизмати туфайли юксак даражаларга эришди. Унинг ИИВ Ички кўшинлардаги хизмати алоҳида эътиборга лойик.

Бурхон Ҳасанович истеъфога чиққанидан кейин Ички ишлар вазирлигининг Фаҳрийлар кенгашини бошқарди. Кўп йиллар юрт тинчлиги ва осойиштарилигини сақлаш йўлида хизмат қилиб, нафақага чиққан фаҳрийларни ижтимоий кўллаб-қувватлаш, уларга ғамхўрлик қилиш, ногирон ва иккинчи шахс ёрдамига муҳтоҷ кишиларни йўқлаб туриш борасида жойларга зарур кўрсатмалар берарди.

Кўпларга устозлик қилган, ўзининг билим ва тажрибалирни қўл остида хизмат қиласдиётгандарга, айниқса, ёшларга ўргатишдан эринмаган бу фидойи инсонга катта хурмат бажо келтирилиб, у яшаган уй пештоқига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилди. Унинг шонли ишини сафдошлари, фарзандлари ва шогирдлари давом эттиришяпти.

Фоғуржон РАҲИМОВ,
истеъфодаги генерал-майор.

Ю. Ражабий кўчасидаги
Б. Сирожиддинов яшаган уй.

Сиз кутган учрашув

Ёшларнинг севимли қўшиқчиси, ўзбек эстрадасига ўзининг муносаб ҳиссасини қўшиб келаётган ёш, истеъоддли хонанда, бастакор Абдулазиз Каримни танимайдиган санъат шайдоси топилмаса керак. Хонанда айни пайтда ўзининг янги қўшиқларини яратиш билан банд. Шу билан бирга Тошкент шаҳар ИИББ "Маънавият ва маърифат" марказининг раҳбари лавозимида ишлаб келмоқда. Санъаткор билан учрашиб, унинг бугунги эстрадамиз ҳақидағи фикр-мулоҳазалари ҳамда келгусидаги режа ва мақсадлари тўғрисида суҳбатлашдик. Хонанда сермулоҳаза, теран фикрлайдиган, ҳар бир гапини аввал ўйлаб, мағзини чақиб, ҳикматлар ва ҳадислардан мисоллар келтириб сўзлайдиган инсонлар тоифасига кирап экан. Демак, бугунги суҳбатдошимиз "Ниҳол" мукофотининг совриндори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абдулазиз Карим.

— Аввалинбор, янги лавозим билан табриклимиз. Раҳбарликнинг ҳам ўзига хос масъулияти бор. Сизнингча, раҳбар қандай фазилатларга эга бўлиши керак?

— Раҳбарлик шарафли, шу билан бирга масъулиятли ва-зиғадир. Кичик бир оиласининг бошлиги бўлиш кишига қанча масъулият юклайди. Ота фарзандларни едириш-ичириш, кийинтиришдан ташқари, уларнинг тарбияси билан ҳам шуғулланади. Жамоа ҳам худди оиласадек гап. Мен раҳбарлик қилаётган жамоа 35 кишидан иборат. Демак, кунига неча хил феъл-атвор эгаси билан суҳбатлашишимга тўғри келади. Менинг фикримча, раҳбар руҳшунос бўлиши керак. Шундагина кўл остидаги ходимлари билан тиллашиб, баҳамжиҳат ишлаб кетади. Жамоанинг тақдиди бевосита раҳбар билан боғлик. У керагида қаттиқўл, талабчан бўлса, кези келганда ходимишинг сирдоши, дўсти бўлиши керак.

— Келгусидаги режа ва мақсадларингиз?

— Энг асосий вазифамиз марказ фаолиятини яхшилаш. Бунинг учун биз имкон қадар ҳаракат қиласяпмиз, интиляпмиз. Масалан, февраль ойида шаҳар хотин-қизлар қўмитаси билан биргаликда "Аёлга эҳтиром" номи остида хайрия концерти уюштиридик. Концертда эстрадамизнинг кўзга кўринган хонандалари иштирок этилди. Унга ногиронлар, кам таъминланган оиласар, меҳрибонлик уйларида тарбияланувчилар келишиди. Концерт чиройли ва файзли ўтди. Бундан кейин ҳам чиройли кечалар ва ёшларимиз учун турли концертлар уюштириш ниятимиз бор.

Абдулазиз КАРИМ.

1972 йил 23 ноябрда Тошкентда туғилган.

1990-1995 йилларда Тошкент Давлат Консерваториясида таҳсил олган.

1998 йилдан "Аср" гурӯхининг раҳбари.

2000 йилда ёш истеъодлар учун таъсис этилган "Ниҳол" мукофотининг илк совриндорларидан бири.

2000 йилдан бери ИИВ тизимида фаолият юритмоқда. Унвони-лейтенант.

2003 йилда унга "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист" унвони берилган.

2005 йилдан Тошкент шаҳар ИИББ "Маънавият ва маърифат" маркази раҳбари.

— Ҳозир қандай қўшиқлар яратяпиз?

— Мен ҳар куни қўшиқ яратиб, йилига 5-6 та альбом чиқарадиган хонандаларни тушунолмайман. Илҳомим келишига қараб иход қиласаман. Илҳом эса фалақдан келади, чамада.

— Ҳозир ўзи ҳам қўшиқчи, ҳам шоир, ҳам бастакор бўлган хонандалар кўпайиб кетган. Бунга қандай қарайсиз?

— Булар ҳаммаси вақтинчалик, ўткинчи бир ҳол деб

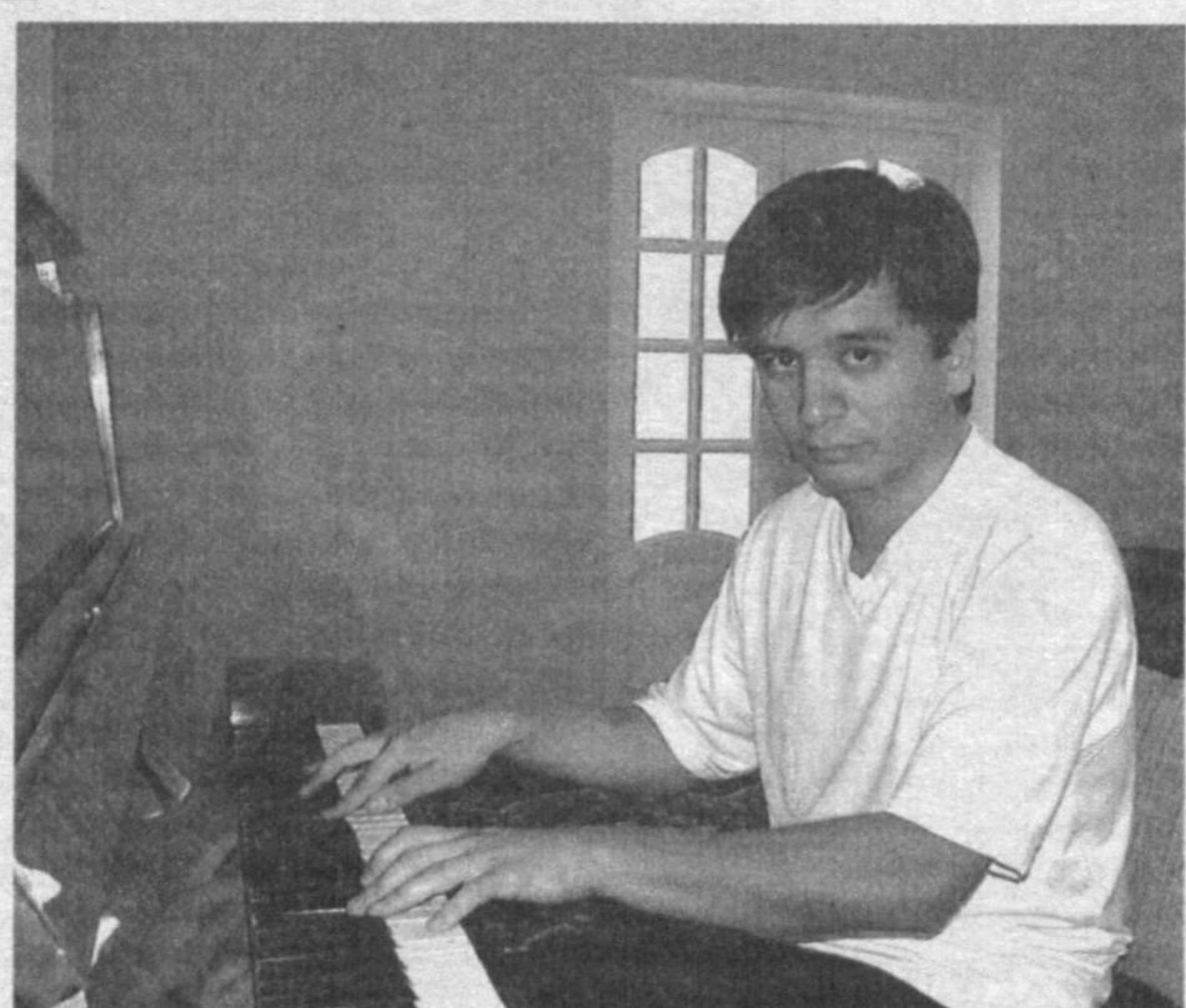
зим деб айта оламан. Гуломжон Ёкубовнинг ҳамма қўшиқларини ёддан айтиб бера оламан. Ёшлигимдан Гуломжон Ёкубовнинг қўшиқларини севиб тинглаб келаман. Демак, у кишини ҳам ўзимга устоз деб биламан. Шогирдлар мосаласига келсак, ким менинг иходимни хурмат қилиб, маслаҳатлар сўраса, қўлимдан келганча ёрдам бериб келяпман.

— Санъаткорнинг ҳалқ орасида ўзини тута билиши жуда ҳам муҳим. Баъзилар ўта камтарликни манманликка, кулиб, ҳазил билан гапирсангиз бачканаликка йўйишлари мумкин...

— Мен одамларнинг хатти-ҳаракатига қараб иш тутаман. Айримлар бор – санъаткорни меснисимай, совуқ муомалада бўладилар. Шундай кезларда бундайларга мен албатта ижобий муносабатда бўла олмайман. Хурматимни жойига кўйишса, хурмат билан жавоб қайтараман.

— Фонограмма санъаткорларни дангаса қилиб кўймаптимикан?

— Фонограмма керак. Фақат

отишади. Сиз танқидга қандай қарайсиз?

— Танқид ҳар хил бўлади. Мусиқанинг "м" ҳарфини ҳам тушунмайдиганлар танқид қиласа, очиги жаҳлим чиқади. Айрим журналистлар билиб-билим оғзига келган гапни ёзaveradilar. Масалан, менинг кийиниш услубимни Юдашкин танқид қилса тушунаман. Кечи-

кўпроқ бизга таклид қилишади. Бизнинг ташки кўриниши миз, ҳаракатларимиз, муомаламиз – ҳаммаси уларнинг назоратидан четда қолмайди. Шундай экан, биз санъаткорлар доим ўзимизни назорат қила олишимиз керак. Бир сўз билан айтганда, санъаткор маданияти бўлиши лозим.

— Аёл кишидаги хурмат қиласидиган фазилатингиз?

— Аёллардаги ибоятни ҳеч нарса билан тенглашириб бўлмайди. Улардаги соддалик, камтарликни қадрлайман. Бахтимизга аёллар доим соғ бўлишсин.

— Мухлислар... Кимдир уларни бевафо деса, кимдир яна нимадир дейди. Сиз-чи?

— Мухлислар ҳар хил бўлади. Масалан, Элвис Преслининг вафотидан сўнг орадан неча йиллар ўтса-да, мухлислари ҳамон севишади. Мана сизга ашаддий мухлислик. Умуман олганда, бугун сизга қарсак чалган мухлис эртага бошқасига қарсак чалади. Бир оғиз кўпол гапингиз учун сизнинг битта мухлисингиз камайиши ёки аксинча бир оғиз ширин сўзингиз учун кўпайиши мумкин. Аввело, Аллоҳ на зарига тушмасанг, элнинг на зарига тушмайсан дейишади. Илоҳим ҳеч ким Аллоҳнинг на заридан қолмасин.

— Кечиримлимисиз?

— Бир мен эмас, ҳамма кечиримли бўлиши шарт. Беайб парвардигор. Ҳаммамиз билиб-билим гуноҳ қиласиз. Шунинг учун бир-биримиздан гина сақламаслигимиз керак.

— Ҳозир кўпчилик ўзини кинода синаб кўрятти. Тоҳир Содиков, Лола, Шаҳзода... Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Сизга ҳам тақлиф тушаяптими?

— Таклифлар бор. Аммо менинг дуч келган фильмда суратга тушиш ниятим йўқ. Кўп сценарийлар бўш. Қани энди "Тоҳир ва Зухра", "Маҳаллада дув-дув гап", "Мафтунингман" сингари фильмлар яратилса.

— "Постда" газетаси ижодий жамоасига тилакларингиз.

— "Постда" ўз номи билан доимо постда бўлсин. Ички ишлар тизимида хизмат қиласидиган ходимлар соғ-саломат бўлишсин.

Сұхбатдош:
Мастура ЮНУСОВА.

КЕЧИРИМЛАЙ БЎЛАЙЛИК

унинг ўз ўрни ва ўз вақти бор. Ҳамма вақт ҳам фонограммадан фойдаланиш тўғри эмас, албатта. Шундай пайтлар, жойлар бўлади, фақат фонограммадан фойдаланишингизга тўғри келади. Тўй ва яккахон концертларда эса жонли ижора нима етсин.

— Сизнинг ҳам яккахон концерт бериш ниятингиз борми?

— Албатта. Мухлисларим учун 18 апрелдан то 28 апрелга қадар ўн кун мобайнида ўзимнинг яккахон концертини намойиш этаман. Концерт дастури ўзимизнинг марказимиз залида бўлиб ўтади. Фурратдан фойдаланиб, ҳамма мухлисларимни, санъат шайдоларини концертга тақлиф қилиб қоламан.

— Мевали дарахтга тош

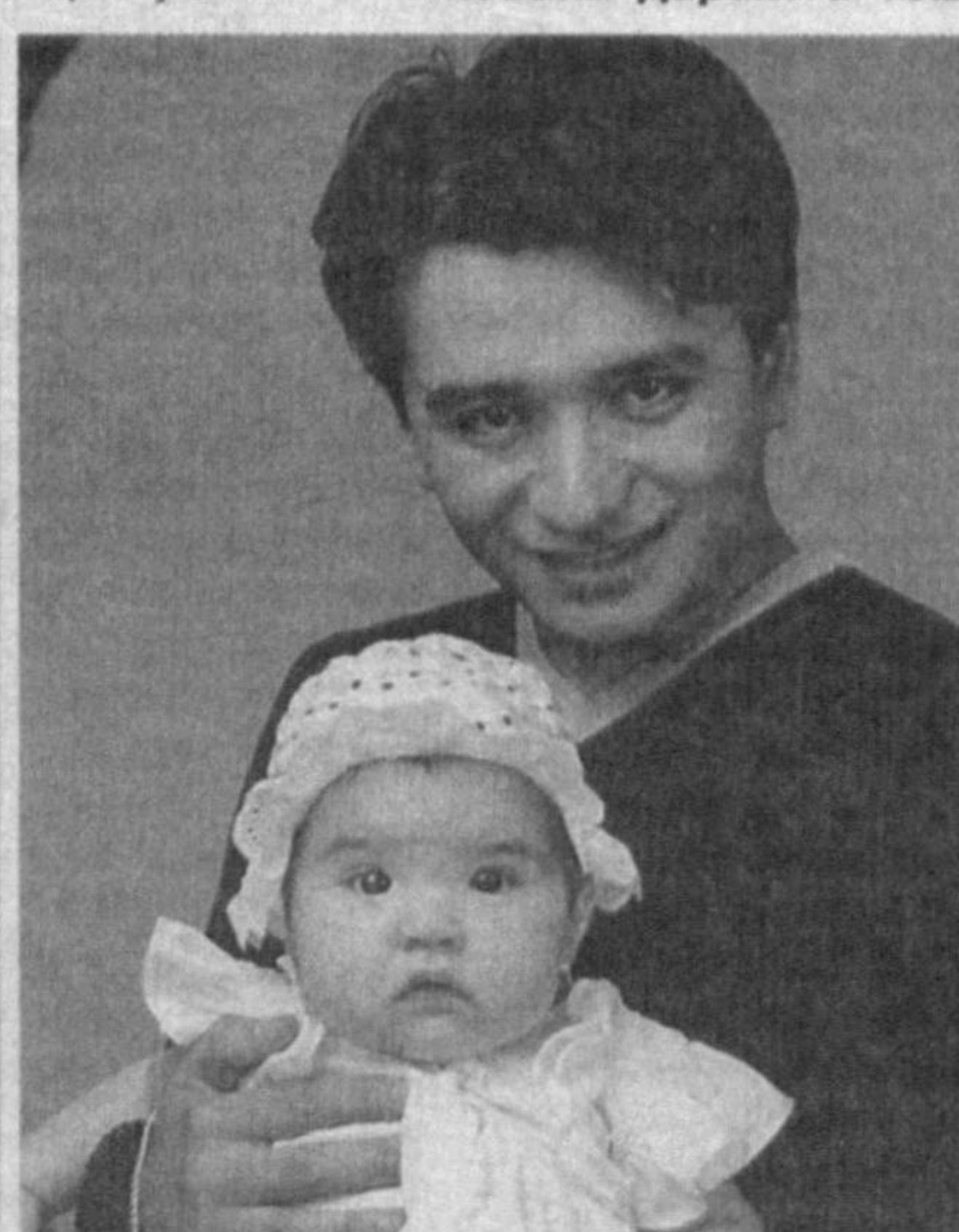
расизу, ўзи пала- partiш кийиниб, менинг кийинишмидан танқид қиласидиганларни ҳам тушуниш мумкин. Профессионаллар томонидан қилинадиган танқидни тан оламан ва ўзимга тегиши хулоса чиқаришга ҳаракат қиласаман.

— Айримлар сизни ўжар дейишса, баъзилар манман дейишади...

— Айрим санъаткорлар ўзларини камтарман, раҳмидилман деса ҳайрон қоламан. Инсонга бошқалар баҳо бериши керак. Мен ўжарман. Ўз фикримдан қайтмайман. Шихоатлиман. Доимо олга интиламан. Тўғри, баъзи пайтда манманлик қилган бўлишим мумкин. Юқорида айтиб ўтганимдек, бу ҳолатим одамларнинг хатти-ҳаракатига боғлик. Ижодкор бамисоли қайнаб турган қозон. У ҳар хил шароитда қайнайди. Биз доим бир хил кайфиятда юрмаймиз-ку. Шунинг учун бизни мухлислар тўғри тушунишини хоҳлардим.

— Тўйда навбат талашиб, тортишиб ёки ҳалиқ кўз ўнгидан турли номаъкулчиликлар қиласидиган ҳаммасбларингиз ҳақида нима дея оласиз?

— Шахсан мен ҳеч қажон навбат талашиб, тортишмайман. Ҳанча керак бўлса, шунча кутишим мумкин. Санъаткорнинг тўйда қиласидиган номаъкул хатти-ҳаракати эса унинг ички дунёси ва маданиятига боғлик деб ўлайман. Тўйдагина эмас, бошқа жойларда ҳам ўзини тута билиши, маданияти ва ички гўзллигига Насиба Абдуллаевага тан бермай иложингиз йўқ. Санъаткор ҳар тоннолама мукаммал инсон бўлиши керак. Чунки ёшлар

Турмуш чорраҳаларида

– Ҳамида холани келини уриб, бошини ёрибди! У оғир ахволда касалхонада ётганиш!

Бу совук хабар қишлоқта тез тарқалди.

– Кўй оғиздан чўл олмаган, ювошина Наиманинг кўлидан бунақа иш келмайди, – дейишди келинни яхши билганлар.

– Бақани боссанг ҳам "вақ" этади, – мулоҳаза юритди башқа бирор. – Холанинг фельли маълум. Янаим шўрлик келин оиласини деб шунча вакт чидаб келди.

– Үндай деманглар, – гапга кўшилди учинчи одам. – Келин ювош кўрингани билан тилли-жағлигина. Қайноасига ҳаққини бераб кўядиганлардан эмас у.

Холанинг уйи ёнига келиб тўхтаган "Жигули"дан формали икки йигит тушиб, ичкарига кириб кетгач, мишишлар янаим авж олди...

Инглайверганидан юз-кўзлари қизариб, қовоқлари шишиб кетган Наима дарвозадан кириб келаётган йигитларни кўрди-ю "тамом, мени қамашади!" деган ўй миясида яшиндек чақнаб, айвондаги эски стулга ўтириб қолди. Ходимлар ўзларини "Рустам Азизов", "Улубек Нодиров" дейа танишириб, ҳол-ахвол сўрашгач, ўзини бироз босиб олган келин ўрнидан туриб, уларга ўтириши учун жой кўрсатди. Кейин "нима дейсизлар?" дегандек мунгайибгина қўлларини анча дўпайиб қолган қорни устига кўйиб, туриб қолди.

– Синглим, ўтиринг, – Азизов унга бояги стулни суриб кўйди. – Биз сиз билан сұхбатлашгани келдик.

Наима стулга ўтироқчи бўлди-ю дарвозадан кириб келаётган қайноасининг опаси – Ҳадича аяни кўриб, унга пешвоз чиди.

– Бўлди, инглама, – келини бағрига босиб кўришган аёл унга далда берди. – Ўзингни ўйламасанг набирамни ўйла. Кейин уни аста ўзидан четлатди. – Ҳа, булар ким, нега келишибди?

– Ҳали айтишгани йўқ, – ҳиқиллаб инглаганча жавоб берди Наима. – Ҳозир келишибди. Яхшиям келиб қолдингиз...

Ҳадича ая ички ишлар ходимлари билан сўрашиб:

– Нима гап? – деди хавотир билан. – Тинчлики?

– Холажон, идорага касалхонадан қўнғироқ қилишган экан, – изоҳ берди Нодиров. – Бошлиқ бу иш билан шугулланишини бизга топшириди. Шунинг учун нима гаплигини сўраб-суроштиргани келдик.

Расмий ёзув-чизувлар килингач, Азизов: – Ҳани, синглим, нима гап бўлганини гапириб беринг, – дейа Наимага ўзланди.

Наима гоҳ инглаб, гоҳ ҳасрат тўла овозда ушбу хонадонга келин бўлиб тушиши-ю, орадан ўтган уч йил давомида юз берган воқеа-ходисаларни ҳикоя қилди. Унинг гапини Ҳадича ая гоҳ тўлдириб, гоҳ маъкуллаб турди.

Наиманинг онаси Сидика билан Ҳамида хола бир қишлоқда, бир кўчада катта бўлишган. Улар бири-биридан қолишмайдиган шаддод, уришкоқлиқда унча-мунча эркакни йўлда қолдиарди. Уларнинг ҳатто қўшни қишлоқга бориб, "манаман" деган йигитлар билан муштлашиб келган пайтлари ҳам бўлган. Шунинг учун кўплар "сенларнинг онанг адабиши", қиз бола қилиб тўқкан" деб уларни "Сидик" ва "Ҳамид" деб аташарди.

Ана шу шаддод қизлар вақти келиб, ойдек бўлиб вояга этишиди. Худо инсоф бердими

ё ақли тўлишиб, қуолиб, унчамунча шўхлиқдан ўзлари уялиб қолишдими, ёшлари йигирмага борганда икковининг ҳам қошлари биринчи марта ўсма кўрди. Патак бўлиб ётадиган кўнғир соchlari қирқ кокил қилиб ўрилди. Қизларнинг ёши йигирма учга етганда бирин-кетин тўйлари бўлди. Беш-олти йил тинч-тотув яшаган Ҳамиданинг бошига кулфат тушди – эри гиёҳвандлик моддаларини ноқонуни равишда сотаётганида ушланиб, узок муддатга қамалиб кетди. Ҳамида уч гўдаги билан чиркираб колаверди.

Бироқ орадан бир йил ўтиб ўтмай эрини ана шу ноқонуни ишга дугонаси Сидиканинг эри Бозорбой "тортгани" орадарида келишмовчилик чиқиб, атайлаб Ҳамиданинг эри – Жабборни ҳукуқ-тартибот иоралари ходимларига рўпара

бўйнидаги занжиру, бармоқларидаги жавоҳир кўзли олтин узукларга қаноат қилмай яна қуш-қуш тақинчокларни тақиб, дугонасига пешвоз чиди.

– Вой ўлмасам, Ҳами, ўзингисан? Нима бало, итражиган суккя ўхшаб қопсан? – Сидика унинг қоқ сукъ елкаларидан ушлаб, силтади: – Эринг-ўлтур ош-овқат бермаяптими? Ёсени қўшга қўшиб ер ҳайдаяптими?

Ҳамида тинимсиз бидирлайтган дугонасиниг қанор қопга ўхшаб қолган гавдасига ярашмаган ялтироқ кўйлагининг енгидан тутди-ю:

– Менинг эрим сенларга мана шу кошонани, унга қўшиб, манави бойликларни ҳам қўш кўллаб тутқази-и-и-б, ўзи қамодка ўтирибди! – дейа уни шаҳд билан итариб юборди. – Сенларга ўхшаб ҳаром еб, сенмиргунча очдан ўлганим яхши!

Сидика эса қизига "ўшанинг ўғлига теккандан кўчада юрган бир занжи девонага теккин, мен тўй қилиб берай" деди.

Севги-севги экан-да. Икки ўш гапни бир жойга қўйиб, оёқтираб олгач, ноилож совуқнина тўй бўлиб ўтди.

– Тўйнинг эртасига ёк ойижоним нағмаларини бошладилар, – Наима кўз ўшларини артиб, гапида давом этди. – Ўтирасам-ўпок, турсам-сўпок дердилар. Айтсам ишонмайсиз, кўзимни шамгалат қилиб, қозонда пишиб турган оқатга ҳовчублаб туз ташлаб қўйдилар. Эрталаб хоналарини супуриб-сидираман. Ҳеч қанча вақт ўтмай қарасангиз ҳаммаёк ивиришган, ёнғоқ, бодом пўчоқлари сочилган бўлади. "Ўзим пиширган ош" деб индамайман. Бир куни дўконга бориб келгунимча кийимларининг анчасини дуч келган жойидан

қайича қирқибдилар. Бир гал дазмол қилиб турсам, телефон жиринглаб қолди. Бориб олсан, Но-сир акамни сўраши. "Иўқлар" деб қайтиб

бала эмасдики, гиёҳвандлик моддаси сотиш қонунга хилофлигини билмаса. Уни бирор мажбурламагандир бу ишга? Ҳашликда нима бўлса, бўлиб ўтди. Бу бечора ўшларда нима гуноҳ? Буёқда "отанг эримни ўйдан урган" деб қайнона келининг кун бермаса. У ёқда "онанг устимиздан ёзган" деб қайнона-қайнота күёвни одам ўрнида кўрмаса. Ҳашларнинг алоҳида яшашларига ўйл кўйишмаса. Буларнинг асаби ҳам темирдан эмас, ахир. Ўтган ишга саловат. Энди бир-бирингнинг айбингни кечириб, эл қатори борди-келди қил. Яна була қиз ўртоқмис.

– Қайнонагизни урганинг ростми, ахир? – боши-кети ўйқ гаплардан чарчаган Азизов гапни бўкеан бурди. – Бизга шу воқеан гапири беринг.

– Урганим ўйқ! Кўлим синсин агар урган бўлсан, – Наима қизиши. – Ўзларига ўзлари иш опттирдилар.

– Қандай қилиб?

– Пешинг мастава буордилар. Мастава пишунча районҳон кертиб, дастурхон ёздим. Кейин чой дамлаб, овқатни суздим ва "ойижон келинг овқат пишди" деб чақирдим. Доимигидек жавраб-жавраб уйдан чиқиб, хонтаҳта ёнига ўтирилару "сен жувонмарг қачон бир иши ёлчишиб қиласан? Чойнак олиб келсанг пиёласи ўйқ, овқат келтирсанг қошиғи ўйқ" деб койий бошладилар.

– Ҳамма нарсани олиб келдим-ку? – дедим. Қайнонам: – Пиширган овқатингни миннат қилма! Үндан заҳарингга ўзинг ҳам ейсан! – дейа бобиллай кетдилар. Кейин:

– Гармдори қани? – деб ўшқирдилар.

– Кечак ўшнига "гармдори еб, жигарим оғриди, энди сира емайман" дедингиз-ку? – десам "Ҳа жувонмарг, оғзингдан қонинг келсин, туғилмай ўл, ҳали гап пойлайдиган ҳам бўлдингми?" деб пиёланни отдилар. Мен қочиб, уйга кириб кетдим. Қарғай-қарғай бирдан додлаб қолдилар. Деразадан қарасам, зина ёнида думалаб ётибдилар. Чамаси, гармдори оламан деб ҳовлига тушаётуб, йиқилдилар, шекилли. Югуриб бориб, турғизмоқи бўлсан "тур ўйқол, сен жодугарнинг ажиналаринг мени итариб, йиқитди" деб ёнларига ўйлатмадилар. Қўшнилар чиқишиганда "келинум уриб, бошимни ёрди, кўлимни синдириди, войдод, оёғим ҳам синди шекилли" деб ёлғон гапирдилар. Мен нима қилай ахир?

Суриштирувчилар бу жумбокни қандай ҳал қилишни билмай, бошлари қотди. У ёқда Ҳамида холанинг синган қўл-ёғи гипсада, пешонасига дока тангиб боғланган бўлса ҳам чакаги ёпилмай ётиби...

Орадан икки ҳафта ўтиб, жумбокни қандай ҳал қилишни билмай, бошлари қотди. У ёқда Ҳамида холанинг синган қўл-ёғи гипсада, пешонасига дока тангиб боғланган бўлса ҳам чакаги ёпилмай ётиби...

Орадан икки ҳафта ўтиб, жумбокни қандай ҳал қилишни билмай, бошлари қотди. Яни, Ҳамида ая ўғли Носиржоннинг "ойижон, суюнчи беринг, келинингиз Ҳасан-Хусан туди!" дегандек гапини эшишиб, хурсандчилигидан роса инглабди. Шу орада кудаси – қиз ўртоғи Сидика ая йўқлаб келиб, икки дугона бир-биридан обдон уз сўрашиб, ярашишибди.

– Ҳолай деманг. Заҳар тилимга шунча вақт чидаган келиним – тилла! – дебди Ҳамида ая. – Мени у итариб юборгани ўйқ, ўзим йиқилдим..

Яни кўргани борган ҳатто қўшнилар икки куда бешик тўйининг маслаҳатини қилиб ўтирганини кўриб, роса кувонишиби...

ШАҲЗОДА.

Қайнона Айнамаса...

"тайнли одам"дан эшиди-ю, фифони фалакка чиқди. Аввалига эрининг бошига шу кунларни соглан Бозорбойни ер муштлаб қарғади. Кейин енгини шимариб, ёшликдаги одати бўйича унинг уйига уришгани борди. Аммо Сидикалар яшайдиган кўчанинг бошидаёк узоқдан ҳашаматли уй, аниқроғи қасрни кўриб, жойида тўхтаб қолди. – Ҳа, яшамагурлар! Сенлар одамларни бандги қилиб, топган пулнингга манавинака қасрларда яйраб-яшагин. Мен шўрликнинг эри сенларни шалтотингга боти-и-б, қамалиб ётсинг. Мен бўёқда уч боламга нон тополмай, бир сўм пулга зор бўлиб юрай-да сенлар танлаб еб, қорнингни си-лаб ётгин. Йўқ, мен бунга тоқат қилолмайман!

Ҳамида шаҳт билан ҳашаматли дарвоза ёнига бориб, эшикни тақиллатишга улгурмади. Қаердандир пайдо бўлган барзанги йигит унинг йўлини тўсиб:

– Ким керак? – дейа фулдиради.

– Менга мана шу саройнинг бекаси Сидикахоним керак! – бурро жавоб берди Ҳамида.

– Сиз кими бўласиз?

– Қиз ўртоғи Ҳамида бўла-ман. Унга айтадиган гапим бор.

Йигит "бир дақиқа" деди-ю иккарига кириб кетди. Ҳамида ёпиқ эшик ортида қолаверди...

Аёл аёл-да. Сидика эри қилиб юрган ишларидан хабарсизмиди ё билса ҳам аралашмасмиди – бизга қоронгу. Лекин у "кўрмаганга кун туса кундуз куни чирок ёқар" дегандекларидек, тўкин ҳаётни, бойлиги билан мақтанини, бор-йўғини кўз-кўзлашни яхши кўрарди. Шу сабаблими, қиз ўртоғи келганини эшишиб, эрининг "уйга менинг рухсатимсиз бирор кирмасин" дейа таъкидлашларига қарамай уни дарҳол олиб кириши буорди. Бир ахволда, одми кийинган дугонаси яраклаган мармар зиналардан ёнига кўтарилигунча пардоziни янгилаб, оппоқ

Сидиканинг дод-войига бир зумда беш-олтига йигит етиб келди. Улар кўз очиб-юнгунча Ҳамиданинг кучага олиб чиқиб қўйиши. Кейинроқ Ҳамида Сидика йиқилаётуб, кўли қайрилиб, сингани ва анча азоб чекиб юрганини эшиди...

Ўша воқеадан бир неча ойтиб, Сидиканинг эри бошидаёк ўтирилди. – Ҳамида ўтирилди. – Ҳамида ўтирилди. – Ҳамида ўтирилди.

Сидиканинг дод-войига бир зумда беш-олтига йигит етиб келди. Улар кўз очиб-юнгунча Ҳамиданинг кучага олиб чиқиб қўйиши. Кейинроқ Ҳамида Сидика йиқилаётуб, кўли қайрилиб, сингани ва анча азоб чекиб юрганини эшиди...

Ўша воқеадан бир неча ойтиб, Сидиканинг эри бошидаёк ўтирилди. – Ҳамида ўтирилди. – Ҳамида ўтирилди. – Ҳамида ўтирилди.

Сидиканинг дод-войига бир зумда беш-ол

2005 йил – СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ЙИЛИ

БУ – МАВСУМ АЛМАШИНУВИННИГ ТАЪСИРИ

Атрофда баҳор, яшнаш-яшариш фасли. Ўт-ўланлар кўкка бўй чўзмоқда. Мевали дараҳтлар қийғос гуллаган, эртапишарлари до-вучча тушиб ҳам улгурган. Аммо айрим одамлар ҳамон қувватсизликдан, уйқу босишидан қийналиб юришибди. Нега? Нима учун фасллар алмашинувига баъзиларнинг организми узоқ пайт кўнико майди? Бундай кишилар нима қилишса, мослашиш осон кечади?

МАВСУМИЙ ЎЗГАРИШЛАР

Эътибор қилган бўлсангиз, кеч куз ва эрта баҳорда организмимиз муайян қийинчиликларга дуч келади. Баъзиларда бу ҳолат анчага чўзилиши мумкин. Ушбу табиий жараёнлар танамизнинг ҳёт ритми ўзгаришлари билан bogлиқ. Кишининг куч-қуввати шу даврда пасайиб кетади. Айнан фасллар алмашинуви мавсумида киши оғир касалликларга чалиниши, кейин бу сурункали тус олиши мумкин. Масалан, ўпка ва йўғон ичак хасталиклари асосан кузда кўзиди, юрак-қон томир, ингичка ичак касалликлари ёз ойларида кучаяди. Ошқозон ва ошқозон ости бези хасталиклари, ўт пуфаги баҳорда кишини безовта қиласди.

НЕГА УЙҚУ БОСАДИ?

Маълумки, организмимизда кечадиган барча жараёнларни асаб тизими бошқариб турди. Аммо мазкур жараённи мувофиқлаштириб турувчи яна бир механизм бор. Бу эндокрин тизимиdir. Эндокрин безлар (лотинчада "эндо" – "ички", "крино" – "ажратаман" деган маъноларни билдиради) организмимизга таъсир этувчи гормонлар ишлаб чиқарди. Шулардан ғуддасимон без (эпифиз) биологик соат вазифасини бажаради. У мия ўртасида жойлашган бўлиб, кўзларга куннинг узунлиги, фасллар алмашинуви тўғрисида хабарлар юбориб турди.

Коронғу тушиши билан ғуддасимон без организмининг жисмоний ва руҳий фаоллигини сутайтириб, уйқу келтирувчи мелатонин гормони ишлаб чиқара бошлайди. Қишида тун узун бўлгани учун бу гормон ёздагига қараганда 20 фойз кўп ҳосил бўлади. Аммо одам ҳамма фаслда бирдек фаол ишлашга мажбур. Ҳайвонлар ичидаги қишики уйкуга кетадиганлари бор. Улар шу тариқа қувватларини тежайдилар. Одамзотда эса қишида тўғланиб қолган чарчоқ баҳорда ўз таъсирини кўрсата бошлайди. Бунга қишли-кировли кунларда тоза ҳавода кам сайд қилганимиз, сарҳил мева-сабзавотлар даструхонимизда танқис бўлгани ҳам ўз таъсирини кўрсатади. Оқибатда дармондорилар ва минераллар етишмаслиги сезилади. Организмда ортиқча ёғлар ва чиқиндилар тўпланиб қолади, яъни модда алмашинуви бузилади.

Баҳорда ҳам ҳар доимгидек куч-ғайрат билан ишлашга ҳаракат қилганимизда чарчоқ ўзини кўрсатади, буткул қувватдан қолсак хасталикка чалинишимиш ҳам ҳеч гап эмас.

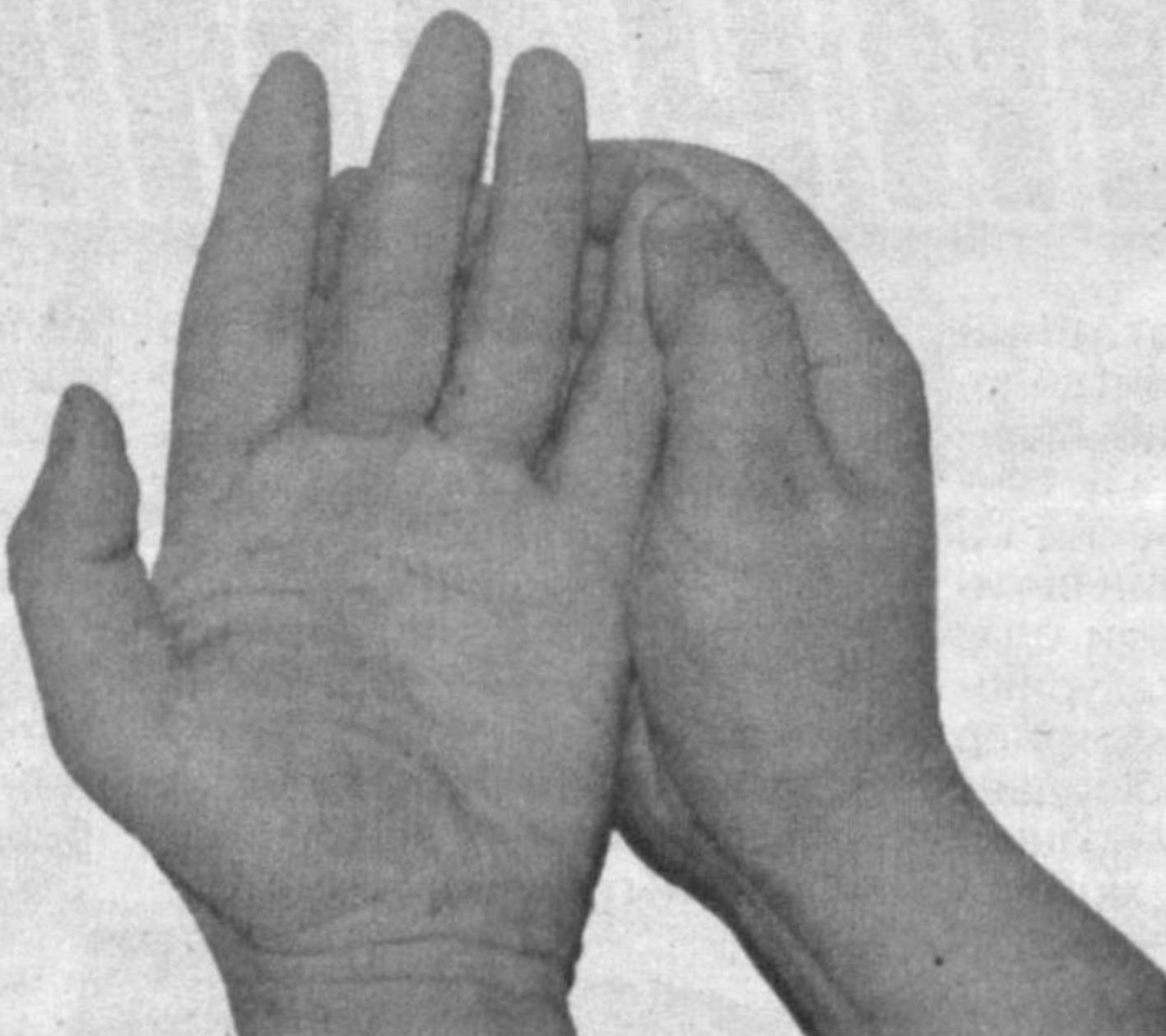
НИМА ҚИЛМОҚ КЕРАК?

Организм қийин ахволга тушган бундай вазијатларда ҳар қандай жисмоний машқ фойдалидир. Фақат бунинг учун бошлаган машқингизни мунтазам давом эттиришингиз лозим. Вақт, шароит бўлмаса-чи, дейсизми? Айтарли вақт ва маҳсус шароит талаб қилмайдиган, аммо яхшигина самара берадиган машқлар ҳам бор. Улардан айримларини эътиборингизга ҳавола қиласмиш.

Бармоқлар учун машқлар шулар жумласига киради. Уларни бажариш учун катта куч ҳам, алоҳида шароит ҳам керак эмас. Бу машқлар

япониялик табиб Цицуми томонидан ишлаб чиқилган. Бармоқлар учун машқларни уқалаш (массаж)лар сирасига ҳам киритса бўлади. Улар жарайёнида бармоқлардаги биологик фаол нуқталар босилади. Бу ички аъзоларнинг иш фаолиятини яхшилайди. Тахминан бешинчи сеансдан кейин ижобий ўзгаришларни сезасиз.

Хар қандай зўриқиши, чарчаш биринчи галда асабларга таъсир қиласди. Асабий тарангликни

тарқатиш учун ҳар куни жимжилокларингизнинг тирноққа яқин қисмини уқаланг. Сўнг бошқа бармоқларнинг пастидан то учигача (тирноқларингизгача) ён томонларини, кейин чор атрофини уқаланг. Уқалаш пайти қўлингизни (кафтингизни) пастига осилтириб туринг. Уқалаш бош ва кўрсаткич бармоқлар ёрдамида бажарилади. Машқ давомида аксар ички аъзоларнинг "қизиған"ини ҳис қиласиз.

Хотирангизни мустаҳкамлаш, дикқатингизни иғиши учун ўнг қўлингизнинг ўрта бармоғи билан чап кафтингизнинг ўртасини (марказий нуқтасини) 20-30 сония босинг. Сўнг қўлларнинг ўзаро "роль алмашсин". Ушбу машқларни ҳар куни бир неча мартадан бажариб турсангиз ажойиб натижалар беради.

ДАРМОНДОРИ КОНИ

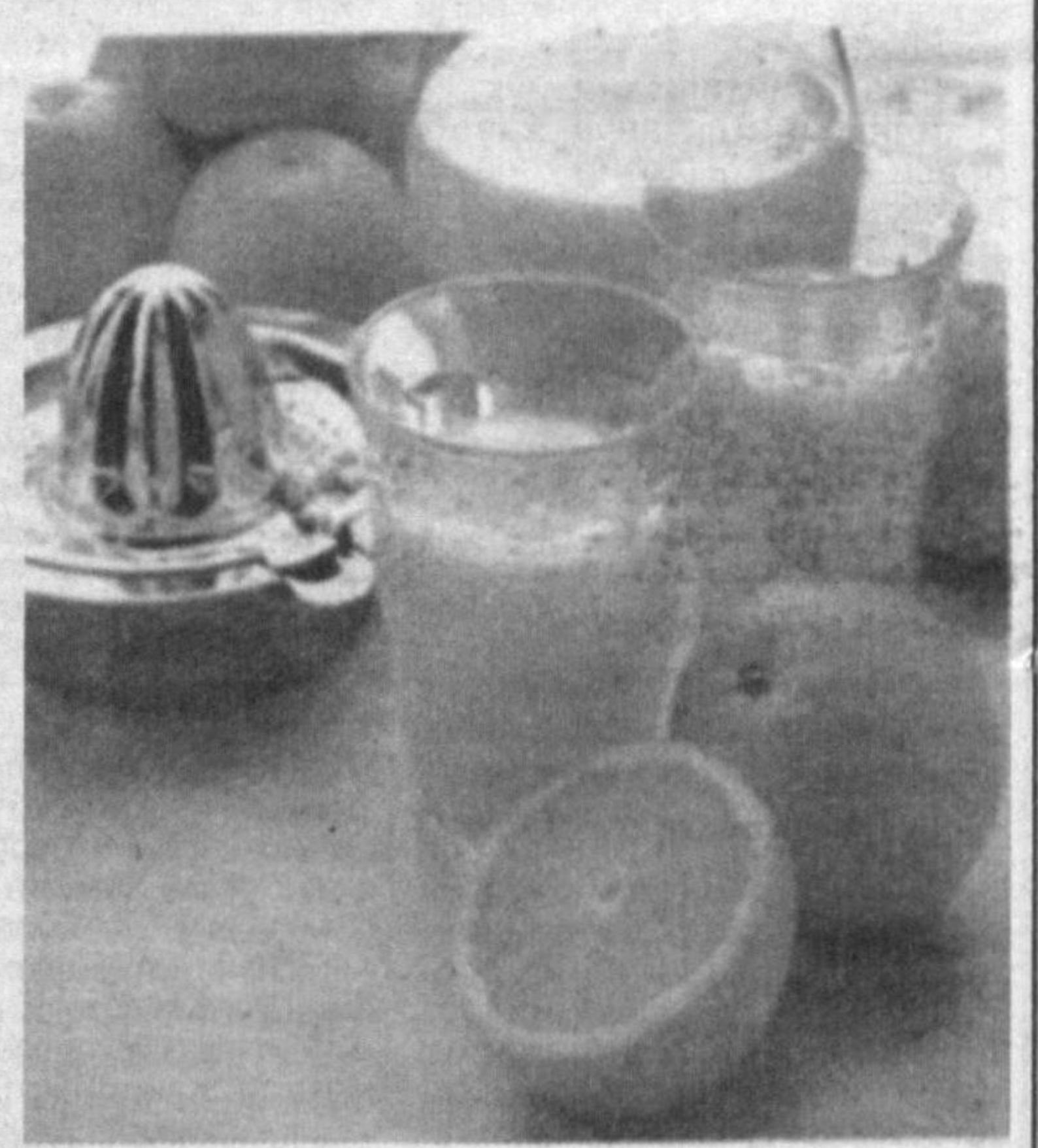
Хўш, узоқ давом этган қишидан толикиб чиқсан организмга қандай ёрдам берса бўлади? Уни дармондориларга қандай қондириш мумкин? Консерваланган маҳсулотлардан фойда кам. Улардан кўра кўкатлар, куритилган мевалар дармондориларга бойроқ, Укроп, (шивит) селдир, кинза, кўк (барра) пиёз кўпроқ истеъмол қилинг. Женъшень, мўмиё ҳам фойдадан ҳоли эмас. Фақат маъёрини билиш, мутахассис билан маслаҳатлашиш керак.

Таркиби олма, қулупнай, қорағат, наъматак таъми билан бойитилган чойлар ҳам фойдали. Янги сиқилган мева шарбатлари (дастлабки 10 дақиқа давомида) дармондори кони. Вақт ўтгани сайин шарбатларнинг фойдали моддалари камайиб боради. Уларнинг таркиби организмимиздаги хужайралар таркиби жуда ўхшаб кетади. Шунинг учун ҳам танамизга тез сингишади.

ШАРБАТЛАР ҲАҚИДА

- Карам шарбатини оғизда узоқ олиб турив, оз-оздан ичиш керак. Унга туз қўшсангиз фойдалилик хусусияти камаяди.
- Сабзи шарбати А дармондорисига ниҳоятда бой. Яхши, осон сингиши учун 100 г сабзи шарбатига бир қошиқ сметана ёки қаймоқ қўшинг.
- 100 мл олма шарбатига 25 мл лимон шарбати кўшиб иссангиз организмни турли дармондорилар билан тўйинтиради. Бу аралашма камқонлик ва семиришдан халос бўлишга ҳам ёрдам беради.

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

- Каттиқ чарчайдиган, жizzаки бўлиб қолсангиз, бу организмга олтингугурт етишмайтганининг далолатидир. Шолғом, карам, тухум оқи, ёнғоқ, буғдой олтингугурт моддасига бой. Асаб тизимингизни мустаҳкамлаш учун шунингдек, В дармондорисига бой озиқ-овқатларни ҳам кўпроқ истеъмол қилинг.
- Бўр ёки кесак егингиз келса, бу организмингизга кальций моддаси етишмайтганидан дарак беради. Дорихоналарга мурожаат қилсангиз, кальций глюконат дорисини топиш мумкин. Тезда чорасини кўринг, акс ҳолда суюкларингиз мўртлашиб қолиши ҳеч гап эмас.
- Уйқу босса, одатдагидан кўпроқ ухлашдан ҳеч уялманг. Бунинг иложи бўлмаса кўёш чиқиб турганида тоза ҳавода сайд қилинг. Организминг куч йигиб олгач, яна ҳаммаси ўз изига тушиб кетади.

7 апрель – Халқаро саломатлик куни

ФАРЗАНДЛАРИ СОГЛОМ ЮРТ БАХТЛИДИР

Бир неча йилдирки, Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг ташаббуси билан баҳор фаслида, яъни, 7 апрелда “Ҳар бир она ва ҳар бир бола эътиборда!” шиори остида “Она ва болаларни муҳофаза қилиш Халқаро куни” ўтказилади. Мамлакатимизда биринчи бор ўтказилаётган ушбу долзарб тадбир муносабати билан Республика ИИВ Тиббиёт бошқармасининг гинекология ҳамда педиатрия бўлим ва бўлинмаларида бўлиб, оналар ва болалар соғлигини муҳофаза қилиш борасида бажарилаётган ишлар ҳамда келгусида кўзда тутилаётган режалар билан танишдик.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Марказий поликлиникасининг аёллар касалликлари (гинекология) бўлими шифокорлари олти минг нафардан ортиқ ички ишлар идораларида фаолият юритувчи аёллар, ходимларнинг оиласи ва пенсионерларга хизмат қилади. Бўлимда хизмат Сиҳат-саломатлик йили муносабати билан тузилган маҳсус режа асосида амалга оширилмоқда. Унга кўра, биринчи навбатда аёлларни доимий кўрикдан ўтказиб, баъзан учраб қоладиган турли касалликларни вақтида аниқлаб, даволанмоқда. Зарурат тугилганда эса Марказий поликлиника қошидаги кундузги стационарда кичик операцияларни амалга ошириш ҳам кўзда тутилган.

– Бундан ташқари, аёлларимиз ИИВ Марказий госпиталидаги гинекология бўлимида ҳам даволанишлари мумкин, – дейди биз билан сұхбатда 1-тоифали шифокор М. Каримова. – Туғруқ ёшидаги

аёллар билан оиласи режалаштириш, кутилмаган ҳомиладорликнинг олдини олиш борасида сұхбатлар ўтказамиз. Ҳомиладор аёлларни ўз вақтида хисобга олиб, улар то эсон-омон кўз ёргунларича доимий назорат қилиб, она ва унинг бўлаҗак фарзандининг саломатлигини асрash ҳам бизнинг бурчимиздир. Ана шу мақсадда тез-тез аёллар билан учрашиб, уларни қизиқтирган мавзуларда сұхбатлар, саволжавоблар ўтказиш одат тусига кирган.

– Ҳомиладор аёллар билан бу даврдаги камқонлик, асаб бузилиши, дам олиш ва овқатланиш тартибига риоя қилмаслик, айниқса, спиртли ичимлик ичib, сигарет чекиши орқали ҳомилада пайдо бўладиган оғир асоратлар ҳақида олиб борадиган профилактик тадбирларимиз яхши натижага бermokda. Бу тадбирларнинг самараси сифатида оналарнинг соғлом фарзанд кўраётганликларини айтиб

үтишим керак, – дея ҳам-касбининг гапини давом эттиради аёллар шифокори Феруза Жамилова. – Шифокорлар, шунингдек, ҳамшираларимиз фарзанд кўрган оиласиарнинг хона-донларига бориб, она ва болага патронаж хизмати кўрсатмоқдалар. Ёш она-ларнинг туғруқдан кейинги ҳолати ҳамда чақалокларнинг ўсиши, вазни, она сутини эмиши, эмлаш кабилар бўйича маҳсус карталар очилган бўлиб, ҳар бир текширув, чақалокни парваришилаш борасида онага бўрилаётган кўрсатмалар ана шу карталарга қайд этиб борилади. Бу эса оналар ва болаларнинг саломатлигидан мунтазам хабардор бўлиб, зарурат тугилганда, мудоалажа қилиш имконини беради.

Дарвоҷе, соғлом онадан соғлом фарзанд дунёга келади.

– Болалардаги касалликларнинг олдини олиш, ўз вақтида аниқлаш биринчи навбатда ота-оналардан бошланади, – дейди ИИВ Марказий поликлиникаси болалар бўлинмасининг бошлиғи, олий тоифали шифокор Алла Георгиевна Болух. – Боланинг соғлом тугилиши асосан ота-онага боғлиқлиги сир эмас-ку!

А. Болух бошчилигидаги бўлинманинг олий тоифали болалар шифокорлари Марҳамат Комилова (Абду-саматова), Людмила Тихонова ҳамда шифокор Наима Мансуровалар ички ишлар идоралари ходимларининг уч ярим мингга яқин фарзандларига малакали хизмат қиладилар. Болажонларнинг вақтида эмланниши, шифокор кўригидан ўтказилиши, аниқланган касалликларни ўз вақтида ва сифатли даволаш шифокорларнинг биринчи галдаги вазифаларидир. Олий тоифали ҳамшира В. Золотухина, боғчаларда узок йиллардан бўён болажонлар соғлигини асрash йўлида фидойилик билан хизмат қилаётган тажрибали ҳамширалардан Фотима

Сабитова, Гулнора Раҳмонбердиева, Карима Отажоноваларнинг фарзанди ҳам таҳsinga лойиқ.

– Вазирлик тасаруфи-даги бешта болалар боғчаларида саккиз юз эллик нафар мактабгача ёшдаги болалар тарбияланмоқда, – дея гапда давом этади.

А. Болух.

– Уларда олий тоифали болалар шифокори Т. Яхова, тажрибали педиатрлардан Н. Исламшикова, Д. Эргашева, Ч. Жуманова, Ю. Абдулаевалар ҳар бир болага парвона бўлмоқдалар.

Болалар ҳақида гап кетганда ўсмирлар борасида алоҳида тўхталишимиз лозим. Чунки ўсмирлар таъбир жоиз бўлса, ўзларидаги руҳий ва жисмоний ўзгаришлар боис алоҳида муомала ҳамда парваришга, кун тартибига эҳтиёж сезадилар. Буни яхши англаган шифокорларимиз ота-оналар билан ўсмир руҳиятини тўғри тушуниб, муомала қилиш, унинг кўнглига йўл топа олиш, тўғри дам олиб, овқатланишини тартибига солиш, ўсмирлар билан эса ўзларидаги руҳий ва жисмоний ўзгаришларнинг сабаблари ҳақида самимий сұхбатлар ўтказишни йўлга қўйганлар.

Бундан ташқари, шифокор ва ҳамшираларимиз чақи-

риқ бўйича ходимларимизнинг хонадонларида бўлиб, уларнинг фарзандларига тибий ёрдам кўрсатадилар.

Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг 7 апрелни “Оналар ва болаларни муҳофаза қилиш Халқаро куни” деб эълон қилиши муносабати билан Марказий поликлиниканинг аёллар ва болалар бўлим ҳамда бўлинмаларида ҳам оналар билан болаларга тибий хизмат кўрсатишини янада яхшилаш, энг замонавий тиббиёт асбобускуналаридан янада самарали фойдаланиш йўлга қўйилди. Шу билан биргага малакали шифокорларнинг тажрибаларини умумлаштириб, кенг ёйиш, замон талаблари асосида шифокор ва ҳамшираларнинг билимини, малакасини ошириб бориш каби қатор тадбирлар режалаштирилиб, амалга ошириш кўзда тутилган. Зоро, оналари ва фарзандлари соғлом юрт баҳтидир.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА.

Суратларда: I тоифали аёллар шифокори M. Каримова беморга тўғри даволаниши ҳақида йўл-йўриқ бермоқда; олий тоифали болалар шифокори M. Комилова.

Суратларни Абу КЕНЖАЕВ олган.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Ҳукуқий таъминлаш ва оммавий ахборот воситаҳири билан алоқа қилиш бошқармаси раҳбарияти ва шахсий таркиби бошқарма юридиқ бюроси катта ҳукуқшунос маслаҳатчиси, майор X. Мусабовага онаси **БУСОРА аянинг** вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Навоий вилояти ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби бошқарма ППХ ва ЖТСБ бошлиғи, полковник D. Рӯзиевга онаси **УҒИЛОЙ аянинг** вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Транспорт ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби Андижон темир йўл бекати тармоқ ИИБ бошлиғининг ўринbosari, подполковник У. Тожибоевга онаси **ХОСИЯТХОН аянинг** вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Кашқадарё вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва Фарҳийлар кенгаси Деконобод тумани ИИБ бошлиғининг ўринbosari, подполковник **Нурмат ЭШНАЗАРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан мархумнинг оила аъзолари ва яқинларига чукур ҳамдардлик билдирадилар.

Тошкент шаҳар ИИБ, Сирғали тумани ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби туман ИИБ ЖК ва УЖҚҚБ тезкор вакили, капитан

Сейдагзам СМАНОВнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан маҳрумнинг оила аъзолари ва яқинларига чукур ҳамдардлик билдирадилар.

ҚИДИРИЛМОҚДА

Кашқадарё вилояти Чироқчи тумани ИИБ томонидан 1972 йилда тугилган **Зоир Абдуллаевич АЛИЕВ** жиноят содир этиб, терговдан қочиб юргани учун қидирилмоқда. Чироқчи туманида яшаган.

Белгилари: бўйи 165-170 см, тўладан келган сочи, кўзлари, қошлари қора, лаблари қалин.

З. Алиевни кўрган ёки қаердалигини билганлардан яқин орадаги ички ишлар бўлимига хабар беришларини сўраймиз.

СИР ВА СИРДОШ

Кўкнинг бағри тўлди. Шунчалик дардга тўлдики, қорайблар кетди оҳири. Шамол унинг дарди нелигини билмоқ учун, бошқаларга ёймоқ учун кўп ҳаракат қилди. Булутларга, дараҳтларга ёшишди. Аммо самонинг бирдан бир содиқ сирдоши бор эди. У замин эди. Кўкси ғалайн ураётган осмон дардини заминга сўйлай бошлади. Ёғир бўлиб қўйилди

дарди. Замин кўкни жимгина тинглади, кейин бу ҳақда њеч кимга сўйламай бағрига сингдириб юборди. Ўзгалар сирини билмоқ истаган шамол ниятига етолмай чекинди. Кўнглини бўшатиб олган осмоннинг чехраси ёришиб кетди...

Юрагим дардга тўлиб кетгандан мен уни кимгадир сўйлагим келади. Дўстим, сирдошим! Мен

дилим қатидаги дардларимни сенга сўйласам уни заминdek бағринга сингдириб юбора оласанми? Шамол бўлиб менинг дардимни учирив, бошқаларга билдириб қўймайсанми?..

Сенга сўйлаган дардларимни эртага ўзгалардан ўзгача оҳангда эшитмайманми? Ишонсан бўладими сенга, дўстгинам?..

Асолат АҲМАДҚУЛ қизи.

Тўқилмаган ҳикоялар

РАҲМАТНИНГ БАҲОСИ

Кишлоқнинг нимқоронги кўчасидан чиқиб келётган йигит гузарда ботиб қолган аравани кўриб қолибди. Азбаройи кексалигидан ёшини ҳам аниклаб бўлмайдиган бир чол қари эшагини ҳар қанча ниқтамасин шалдироқ арава лойдан чиқмабди. Шунда йигит елкаси билан бир туртган экан, арава жойидан жилиб йўлида давом этибди.

Йигит чолга ёрдами текканидан хурсанд бўлибди. Арава минган чол кўздан йироқлашгунча унинг орқасидан мâmнун қараб тураверибди. Туйкусдан хаёлига нимадир келиб, қоронулик ичига сингиб кетаётган араванинг ортидан югурибди. Ҳаллослаганча етиб келиб, эшакнинг лўкиллашига мос равиша төбраниб бораётган чолни тўхтатибди.

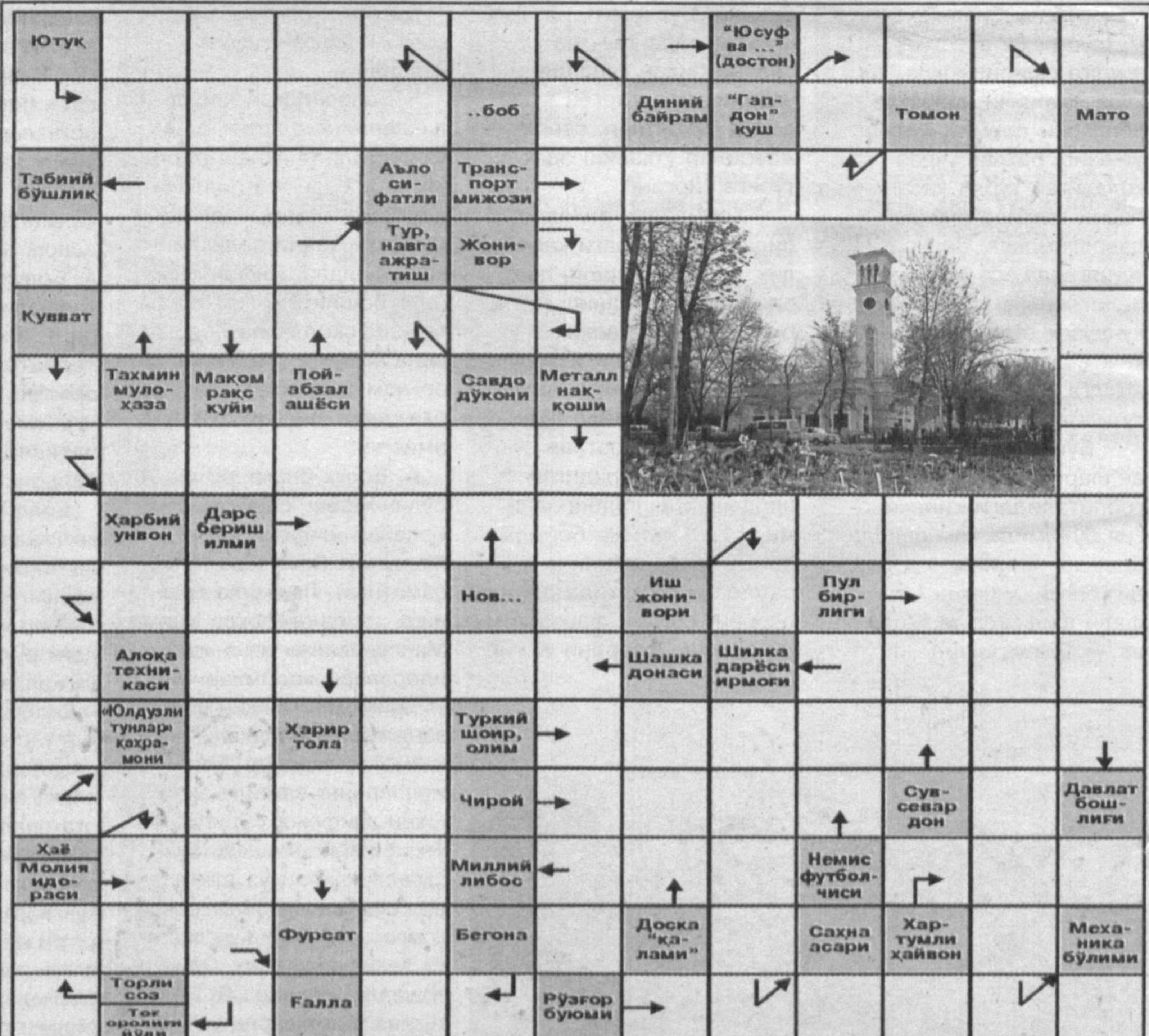
– Бу қанақаси, отам? Мен сизнинг ботиб қолган араванлизни лойдан чиқариб берсам-у, бир оғиз "раҳмат"ни ҳам раво кўрмай кетаверасизми?

Чол бир сўз демасдан инқиллаб-синқиллаб аравадан тушибди. Бир шалпанг қулоқлари билан чиркайларни ҳайдаётган қари қирчангисига, бир ҳали ҳам нафасини ростлаб ололмаган йигитга қараб қўйиб, унинг олдида гуноҳкорона бош эгиби.

– Таъналаринг ўринли, болам. Сен келмаганингда, мен ќеч нарса қила олмасдим. Қари эшагим ҳар қанча кучнамасин, бу шалдироқ аравани тортиб ботиб қолган жойидан чиқара олмасди. Агар ўзим тушиб ёрдам берай десам, на аравани итаришга, на қайтиб аравага чиқишга кучим етарди. Шунинг учун ҳам сенинг хизматинг катта мукофотга сазовор. Энди йўртиб кетган қари қирчангим сабаб вақтида айттолмаган "раҳмат"нинг эвазига ана шу эшагим билан аравамни ола қол. Мен розиман, дебди.

Йигит дув қизарибди.

Темир ҚУРБОН.

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ

ЭНИГА: Мажнунтол. Мехржон. Коала. "Маугли". Гана. Нух. Нил. Фа. Ганг. Тола. Пана. Жон. Ми. Атроф. Каша. Андикон. Ис. Диорама. Астероид. Рама. Акл.

БЎЙИГА: Килограмм. Жамолунгма. Ҳикмат. Тоҳмаҳал. Лантан. Лупа. Гина. Ин. Упа. Калла. Илон. Үндалма. Илтимос. Мос. Рио. Аср. Индиана.

О'zbekiston
RESPUBLIKASI IV
BIRLASHGAN
TAHRIRIYATI

MANZILIMIZ:
700029,
Toshkent,
Yunus Rajabiy ko'chasi, 1

Bosh muharrir
Shuhrat MURODOV

Bosh muharrir o'rinnbosari Erkin SATTOROV	Navbatchi Qobiljon SHOKIROV
Mas'ul kotib Rahmatilla BERDIYEV	Sahifalovchi Zokir BOLTAYEV

TELEFONLAR:

Bosh muharrir
o'rinnbosari 54-37-91.
Kotibiyat 139-73-88.
Muxbirlar 59-27-15.
139-77-23.
Buxgalter 139-75-37.
Faks 132-05-51.

E-mail:
urmvd@globalnet.uz

Tahririyat hisob raqami

2021000700447980001,

MFO 00421.

«Ipak yo'li» aksiyadorlik
investitsiyaviy tijorat
bankining Mirzo
Ulug'bek bo'limi.

GAZETA O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGIDA
2003 YIL 24 NOYABRDA 007 RAQM BILAN RO'YXATQA OLINGAN

Buyurtma J-001150. Hajmi — 6 bosma taboq.
Bosilish — ofset usulida.

- Ko'chirib bosishda «Postda»dan olinganligini ko'satsish shart

- Muallifning mulohazasi tahririyat fikriga mos tushnasiли mumkin.

Maqolada keltirilgan misollar, raqamlar, ma'lumotlarning aniqligi uchun mualliflar javobgardirlar.

- Qo'lyozmalar tahlili qilinmaydi va qaytarilmaydi.

Obunga raqamlari:
Yakka tarlibda — 180
Tashkilotlar uchun — 366

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.

Bosiliga topshirish vaqt — 21.00.

Bosiliga topshirildi — 21.00.

«O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyi bosmxonasasida chop etildi.

Korxona manzili:
Alisher Navoiy ko'chasi 30-uy.

(N) — Internet va xorijiy matbuot vositalari asosida tayyorlandi.